

การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม

นาย ชีรเดช สิริอำไพรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLITICS OF MUNICIPALIZATION : A CASE STUDY OF KRATUMLOM TAO

Mr. Teeradatch Siriaumpairat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Government

Department of Government

Faculty of Political science

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การ
บริหารส่วนตำบลกระทู้ล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัด
นครปฐม

โดย

นาย ชีรเดช สิริอำไพรัตน์

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ตระกูล มีชัย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารรัฐกิจ

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. จรัส สุวรรณมาลา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิมมณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ตระกูล มีชัย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส ปิ่นตบแต่ง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ורתัย กักผล)

ธีรเดช สิริอำไพรัตน์ : การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น
เป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราณ
จังหวัดนครปฐม. (Politics of Municipalization : A Case Study of Kratumlom TAO)
อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ตรีภูม มีชัย, 150 หน้า.

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อการยก
ฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลว่าเป็นอย่างไร และยังศึกษาถึงข้อเท็จจริงในด้าน
ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขึ้นเป็น
เทศบาลว่าเป็นอย่างไร โดยมีสมมติฐานว่า นายฯ รองนายฯ ปลัดฯ สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล และประชาชนจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็น
เทศบาล ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะมีความคิดเห็นที่คัดค้าน ซึ่งการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
ของแต่ละฝ่ายมีผลมาจากความขัดแย้งในโครงสร้างทางการเมือง อำนาจ และผลประโยชน์ในพื้นที่
โดยการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์และการระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่มประกอบกัน
โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน

ผลจากการศึกษายืนยันสมมติฐานเป็นบางส่วน กล่าวคือ ทั้งกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การ
บริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น และกลุ่ม
ประชาชน ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล จากการศึกษา
พบว่า กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งสาเหตุเกิดมาจากการ
การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ไม่ได้ทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นสูญเสียอำนาจและ
ผลประโยชน์แต่อย่างใด เพราะได้มีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจจากผู้ปกครองท้องถิ่นไปสู่สื่การเมืองใน
องค์กรใหม่คือ เทศบาล ซึ่งสถานะของสมาชิกสภาเทศบาลหรือฝ่ายคณะผู้บริหารในเทศบาลมี
สถานะที่สูงกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นไม่ได้ออกมาแสดง
อาการต่อต้านหรือคัดค้านในการยกฐานะ ดังนั้นเรื่องปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่น
กับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นจึงไม่เกิดขึ้น เป็นผลทำให้การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจึงราบรื่นไม่มีปัญหา
หรืออุปสรรคแต่อย่างใด

ภาควิชา.....การปกครอง.....

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา.....2551.....

4981118724 : MAJOR GOVERNMENT

KEYWORDS : POLITICS OF MUNICIPALITY / THE UPGRADING OF TAO

TEERADATCH SIRIAUMPAIRAT : POLITICS OF MUNICIPALITY : A CASE

STUDY OF KRATUMLOM TAO. ADVISOR : ASSOC. PROF. TRAKOON

MEECHAI, 150 pp.

The purpose of this research was to study the opinion of the tambon administrative organizations (TAO) administrators, TAO members, local leaders and people the effects of the upgrading of TAO to municipality and study matters of fact in the sense of conflict problem between local elites group and local leaders group the effects of the upgrading to municipality. The hypothesis of this research is chairman, vice-chairman, deputy, TAO members and people will think to go to in the sense same of is support but kamnan and village headman's official has will an opinion objects that different opinion of each be from the conflict in political structure, power and interests in the area. The data has been collected by depth interview and focus group by separate 4 groups of key informants : TAO administrators group, TAO members group, local leaders group and people group.

The results of this study affirms some aspects of hypothesis that is to say TAO administrators group, TAO members group, local leaders group and people group think same at want to have upgrading to municipality. The results were local leaders group majority agree with upgrading goes up to municipality. The cause is from upgrading goes up can't is the municipality makes local leaders group loses power and interests because of there is the change transfers the power from local leaders to a politician in new organization is municipality. The position of member of the municipality assembly or management team faction in the municipality has high position more of TAO. Then make local leaders group no come out to act up resist or object upgrading. Thus about story conflict problem between local elites group and local leaders group then don't happen be make upgrading goes up to the municipality has no problem or obstacle.

Department :GOVERNMENT.....

Student's signature

Field of Study : ..GOVERNMENT.....

Advisor's signature

Academic Year :2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากความกรุณาช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ ตระกูล มีชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้แนวความคิด และคำปรึกษาแนะนำตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลีมนณี ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส ปิ่นตอกแต่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย ก๊กผล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ภายนอก และอาจารย์ เวียงรัฐ เนติโพธิ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและเอื้อเฟื้อเอกสารที่ประโยชน์ต่อการทำวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 5 ท่านเป็นอย่างสูงที่ได้เสียสละเวลาให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะรัฐศาสตร์ที่ให้ความรู้พื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการทำวิจัย รวมถึงบุคลากร เจ้าหน้าที่ ทุกคนในคณะรัฐศาสตร์ที่อำนวยความสะดวกให้ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโททุกท่าน และคุณบรรลุ ฉลาดปรุ เพื่อนเก่าสมัยที่เรียนมัธยม ที่ได้คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค้การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค้การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนตำบลกระตุ่มลี้มทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชายที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณอีกหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวถึงได้ทั้งหมด ณ ที่นี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยดลบันดาลให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
สมมติฐาน	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
วิธีการศึกษา	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	10
นิยามศัพท์	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
การนำเสนอ	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเรื่องโครงสร้างอำนาจ	12
โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	18
โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล	25
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	40
ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	40
ความเป็นมาในกระบวนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล	40
สภาพทั่วไป	42
สภาพการปกครองและประชากร	43
สภาพโครงสร้างพื้นฐาน	43
สภาพทางเศรษฐกิจ	45
สภาพทางสังคม	47

	หน้า
ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ	48
โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	48
สถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	55
บทที่ 4 ผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนและบทสัมภาษณ์	58
ส่วนที่หนึ่ง : ผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน	58
ผลการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	59
การวิเคราะห์ภาพรวมของโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กระทุ่มล้ม	64
สภาพความสัมพันธ์ของระหว่างกลุ่มในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	69
สภาพการบริหารจัดการและการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบล กระทุ่มล้ม	76
ส่วนที่สอง : บทสัมภาษณ์	79
ประเด็นความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล	79
ความคิดเห็นของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	79
ความคิดเห็นของกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	84
ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น	95
ความคิดเห็นของกลุ่มประชาชน	101
ประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น ที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล	120
ความคิดเห็นของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	120
ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น	123
สรุป	130
บทที่ 5 บทสรุป วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	133
บทสรุป	133
วิเคราะห์	135
ข้อเสนอแนะ	140
รายการอ้างอิง	141
ภาคผนวก	145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	150

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงความแตกต่างในอำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติของเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล.....	32
ตารางที่ 2	แสดงความแตกต่างในอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติของเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล	33
ตารางที่ 3	แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ระหว่างองค์การบริหาร ส่วนตำบลกับเทศบาล	35
ตารางที่ 4	แสดงข้อมูลประมาณการผู้ประกอบการอาชีพ	46
ตารางที่ 5	แสดงข้อมูลการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มในแต่ละ หมู่บ้าน	50
ตารางที่ 6	แสดงข้อมูลทั่วไปของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	55
ตารางที่ 7	แสดงรายรับขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	55
ตารางที่ 8	แสดงรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	56
ตารางที่ 9	แสดงผลการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กระทุ่มล้ม	59
ตารางที่ 10	แสดงผลอัตราส่วนคะแนนการเสนอชื่อ โครงสร้างอำนาจชุมชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	60
ตารางที่ 11	แสดงโครงสร้างอำนาจชุมชนหรือชนชั้นนำในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลกระทุ่มล้ม	62
ตารางที่ 12	แสดงสรุปคุณสมบัติของชนชั้นนำระดับสูงในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลกระทุ่มล้ม	67
ตารางที่ 13	แสดงสรุปคุณสมบัติของชนชั้นนำระดับต่ำในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลกระทุ่มล้ม	69
ตารางที่ 14	แสดงข้อมูลรายได้ของเทศบาล ปี 2546-2550	83
ตารางที่ 15	แสดงข้อมูลรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2546-2550	83
ตารางที่ 16	แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบรายได้ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กระทุ่มล้มกับเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม	94

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา39
แผนภาพที่ 2	แสดงที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม44
แผนภาพที่ 3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม73

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักการที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองตนเองตามหลักการที่ว่า “รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) เป็นหลักการหนึ่งซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย โดยการปกครองท้องถิ่นนั้นถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy)¹ เพราะว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แสดงความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเลือกสรรผู้แทนของตนเองเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารงานท้องถิ่นของตนเอง² จากหลักการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวการที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสปกครองตนเองจึงอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ย่อมที่จะรู้ว่าท้องถิ่นนั้นมีปัญหาอะไร และต้องการวิธีการแก้ไขอย่างไร” ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ทำการกระจายอำนาจให้กับประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองที่เหมาะสม โดยปัจจุบันประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่นอยู่ 5 รูปแบบ ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยการจัดรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538³ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จุดมุ่งหมายสำคัญของการตั้ง

¹ ชุศักร์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 2.

² ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย (กรุงเทพฯ : พิมพ์ส พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์, 2539), หน้า 27.

³ โกวิทช์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2546), หน้า 170.

องค์การบริหารส่วนตำบลก็เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น และพัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล⁴

ในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้⁵

กรณีจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ตามมาตรา 42 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย” และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้แต่เพียงว่า “เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้” ดังนั้น การพิจารณาจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล จึงมีองค์ประกอบเพียงสภาพของท้องถิ่นอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเท่านั้น ในทางปฏิบัติจึงควรพิจารณาจากสภาพของความเป็นชุมชน จำนวนรายได้ว่าเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะกับประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลหรือไม่เพียงใด โดยจะต้องแสดงผลและความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ประกอบการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. องค์กรปกครองท้องถิ่นที่ประสงค์จะจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะส่งข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย

(1) แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานซึ่งผ่านความเห็นชอบจากนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดตามลำดับ

(2) สำเนารายงานการประชุมสภาท้องถิ่น ในคราวซึ่งมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ

(3) แผนที่แนวจุด (มาตราส่วน 1 : 50,000) และคำบรรยายแนวจุดแนบท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้ยึดถือแนวจุดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ... จังหวัด... กรณีเทศบาลให้ยึดถือ

⁴ สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2543), หน้า 44.

⁵ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, “หนังสือที่ มท 0890.2/ว 3156 เรื่องแนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,” 20 กันยายน 2547.

แนวเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลนั้น หรือ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งสุขาภิบาลนั้น แล้วแต่กรณี

(4) ถ้าเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ... จังหวัด... หรือสำเนาพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาล... พ.ศ. ... หรือสำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งสุขาภิบาล ... พ.ศ. ... (ฉบับที่ใช้กำหนดแนวเขตการปกครองในปัจจุบัน)

2. เมื่อตรวจสอบข้อมูลแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะเสนอรองปลัดกระทรวงมหาดไทย (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เพื่อโปรดมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณาก่อน และหากคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ให้ความเห็นชอบ ก็จะเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โปรดพิจารณาลงนามเพื่อให้ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับต่อไป

3. ให้จังหวัดแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองที่ประสงค์จะจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ ส่งข้อมูลตามข้อมูล 1. ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยก่อนวันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะครบวาระไม่น้อยกว่า 90 วัน เพื่อให้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนให้ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับได้ทัน ก่อนหรือใกล้เคียงกับห้วงเวลาครบวาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ภายหลังจากการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะ

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มาตรา 42 วรรคแรก บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเป็นต้นไป บรรดาขบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น”

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)⁶

เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาล ตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร และให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ให้แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 12) ท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วอาจถูกเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิกได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 13)

ท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตามความในวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนฐานะเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิมให้ออนไปเป็นของเทศบาลใหม่ในขณะเดียวกันนั้น และให้บรรดาเทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป

ในการยุบเลิกเทศบาล ให้ระบุถึงวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นด้วย”

หากพิจารณาการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตามกฎหมายเทศบาลดังกล่าวแล้ว อาจพิจารณาได้ว่าใช้หลักเกณฑ์ตามปัจจัยด้านจำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นและรายได้เท่านั้น ฉะนั้นการที่ไม่พิจารณาหลักเกณฑ์ด้านอื่นๆ ประกอบกัน อย่างเช่น ด้านสังคม วัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการปกครองท้องถิ่น และที่สำคัญคือ ความต้องการของประชาชนในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง

⁶ สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์, รวมกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2547), หน้า 70-73.

ท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเกิดจากความต้องการทางด้านการเมืองที่เป็นไปในลักษณะการกระจายอำนาจแบบหยิบยื่นยัดใส่⁷

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา 12 ปี ซึ่งในช่วงปลายปี พ.ศ. 2549 ได้มีแนวความคิดที่จะทำการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล เนื่องจากโดยภาพรวมของตำบลกระทุ่มล้ม ซึ่งมีพื้นที่ 10.90 ตารางกิโลเมตร ประชากร 15,131 คน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 1,388.17 คน/ตร.กม. หรือ 10,695 ครัวเรือน 9 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ในเขตปริมณฑลติดกรุงเทพมหานครมีความเจริญมาก ซึ่งในพื้นที่ประกอบไปด้วยภาคเกษตรกรรม ประมาณ 1,655 ไร่ และภาคอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวน 81 โรงงาน โดยในสัดส่วนรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลมนั้นมีรายรับเมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นจำนวนเงิน 72,210,401.80 บาท

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพบว่า สภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นชุมชนเมืองกับชนบท จึงทำให้มีความแตกต่างของประชากรในด้านต่างๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ อาชีพ ระดับการศึกษา ฯลฯ ทำให้เกิดปัญหาของชุมชนขึ้นตามมา เช่น ปัญหาขยะ สิ่งแวดล้อม สังคม การศึกษา สาธารณูปโภค ฯลฯ จึงมีความจำเป็นต้องยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งวสันต์ อยู่ประจำ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลว่า การที่ยังเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลจะถูกมองว่า ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการที่จะยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลนั้น จะทำให้ขอบข่ายการให้บริการประชาชนที่ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น เช่น สำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่จะคอยให้บริการผู้มาติดต่องานราชการ แจ็งเกิด แจ็งย้าย ทำบัตรประชาชน และการเป็นเทศบาลยังสามารถก่อตั้งโรงเรียนในสังกัด ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาและยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในงานบริการด้านสาธารณสุข⁸ ส่วนปัญญา มังกรโรทัย และจตุพร สุขอินทร์ คอลัมน์นิสต์หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กล่าวว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้องค์กรมีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น และไม่ใช่ว่าตอนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วจะไม่ดี เพียงแต่ว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลทำให้เงินงบประมาณเข้ามาสูงขึ้น มีความชัดเจนมากขึ้น⁹

⁷ ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า 29.

⁸ ภูมิภาค, “อบต.กระทุ่มล้มพร้อมยกฐานะเป็นเทศบาล,” เดลินิวส์ (13 กุมภาพันธ์ 2550): 33.

⁹ ปัญญา มังกรโรทัย และจตุพร สุขอินทร์, “รอบรั้วอบจ.-อบต. ปกครองท้องถิ่น,” เดลินิวส์ (10 พฤษภาคม 2550): 29.

การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลที่จะเกิดขึ้นย่อมที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบทบาทและอำนาจหน้าที่ โดยบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลจะมีขอบเขตที่กว้างขวางและมีภาระหน้าที่มากกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ในด้านของชีวิตความเป็นอยู่ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อบุคคลจำนวนมากนั้นย่อมที่จะทำให้เกิดลักษณะของการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจะเป็นไปในรูปแบบของการเมืองท้องถิ่น (Local Politics) และมีลักษณะที่เฉพาะแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน โดยลักษณะร่วมของการเมืองในทุกๆ ชุมชนที่มีความคล้ายคลึงกันอยู่ประการหนึ่งก็คือ สภาพของความขัดแย้งภายในระบบการเมืองนั้นๆ เนื่องจากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ย่อมที่จะมีผู้ที่ได้ผลประโยชน์และผู้สูญเสียผลประโยชน์ จึงส่งผลให้เกิดลักษณะของพฤติกรรมทั้งในรูปแบบของการสนับสนุนหรือการคัดค้าน ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองในที่สุด

การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยข้อดีของการเป็นเทศบาลจะได้รับงบประมาณมาพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้นกว่าเดิม และจะทำให้การบริการประชาชนในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย แต่ถ้าพิจารณาจากข้อเสียแล้ว การทำงานในรูปแบบของเทศบาลอาจจะทำให้ต้องทำงานมากขึ้นกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากจะต้องเพิ่มการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่เพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนแล้วยังต้องดำเนินการให้ตรงต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อีกด้วย ซึ่งตรงจุดนี้ถือว่าเป็นเรื่องยากพอสมควร และการเป็นเทศบาลนั้นจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่แบบชุมชนเดิมๆ ของประชาชนหายไปกลายเป็นชุมชนเมือง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้นจากข้อดีและข้อเสียที่กล่าวมาของการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อต่างๆ ต่อบุคคลที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นและความต้องการของตนเองออกมาในทิศทางที่แตกต่างกันทั้งการสนับสนุนหรือคัดค้านในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังศึกษาถึงข้อเท็จจริงในด้านปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

สมมติฐาน

ในการศึกษาเรื่อง การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลี้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

“นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะมีความคิดเห็นคัดค้าน ซึ่งการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่ายมีผลมาจากความขัดแย้งในโครงสร้างทางการเมือง อำนาจ และผลประโยชน์ในพื้นที่”

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารื่อง การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลในแ่งมุ่มต่างๆ จึงได้ทำการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลี้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลี้มเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่อยู่ในเขตปริมณฑลติดกับกรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรที่เหมาะสมพอที่ผู้วิจัยสามารถที่จะทำการศึกษาได้

โดยทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความคิดเห็นในการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ผลของปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล รวมไปถึงการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลในท้องถิ่น โดยโครงสร้างอำนาจเหล่านี้จะเป็นตัวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มหรือบุคคลใดที่เข้ามามีอำนาจในองค์การบริหารส่วนตำบล และเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อค้นคว้าหาคำตอบและพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร หนังสือพิมพ์ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และเอกสารต่างๆ ของทางราชการ

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาเพื่อตอบคำถามสมมติฐานของการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยทำการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

- กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

- กลุ่มผู้ประกอบการท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2.2 การสัมภาษณ์ประเด็น โครงสร้างอำนาจชุมชน

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน โดยวิธีพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques) โดยเป็นการเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม จำนวน 9 หมู่บ้าน โดยพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ใช้หลักเกณฑ์ตัวอย่างบ้านละ 1 คน จำนวน 10 หลังคาเรือนต่อ 1 หมู่บ้าน ซึ่งจะได้ตัวอย่างเป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม 90 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาสัมภาษณ์คือ บุคคลที่คลุกคลีอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน และรู้ถึงสภาพความเป็นไปในชุมชนที่อยู่เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุด

วิธีการที่ผู้วิจัยจะไปสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนที่ศึกษาว่า ใครคือชนชั้นนำหรือผู้ที่มีอำนาจในชุมชนนั้น โดยขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนเสนอรายชื่อของชนชั้นนำหรือผู้ที่มีอำนาจมา 5 คน แล้วก็ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ทำการจัดเรียงระดับอำนาจของชนชั้นนำแต่ละคน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนจะถูกนำไปใช้ในการวิเคราะห์ให้เห็นว่าชนชั้นนำในระดับต่างๆ มีความเกี่ยวข้องอย่างไรต่อการตัดสินใจในยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

2.3 การระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากกลุ่มประชาชน โดยเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 6-8 คน เพื่อมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการยก

ฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในการศึกษาครั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษาและสามารถให้ข้อมูล (Key Information) แก่ผู้วิจัยได้ โดยการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนั้นผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามย่อยๆ ในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

- ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator)
- ผู้จดบันทึก (Notetaker)
- เครื่องบันทึกเสียง
- แบบสอบถามการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
- บทสรุปหรือแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม
- สมุดสำหรับจดบันทึกและดินสอ
- สถานที่
- เวลา
- ของตอบแทนให้กับผู้ร่วมสนทนา

สำหรับการนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ มุ่งที่จะแสดงความคิดเห็นที่เด่นชัดตลอดจนทัศนะที่หลากหลายที่ปรากฏในกลุ่มสนทนา ซึ่งผู้วิจัยมุ่งที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาอย่างแท้จริง โดยอ้างคำพูด (Quotation) จากการสนทนากลุ่มเพื่อเป็นหลักฐานประกอบประเด็นที่น่าสนใจ การอ้างคำพูดนั้นถึงแม้ว่าในบางครั้งอาจจะมีการตัดตอนบางส่วนมาจากการสนทนา แต่ก็จะไม่ทำให้ความหมายของถ้อยคำเปลี่ยนแปลงไป ในการอ้างคำพูดจะระบุถึงกลุ่มที่เก็บข้อมูล และจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนา

สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยจัดการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 6 กลุ่ม ได้จำนวนผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรวม 40 คน มีดังนี้

1. กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร มีจำนวนผู้เข้าร่วม 6 คน (30 สิงหาคม 2551)
2. กลุ่มชาวบ้านชุมชนโรงหล่อพระ มีจำนวนผู้เข้าร่วม 8 คน (10 กันยายน 2551)
3. กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามล มีจำนวนผู้เข้าร่วม 6 คน (21 กันยายน 2551)
4. กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองงูเห่าล้อม มีจำนวนผู้เข้าร่วม 6 คน (24 กันยายน 2551)
5. กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี มีจำนวนผู้เข้าร่วม 7 คน (28 กันยายน 2551)
6. กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล มีจำนวนผู้เข้าร่วม 7 คน (7 ตุลาคม 2551)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) และการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์

นิยามศัพท์

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ผู้ประกอบการท้องที่ หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาในเรื่องนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลในการยกฐานะตนเองขึ้นเป็นเทศบาลในอนาคต
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

การนำเสนอ

บทที่ 1 บทนำ

กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมติฐานของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล นิยามศัพท์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

เป็นการนำเสนอทฤษฎีและแนวการศึกษาที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องโครงสร้างอำนาจ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

กล่าวถึงประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ความเป็นมาในกระบวนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล สภาพทั่วไป สภาพการปกครองและประชากร สภาพโครงสร้างพื้นฐาน แผนที่ตั้ง สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคมข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ตลอดจนสถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

บทที่ 4 ผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนและบทสัมภาษณ์

กล่าวถึง โครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มในระดับต่างๆ อันได้แก่ ชนชั้นนาระดับสูง และชนชั้นนาระดับต่ำ บทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ถึงความคิดเห็นต่างๆ ที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ไปทำการเก็บข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน

บทที่ 5 บทสรุป วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

เป็นการนำเสนอบทสรุปและวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย ข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากการศึกษาในครั้งนี้

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องโครงสร้างอำนาจ

ความหมายของแนวคิดเรื่องโครงสร้างอำนาจ มีดังนี้

โครงสร้างอำนาจ (Power Structure) หมายถึง เนื้อหาที่เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ภายใน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจของชนชั้นที่มีอำนาจและอิทธิพลในการตัดสินใจของชุมชน ซึ่งชุมชนนั้นจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ได้ และรูปแบบโครงสร้างอำนาจอาจจะมีเพียงกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่เข้ามามีส่วนในการใช้อำนาจ¹

C. Wright Mills กล่าวว่า โครงสร้างอำนาจคือ สัมพันธภาพทางสังคมที่นำไปสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยการพิจารณาถึงสถานภาพทางสังคม ตำแหน่ง และเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลสามารถแปรเปลี่ยนให้กลายเป็นอำนาจทางสังคมได้ ซึ่งอำนาจเหล่านี้จะถูกผสมผสานเข้าด้วยกันกลายเป็นโครงสร้างอำนาจ โดยบุคคลที่อยู่สูงที่สุดในโครงสร้างนี้จะมีอำนาจสูงที่สุดซึ่งเรียกว่า ชนชั้นแห่งอำนาจ²

โครงสร้างอำนาจในชุมชน (Community Power Structure) ซึ่งเป็นแบบแผนของความสัมพันธภาพภายในโครงข่ายของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งอาจเป็นโครงสร้างขนาดใหญ่หรือเล็ก และอาจเป็นโครงสร้างอำนาจแบบผูกขาดหรือการกระจายอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของชุมชนและระดับความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่อยู่ในโครงสร้างอำนาจคือ ชนชั้นนำของชุมชนนั่นเอง การศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนเป็นการเริ่มต้นจากคำถามที่ว่า “ใครเป็นผู้ที่มีอำนาจในชุมชน” ซึ่งจุดเริ่มต้นดังกล่าวเป็นที่มาของภาพความแตกต่างระหว่างอำนาจในชุมชนนั้น (พหุนิยม กับ ชนชั้นนำนิยม) จากหลักฐานข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากชุมชนนั้นๆ ก็จะสามารถนำมา

¹ นาดาศา วศินดิถก, “โครงสร้างอำนาจในชุมชนกับการเมืองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเมืองพัทยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 16.

² C. Wright Mills, *The power elite* (New York : Oxford University Press, 1956), pp. 3-4.

ประมวลหาปัจจัยที่ส่งให้เป็นชนชั้นนำได้ เช่น ตำแหน่งหน้าที่ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น และต่อมาก็จะนำมาพิจารณาว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนชั้นนำเป็นอย่างไรบ้าง³

การศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนนั้น เป็นการศึกษาหรือแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบว่าในชุมชนหนึ่งๆ นั้นใครมีอำนาจอิทธิพลหรือคนกลุ่มใดมีอำนาจหรือคนกลุ่มใดมีอำนาจและอิทธิพล ใครปกครองชุมชนนั้น และยังศึกษาถึงกลุ่มชนชั้นนำที่มีอำนาจหรือปกครองชุมชนนั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร สามารถแบ่งระดับของกลุ่มอำนาจได้เป็นกี่กลุ่ม กี่ระดับ และนอกจากนี้ยังสำรวจว่าในหมู่ชนชั้นนำที่มีอำนาจนั้น ไม่ใช่ทุกคนมีอำนาจเท่ากันแต่มีอำนาจลดหลั่นกัน จากสูงถึงต่ำและอำนาจที่มีไม่เท่ากันนั้นแบ่งได้อย่างไร เป็นกี่ระดับ ในแต่ละระดับมีใครบ้าง และยังศึกษาไปถึงว่าชนชั้นนำในกลุ่มและระดับของอำนาจที่แตกต่างกันนี้มีความสัมพันธ์ทางอำนาจและมีอิทธิพลกันอย่างไร การมองรวมๆ ทั้งหมด ดังกล่าวซึ่งเป็นการมอง “โครงสร้าง” ของอำนาจในชุมชนนั่นเอง⁴

ดังนั้นการศึกษาโครงสร้างอำนาจในตำบลกระทุ่มล้ม ตามแนวคิดเรื่องโครงสร้างอำนาจจะทำให้ทราบได้ว่า บุคคลใดคือ ผู้ที่อยู่ในโครงสร้างอำนาจหรือชนชั้นนำของชุมชนตำบลกระทุ่มล้ม ซึ่งเป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีอำนาจและอิทธิพลในการตัดสินใจของชุมชน และในกลุ่มบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์ทางอำนาจกันอย่างไร ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะอธิบายถึงเครือข่ายความเชื่อมโยงให้เห็นภาพ และยังจะทำให้ทราบว่าปัจจัยอะไรบ้างที่สำคัญๆ ที่มีส่วนในการผลักดันให้บุคคลหรือกลุ่มดังกล่าวก้าวขึ้นมาเป็นชนชั้นนำในชุมชน

แนวความคิดในการศึกษาโครงสร้างอำนาจในชุมชน มี 2 กลุ่ม ดังนี้

1. โครงสร้างอำนาจแบบชนชั้นนำนิยม (Elitism) โครงสร้างอำนาจแบบชนชั้นนำนิยมเป็นแนวความคิดของกลุ่มนักรัฐศาสตร์ที่สำคัญ เช่น Pareto, Mosca, Lasswell เป็นต้น โดยแนวความคิดของกลุ่มชนชั้นนำนิยมมีแนวคิดที่ว่า ในแต่ละสังคมจะประกอบด้วย “ชนชั้นนำ” และ “ปวงชน” ชนชั้นนำซึ่งมีอำนาจในสังคมนั้นมีจำนวนน้อย ส่วนปวงชนมีจำนวนมากแต่ไร้อำนาจ⁵ จะเห็นว่ากลุ่มนี้เชื่อว่าในทุกชุมชนมีชนชั้นนำกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันผูกขาดอำนาจ และการตัดสินใจของชุมชน

³ Floyd Hunter, elite and masses An Introduction to Political Sociology (New York : D.Van Nostrand, 1981), p. 244.

⁴ อังกูร สุนกุล, “ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจชุมชน : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 15.

⁵ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ (นันทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531), หน้า 491.

ทุกเรื่อง กลุ่มนี้อธิบายอำนาจและโครงสร้างทางอำนาจโดยคะแนนที่ชนชั้นนำได้รับการระบุ และเรียงลำดับจากสมาชิกของชุมชนทั่วไป เป็นการมองจากชื่อเสียงของบุคคลใดได้รับการระบุมากที่สุดและถูกจัดอยู่ในระดับสูงมาก ก็นับว่าเป็นคนมีอำนาจมาก⁶

2. โครงสร้างอำนาจแบบพหุนิยม (Pluralism) โครงสร้างอำนาจแบบพหุนิยมเป็นแนววิเคราะห์ของนักรัฐศาสตร์ในกลุ่มพหุนิยม ที่มีแนวคิดโต้แย้งต่อกลุ่มชนชั้นนิยม ในประเด็นที่ว่า “อำนาจเกิดขึ้นจากการมีสถานภาพในองค์การทางสังคมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งสูงของสถาบัน โดยเขาจะเป็นผู้มีอำนาจ ไม่ว่าเขาจะกระทำการให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหรือไม่ก็ตาม” ส่วนกลุ่มพหุนิยมมีแนวความคิดว่า “อำนาจเกิดขึ้นจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บุคคลจะมีอำนาจต่อเมื่อเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น⁷ ซึ่งกลุ่มนี้เชื่อว่า การเมืองเป็นเรื่องของการแข่งขันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อำนาจและโครงสร้างอำนาจจึงไม่ตายตัว เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สุดแต่ว่านโยบายหรือการตัดสินใจปัญหาเรื่องใดจะกระทบกลุ่มผลประโยชน์ใด กลุ่มนั้นก็จะมีตัวแทนเข้ามาต่อรองแข่งขัน ดังนั้นการที่จะทราบโครงสร้างหรือระดับของอำนาจก็โดยดูว่าในการประชุมตัดสินใจนั้น ใครมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมบ้าง และผลจากการตัดสินใจจากการประชุม ใครได้ใครเสีย คนที่มีอำนาจมากที่สุดคือคนที่ครอบงำและได้ประโยชน์มากที่สุด⁸

จากแนวความคิดของโครงสร้างอำนาจแบบชนชั้นนำนิยมและโครงสร้างอำนาจแบบพหุนิยม จะเห็นได้ว่าวิธีการในการศึกษาจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังคงยึดถือแนวความคิดหลักในเรื่องอำนาจและอิทธิพล ซึ่งในกลุ่มที่หนึ่งนอกจากความมีชื่อเสียงแล้วยังรวมไปถึงการยอมรับจากสายตาของสมาชิกให้มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายของส่วนรวมด้วย ในส่วนของกลุ่มที่สองมองไปที่การตัดสินใจนโยบายส่วนรวมของชุมชน โดยดูเฉพาะบุคคลที่เข้าร่วมการตัดสินใจ และครอบงำการตัดสินใจได้มากที่สุดด้วย⁹

⁶ ระดม วงษ์น้อย, แนวความคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), หน้า 19-20.

⁷ พรศักดิ์ ฝ่องแก้ว, เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์, หน้า 495.

⁸ ระดม วงษ์น้อย, แนวความคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน, หน้า 20.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

อย่างไรก็ตามลักษณะโครงสร้างอำนาจในชุมชนที่เกิดขึ้น จากการศึกษาในเชิงประจักษ์ของนักวิชาการที่ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างอำนาจในชุมชนจะสรุปลักษณะโครงสร้างออกเป็น 2 โครงสร้างหลัก ดังนี้¹⁰

1. โครงสร้างอำนาจแบบปิรามิด (Pyramids) ซึ่งเป็น โครงสร้างที่มีชนชั้นนำจำนวนน้อยผูกขาดอำนาจการตัดสินใจอย่างเด็ดขาด และโดยสรุปแล้วจะสรุปว่าผู้นำทางเศรษฐกิจมีอำนาจมากในการกำหนดนโยบายทางการเมือง ดังเช่นตัวอย่าง การศึกษาของ Floyd Hunter

2. โครงสร้างอำนาจแบบพหุนิยม (Pluralism) ซึ่งมองว่าโครงสร้างอำนาจจะกระจาย โดยไม่มีกลุ่มไหนที่มีอำนาจในชุมชนอย่างเด็ดขาด มีการประนีประนอม และผสมกลมกลืนในโครงสร้าง ดังตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Robert A.Dahl และ Thomas R.Dye

วิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน

วิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนนั้น ได้จากแนวคิดของ 2 สำนักคือ สำนักชนชั้นนำนิยม และสำนักพหุนิยม ซึ่งอาจสรุปวิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนหรือการระบุตัวชนชั้นนำในชุมชนได้ 3 วิธีดังต่อไปนี้¹¹

1. การระบุชนชั้นนำในชุมชน โดยพิจารณาจากตำแหน่ง (Positional Techniques)
2. การระบุชนชั้นนำในชุมชน โดยพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques)
3. การระบุชนชั้นนำในชุมชน โดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making Techniques)

โดยทั้ง 2 วิธีแรกได้รับการยอมรับจากสำนักชนชั้นนำนิยม แต่ได้รับการปฏิเสธจากสำนักพหุนิยม ส่วนวิธีที่ 3 ได้รับการยอมรับจากสำนักพหุนิยม แต่ได้รับการปฏิเสธจากสำนักชนชั้นนำนิยม ซึ่งทั้ง 3 วิธีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การระบุชนชั้นนำในชุมชนโดยพิจารณาจากตำแหน่ง (Positional Techniques)¹²

วิธีนี้ถือว่าบุคคลที่มีตำแหน่งสำคัญๆ ในองค์กรต่างๆ คือชนชั้นนำ อาจจะเป็นตำแหน่งที่สำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ราชการ ศาสนา ฯลฯ เพราะบุคคลดังกล่าวถือว่าเป็นคนที่มีตำแหน่งสำคัญในการควบคุมทรัพยากร และการตัดสินใจของชุมชน การใช้วิธีนี้ไม่ยากเพียงแต่ผู้วิจัยสำรวจตำแหน่งสำคัญๆ ในองค์กรดังกล่าว และคัดเลือกบุคคลในตำแหน่งมารวมเป็นกลุ่มชนชั้นนำ แต่ถ้าจะศึกษาเพิ่มเติมก็โดยการสัมภาษณ์ชนชั้นนำดังกล่าว เพื่อจัดลำดับอำนาจพวกเขา

¹⁰ สนม อุไรรักษ์, “ผู้มีอิทธิพล ชนชั้นนำ และโครงสร้างอำนาจในชุมชนอำเภอชายแดนภาคใต้” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 48.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-23.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 27-29.

กันเอง ซึ่งถ้าหากทำวิธีนี้จะสามารถนำตัวเลขที่ได้มาคำนวณเป็นน้ำหนักคะแนนของแต่ละคน เพื่อแบ่งโครงสร้างอำนาจได้ตามลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ แต่ถ้าหากไม่มีการสัมภาษณ์เพียงดูตำแหน่งแล้วระบุชนชั้นนำ ถ้าจะเรียงลำดับโครงสร้างอำนาจของแต่ละคนก็ต้องดูจากตำแหน่งของแต่ละคน ใครมีตำแหน่งสูงก็อยู่อันดับสูง วิธีนี้โอกาสผิดพลาดได้ง่าย เพราะอาจเกิดจากการเรียงลำดับผิดจากผู้วิจัยได้

2. การระบุชนชั้นนำในชุมชนโดยพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques)¹³

วิธีนี้ถือว่าคนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน โดยการมอบความไว้วางใจในการตัดสินใจปัญหาของชุมชน คือคนที่มีอำนาจในชุมชนเป็นผู้ถูกระบุชนชั้นนำและอำนาจในสายตาของคนอื่น เช่น อาจจะให้หัวหน้าครอบครัวหรือผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับชุมชนนั้นเป็นผู้ระบุ ไม่ใช่มองไปที่ชนชั้นนำโดยตรง วิธีการนี้กระทำโดยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์สอบถามสมาชิกของชุมชนว่า “ใครคือชนชั้นนำ” หรือ “ใครมีอำนาจในชุมชน” วิธีนี้แบ่งย่อยได้ 2 วิธีคือ

2.1 แบบขั้นเดียว (One-Step Method)

วิธีนี้ผู้วิจัยจะไปสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนที่ศึกษาว่า ใครคือชนชั้นนำ และใครคือผู้ที่มีอำนาจในชุมชนนั้น โดยขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนเสนอรายชื่อของชนชั้นนำมาจำนวนหนึ่ง เช่น 5 คน หรือ 7 คน เป็นต้น แล้วขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์จัดระดับน้ำหนักอำนาจของชนชั้นนำแต่ละคนที่ได้เสนอมา เช่น คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามอาจจะถามดังนี้

“สมมติว่ามีโครงการที่สำคัญในชุมชน เช่น การสร้างถนนหนทาง สร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็นในชุมชน ท่านคิดว่ามีใครบ้างที่ท่านจะเลือกขึ้นมาเป็นผู้นำในโครงการที่สำคัญต่างๆ เหล่านั้น ขอความกรุณาให้ท่านจงระบุนาม 5 ชื่อ ที่ท่านคิดว่าเป็นผู้มีความสำคัญ ทั้งนี้โดยไม่จำเป็นต้องเลือกเฉพาะคนที่ท่านรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว และกรุณาจัดเรียงลำดับความสำคัญของคนที่ทั้ง 5 ด้วย โดยเรียงจากลำดับจาก 1 ถึง 5”

2.2 แบบสองขั้น (Two-Step Method)

การใช้วิธีนี้ ผู้วิจัยจะต้องรวบรวมรายชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าเป็นชนชั้นนำของชุมชนขึ้นมา ก่อน ส่วนมากจะได้แก่บุคคลที่เด่นๆ ในองค์การธุรกิจ การเมือง สังคม ราชการ ฯลฯ แล้วผู้วิจัยนำชื่อดังกล่าวไปขอให้บุคคลที่รู้เรื่องราวของชุมชนดีที่สุด เป็นผู้คัดเลือกบุคคลชนชั้นนำจากรายชื่อที่รวบรวมมา และให้เรียงลำดับความสำคัญของรายชื่อด้วยก็ได้

การใช้วิธีทั้งแบบขั้นเดียวหรือแบบสองขั้น ก็สามารถคำนวณหาน้ำหนักคะแนนของลักษณะการเป็นชนชั้นนำได้ โดยคำนวณจากจำนวนที่ได้รับการระบุมารวมกัน และอันดับที่ได้รับการระบุ ยกตัวอย่างเช่น นาย ก. เป็นชนชั้นนำคนหนึ่งที่ได้รับการระบุว่าเป็นชนชั้นนำ 30 ครั้ง และได้รับการเรียงลำดับแห่งการยอมรับ ดังนี้

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-33.

ลำดับที่ 1 = 15 ครั้ง	คะแนนที่ได้	= 15 x 5	=	75 คะแนน
ลำดับที่ 2 = 5 ครั้ง	คะแนนที่ได้	= 5 x 4	=	20 คะแนน
ลำดับที่ 3 = 5 ครั้ง	คะแนนที่ได้	= 5 x 3	=	15 คะแนน
ลำดับที่ 4 = 3 ครั้ง	คะแนนที่ได้	= 3 x 2	=	6 คะแนน
ลำดับที่ 5 = 2 ครั้ง	คะแนนที่ได้	= 2 x 1	=	2 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมดที่ได้จากการยอมรับเป็นชนชั้นนำ = 75 + 20 + 15 + 6 + 2 = 118 คะแนน

หมายเหตุ ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นลำดับที่ 1 ได้ 5 คะแนน
 ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นลำดับที่ 2 ได้ 4 คะแนน
 ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นลำดับที่ 3 ได้ 3 คะแนน
 ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นลำดับที่ 4 ได้ 2 คะแนน
 ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นลำดับที่ 5 ได้ 1 คะแนน

ชนชั้นนำทุกคนจะได้รับการคำนวณน้ำหนักคะแนนดังกล่าวทุกคน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะต้องใช้ดุลพินิจว่าจะหาจุดตัดจุดใดที่ยอมรับคนส่วนหนึ่งเป็นชนชั้นนำ เพราะบุคคลที่ได้คะแนนเกินไปอาจจะตัดออกไปก็ได้ แต่ถ้าคะแนนของคนต่ำสุดคนข้างสูงก็อาจจัดลำดับก็ได้ โดยนำคะแนนมาเรียงจากสูงไปหาต่ำ ก็จะทราบลักษณะโครงสร้างอำนาจว่าชนชั้นนำคนใดอยู่ในระดับสูงกลาง ต่ำ ในชุมชนนั้น

3. การระบุชนชั้นนำในชุมชนโดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making Techniques)¹⁴

วิธีนี้เป็นการพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยให้พิจารณาปัญหาที่ต้องมีการตัดสินใจเป็นเรื่องๆ ไปว่า แต่ละเรื่องมีใครเข้าร่วมตัดสินใจ ผลออกมาแล้วใครได้ใครเสีย และในที่สุดได้ผลประโยชน์มากที่สุดและครอบงำในการตัดสินใจ ซึ่งวิธีการดังกล่าวผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบบันทึกการประชุมว่าที่ผ่านมามีเรื่องอะไรบ้าง ใครเข้าประชุมในแต่ละครั้ง แต่ละเรื่องและผลการประชุมออกมาเป็นอย่างไร นอกจากบันทึกการประชุมแล้ว ผู้วิจัยอาจจะยังต้องตรวจสอบว่าผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากเอกสารอื่นๆ เช่น จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สุนทรพจน์คนสำคัญ ฯลฯ หรือจากการร่วมสังเกตการณ์ประชุมก็ได้ ซึ่งวิธีนี้ไม่สามารถคำนวณน้ำหนักได้เพียงดูความสำคัญว่าปัญหาที่มีการตัดสินใจปัญหาใด เป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุด ปัญหาใดเป็นปัญหาจริง โดยแต่ละปัญหามีใครเข้าร่วมประชุมบ้าง ใครได้ใครเสีย ใครเป็นผู้ครอบงำ ซึ่งสามารถนำมาจัดลำดับโครงสร้างอำนาจชุมชนอย่างหายๆ ได้

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33-34.

การศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการศึกษาแบบการระบุชนชั้น นำในชุมชนโดยพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques) เพราะจะทำให้ทราบได้ว่า บุคคลใดบ้างที่มีอำนาจและอิทธิพลในสายตาของชาวบ้าน และจากนั้นจึงนำมาศึกษาเปรียบเทียบว่า โครงสร้างอำนาจดังกล่าวเป็นบุคคลหรือเป็นกลุ่มเดียวกันกับบุคคลหรือกลุ่มที่เข้ามามีอำนาจใน องค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ และเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหาร ส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล โดยวิธีการพิจารณาจากชื่อเสียงวิธีนี้จะเป็นการสำรวจโครงสร้างอำนาจ ในระดับที่กว้างโดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ตัดสิน และสามารถนำมาคำนวณหาน้ำหนักคะแนนของ ชนชั้นนำได้ โดยการคำนวณจากจำนวนที่ได้รับการระบุจากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมา รวมกัน เมื่อได้คะแนนรวมจากการคำนวณน้ำหนักคะแนนของชนชั้นนำแต่ละคนแล้ว ผู้วิจัยก็จะ ทราบได้ว่า บุคคลใดได้รับคะแนนมากที่สุด ซึ่งจะหมายความว่า บุคคลนั้นย่อมมีอำนาจมากที่สุดใน ชุมชนด้วย ทำให้สามารถทราบลักษณะโครงสร้างอำนาจชุมชนได้

2. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดองค์การและการบริหาร

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่เดิมตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาลที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ใหม่ โดยเกิดขึ้นจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างของสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้านให้มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 3 คน (เดิมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก ซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน)

2. โครงสร้างฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และ กรรมการบริหาร 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้เลือกแล้วเสนอให้นายอำเภอ แต่งตั้งและให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร (เดิม ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน)

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) มีผลบังคับใช้มาได้ประมาณ 4 ปี จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่ โดยเกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
2. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน เหมือนเดิมเหมือนโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)
3. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน

หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) มาได้สักระยะหนึ่งจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ออกมาบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงจากประชาชน ซึ่งการจัดให้มีการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงจากประชาชนเป็นอีกหนึ่งลักษณะที่สำคัญของการกระจายอำนาจให้กับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากแต่เดิมที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งขึ้นเป็นนายองค์การบริหารส่วนตำบลปรากฏว่า การเลือกนายองค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบนี้ทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งปัญหาดังกล่าวก็คือ จากโครงสร้างที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ทำให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพึ่งพาเสียงสนับสนุนข้างมากจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล* ดังนั้นหากนายองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถควบคุมเสียงข้างมากในสภาได้ ก็จะเป็นเหตุให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนอื่นหรือกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามใช้กลไกดังกล่าวในการโค่นล้มนายองค์การบริหารส่วนตำบลออกจากตำแหน่งได้ ซึ่ง

* โครงสร้างที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นโครงสร้างที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมักจะเรียกร่องผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ กับนายองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งตัวนายองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็ต้องคอยเอาอกเอาใจสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อที่จะรักษาเสียงข้างมากในสภาเอาไว้.

อาจทำให้การดำรงตำแหน่งในสมัยหนึ่งของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีการเปลี่ยนแปลง ตัวนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่บ่อยครั้ง โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในท้องถิ่นตามมา ดังนั้นการกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจึงเป็นความพยายามที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับฝ่ายบริหารได้มีอิสระในการบริหารงานภายในท้องถิ่น

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล¹⁵ (ตามโครงสร้างที่ใช้ในปัจจุบัน)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสภาท้องถิ่นซึ่งประกอบไปด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา 45)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 48, 49)

นอกจากนี้ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 57)

¹⁵ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546.

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 46 กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล¹⁶ (ตามโครงสร้างที่ใช้ในปัจจุบัน)

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ (มาตรา 58/2)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ (มาตรา 58/3)

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 58/1)

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขาธิการ หรือที่

¹⁶ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546.

ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึง 5 ปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดให้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้¹⁷

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

และกฎหมายยังกำหนดให้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย (มาตรา 60)

นอกจากนี้กฎหมายกำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล รองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย (มาตรา 60/1)

ในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ส่วนโยธา

3. ส่วนการคลัง

4. ส่วนอื่นๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้น เช่น ส่วนสาธารณสุข

¹⁷ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546, มาตรา

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้¹⁸

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้

ตามความจำเป็น และสมควร

นอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

¹⁸ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546, มาตรา 67-68, และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, มาตรา 16.

12. การท่องเที่ยว

13. การผังเมือง

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีอำนาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้¹⁹

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
5. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
6. รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
8. รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 85 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย

¹⁹ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537, มาตรา 82, และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, มาตรา 23, 27-28.

5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้จัดทำเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอความเห็นชอบ จากนั้นให้เสนอนายอำเภอเพื่อขออนุมัติ

3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

การจัดองค์การและการบริหาร

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี

1. สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหาร กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ทั้งนี้จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล เช่น สภาเทศบาลตำบลมีสมาชิกได้ 12 คน สภาเทศบาลเมืองมีสมาชิกได้ 18 คน สภาเทศบาลนครมีสมาชิกได้ 24 คน สภาเทศบาลนั้นมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง โดยให้ผู้ว่าราชการแต่งตั้งมาจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล

2. คณะเทศมนตรี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร โดยคณะเทศมนตรีเลือกมาจากสมาชิกเทศบาลที่สมาชิกสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบ ซึ่งประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และเทศมนตรี

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 ได้กำหนดโครงสร้างเทศบาลให้มีองค์ประกอบดังนี้

1. โครงสร้างให้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงจากประชาชนในเขตเทศบาลนคร และเทศบาลเมือง ภายหลังจากที่สมาชิกสภาเทศบาลนครหรือเทศบาลเมืองครบตามวาระหรือมีเหตุต้องยุบสภาไป

2. เทศบาลตำบลให้มีทางเลือกว่า เทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่ง

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2546 มีผลทำให้เทศบาลตำบลมีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงเช่นเดียวกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร โดยโครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วย สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ซึ่งต่างฝ่ายต่างมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

สภาเทศบาล²⁰ (ตามโครงสร้างที่ใช้ในปัจจุบัน)

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลตามจำนวนดังต่อไปนี้

1. สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน
2. สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน
3. สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ (มาตรา 15)

สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 16) และสมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ (มาตรา 18 ทวิ)

อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 60 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

1. ตราเทศบัญญัติ เพื่อใช้บังคับภายในเขตเทศบาล โดยการตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และตามที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้อำนาจไว้ ซึ่งเทศบัญญัติต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย และในเทศบัญญัตินั้นจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่า 1,000 บาท นอกจากนี้เทศพาณิชย์ของเทศบาลให้ตราเป็นเทศบัญญัติด้วย

ผู้มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติเพื่อให้สภาเทศบาลพิจารณานั้นอาจจะเป็น

²⁰ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546.

1. นายกเทศมนตรี
2. สมาชิกสภาเทศบาล
- 3.ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อเทศบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 2 คน แต่ถ้าหากเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี (มาตรา 61 ทวิ)

เมื่อสภาเทศบาลได้ร่างเทศบัญญัติขึ้นเสร็จแล้ว ในกรณีเทศบาลตำบล ให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนครให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 62)

นอกจากนี้ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีมิได้ นายกเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วก็ใช้บังคับได้ แต่ต้องนำเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาอนุมัติในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไป ถ้าสภาเทศบาลอนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็เทศบัญญัติต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่อนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราวก็เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจกรรมที่ได้เป็นระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น (มาตรา 64)

เทศบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้ เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว 7 วัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุนไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันทีก็ให้ใช้บังคับในวันที่ประกาศนั้น (มาตรา 63)

2. **พิจารณางบประมาณประจำปีของเทศบาล** งบประมาณประจำปีของเทศบาลต้องตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติ ถ้าเทศบัญญัติงบประมาณออกไม่ทันปีใหม่ให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้อนุญาตไว้ตามงบประมาณปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่าย

ประจำปีก็ดีหรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดีให้ตราขึ้นเป็นเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม (มาตรา 65)

3. ควบคุมการบริหารงานของเทศบาล เช่น

- การตั้งกระทู้ถาม สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล (มาตรา 31)

- การเปิดอภิปราย สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปที่ประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ (มาตรา 30)

- การตั้งคณะกรรมการสามัญและกรรมกรวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาลเป็นต้น (มาตรา 32)

นอกจากนี้ในกรณีกิจการอื่นใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย การออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะจะกระทำมิได้ (มาตรา 32 ทวิ)

นายกเทศมนตรี²¹ (ตามโครงสร้างที่ใช้ในปัจจุบัน)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ)

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 48 เบญจ)

²¹ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546.

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึง 5 ปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง
4. เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา 48 สัตต)

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาล ตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามจำนวนดังต่อไปนี้ (มาตรา 48 อัญญ)

1. **เทศบาลตำบล** ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน
2. **เทศบาลเมือง** ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 3 คน
3. **เทศบาลนคร** ให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน ในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 3 คน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 5 คน

ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้ นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ภายใน 30 วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี การประชุมเพื่อแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีให้กระทำโดยเปิดเผย โดยนายกเทศมนตรีต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนที่มาประชุมด้วย หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกเทศมนตรีจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนภายใน 7 วัน (แทนการแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล) และให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี (มาตรา 48 ทศ)

นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือผู้ซึ่งนายกเทศมนตรีมอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาเทศบาลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน (มาตรา 48 เอกาทศ)

อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้²²

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย เทศบัญญัติ และนโยบาย
2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

4. วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรีต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (มาตรา 48 จตุทศ)

1. ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ การพาณิชย์ ของเทศบาล บริษัทที่เทศบาลถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

2. รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ การพาณิชย์ ของเทศบาล หรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น นอกเหนือไป จากที่ที่ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ การพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นปฏิบัติ กับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

3. เป็นคู่สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่ทำกับเทศบาลหรือ การพาณิชย์ของ เทศบาล หรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้มี “ปลัดเทศบาล” คนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย (มาตรา ๔๘ เอกนวิสติ)

ในปัจจุบันได้มีแนวคิดที่จะแบ่งโครงสร้างการบริหารของเทศบาลออกเป็น 3 ขนาด เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลขนาดใหญ่ เทศบาลขนาดกลาง และเทศบาลขนาดเล็ก สำหรับการกำหนดส่วนราชการของเทศบาลเพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

²² พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546, มาตรา 48 เตรศ.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายอื่นที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่เทศบาล ในการกำหนด โครงสร้างส่วนราชการ ให้แบ่งหน่วยงานของเทศบาล โดยคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสม ของเทศบาล โดยให้มีการแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กอง หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ให้เทศบาลประกาศกำหนดกองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามข้อ 2. ซึ่งถือว่าเป็น ส่วนราชการที่มีความจำเป็นในการบริหารราชการของเทศบาล ดังนี้

ก. ส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกอง

- 1) การคลัง
- 2) การช่าง
- 3) การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- 4) การศึกษา
- 5) วิชาการและแผนงาน
- 6) การประปา
- 7) การแพทย์
- 8) การช่างสุขาภิบาล
- 9) สวัสดิการและสังคม

ข. หน่วยตรวจสอบภายในและแขวง

เทศบาลอาจประกาศกำหนดกอง หรือส่วนราชการอื่นได้ตามความเหมาะสม และความ จำเป็นของเทศบาล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพนักงานเทศบาล

โดยการจัดตั้ง การปรับปรุง การรวมหรือการยุบเลิกการแบ่งส่วนราชการ ให้เทศบาล พิจารณาเสนอความเห็นและพิจารณาอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันแล้วเสนอ ต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในการพิจารณาขอจัดตั้ง ปรับปรุง การรวมหรือการยุบเลิกการแบ่งส่วนราชการ ให้ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลพิจารณาโดยคำนึงถึงภารกิจอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของ เทศบาล ตามที่กฎหมายกำหนด ลักษณะงาน คุณภาพของงาน ปริมาณงาน และความจำเป็นที่ เหมาะสม ตลอดจนทั้งอัตรากำลังของพนักงานของส่วนราชการและงบประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ ของ เทศบาลประกอบด้วย

หน้าที่ของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือหน้าที่บังคับให้ปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติไว้แตกต่างกันตามระดับฐานะของเทศบาล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ²³

ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติของเทศบาลนคร เทศบาล

เมือง และเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1)รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน	มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลตำบล ตามข้อ 1-7 และมีหน้าที่เพิ่มอีกดังนี้	มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลเมือง ตามข้อ 1-12 และมีหน้าที่เพิ่มอีกดังนี้
2)ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ	1)ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา	1)ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3)รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล	2)ให้มีโรงฆ่าสัตว์	2)กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
4)ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	3)ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้	3)การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสห และสถานบริการอื่น
5)ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง	4)ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ	4)จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
6)ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม	5)ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ	5)จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
7)ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	6)ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น	6)การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
8)บำรุงศิลปปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	7)ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น	7)การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว
9)หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล		

²³ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 50, 53, 56, และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, มาตรา 16.

2. อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ²⁴

ตารางที่ 2 แสดงความแตกต่างในอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติของเทศบาลนคร เทศบาล

เมือง และเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
1) ให้น้ำสะอาดหรือการประปา	1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่า	มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาล
2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์	ข้าม	เมือง ตามข้อ 1-12
3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่า	2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน	
ข้าม	3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากิน	
4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน	ของราษฎร	
5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากิน	4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์	
ของราษฎร	มารดาและเด็ก	
6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการ	5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล	
พิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้	6) ให้มีการสาธารณสุข	
7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสง	7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการ	
สว่างโดยวิธีอื่น	สาธารณสุข	
8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ	8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียน	
9) เทศพาณิชย์	อาชีวศึกษา	
	9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับ	
	กีฬาและพลศึกษา	
	10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ	
	สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อน	
	หย่อนใจ	
	11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และ	
	รักษาความสะอาดเรียบร้อยของ	
	ท้องถิ่น	
	12) เทศพาณิชย์	

²⁴ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 51, 54, 57, และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, มาตรา 16.

รายได้และรายจ่ายของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2498 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้²⁵

1. ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล
4. รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์
5. พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
6. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด
8. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
9. รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

การกู้เงินตาม 6. เทศบาลจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาเทศบาล และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2505 มาตรา 67 กำหนดให้เทศบาลอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. เงินอุดหนุน
9. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนดไว้

²⁵ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2498, มาตรา 66, และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, มาตรา 23, 27-28.

และการจ่ายเงินเพื่อการลงทุนเทศบาลจะกระทำ ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลและผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติแล้ว (มาตรา 67 ทวิ) ส่วนรายจ่ายอื่นๆ ตามข้อผูกพัน ถ้าเป็นการชำระหนี้เงินกู้เมื่อถึงกำหนดชำระเทศบาลจะต้องชำระเงินกู้นั้นจากทรัพย์สินของเทศบาลไม่ว่าจะตั้งงบประมาณรายจ่ายประเภทนี้ไว้หรือไม่ (มาตรา 67 ตร)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล

ประเด็น	องค์การบริหารส่วนตำบล	เทศบาล
1. โครงสร้าง	มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ - สภาองค์การบริหารส่วนตำบล - นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ - สภาเทศบาล - นายกเทศมนตรี
2. สมาชิก	1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน - ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน - กรณีมี 1 หมู่บ้าน ให้เลือกได้ 6 คน - กรณีมี 2 หมู่บ้าน ให้เลือกได้หมู่บ้านละ 3 คน - มีวาระ 4 ปี - ประธานและรองประธานสภา เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล - เลขานุการเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล - มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน - มีวาระ 4 ปี กฎหมายกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลดังต่อไปนี้	1. สมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน - สภาเทศบาลนคร มีสมาชิกสภา 24 คน - สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกสภา 18 คน - สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกสภา 12 คน - มีวาระ 4 ปี - ประธานและรองประธานสภา เลือกจากสมาชิกสภาเทศบาล 2. นายกเทศมนตรี - มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน - มีวาระ 4 ปี กฎหมายกำหนดให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลดังต่อไปนี้ 2.1 รองนายกเทศมนตรี จะต้องมาจากบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกเทศบาล โดย - เทศบาลนคร แต่งตั้งได้ 4 คน - เทศบาลเมือง แต่งตั้งได้ 3 คน - เทศบาลตำบล แต่งตั้งได้ 2 คน 2.2 ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี จะต้องมาจากบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกเทศบาล โดย - เทศบาลนคร แต่งตั้งรวมกันได้ 5 คน

<p>3. อำนาจหน้าที่</p>	<p>2.1 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาจากการแต่งตั้งบุคคลซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาฯ เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ไม่เกิน 2 คน <p>2.2 เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาจากการแต่งตั้งบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกสภาฯ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ 1 คน <p>อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 67 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 - อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติตามมาตรา 68 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 	<ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลเมือง แต่งตั้งรวมกันได้ 3 คน - เทศบาลตำบล แต่งตั้งรวมกันได้ 2 คน <p>อำนาจหน้าที่ของเทศบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 50 มาตรา 53 และมาตรา 56 ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 - อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติตามมาตรา 51 มาตรา 54 และมาตรา 57 ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546
------------------------	--	--

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลนั้นมีค่อนข้างน้อย โดยส่วนใหญ่ในการศึกษาวิจัยมักจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการยกฐานะของสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลเป็นส่วนมาก ซึ่งมีดังต่อไปนี้

พิชญวัตร วรธนะกุล ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า หลักเกณฑ์เรื่องรายได้ จำนวนประชากร และความหนาแน่นจะเป็นอุปสรรคในการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งกรรมการสุขาภิบาลเห็นว่าควรแก้ไขหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม และควรยกฐานะสุขาภิบาลให้เป็นเทศบาล เพื่อให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยและสอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองโดยอิสระ แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างของที่มา ทำให้กรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่งเห็นว่ารูปแบบสุขาภิบาลก็ยังสามารถใช้ได้ และ

ทำให้กรรมการสุขาภิบาลโดยการเลือกตั้งขาดการกระตือรือร้นที่จะเริ่มผลักดัน ทำให้การขอยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลที่ผ่านมาเป็นเพียงความคิดและความตั้งใจเท่านั้น²⁶

เปรมศักดิ์ กิรานนท์ ศึกษาเรื่อง “อุปสรรคและปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล” พบว่า การจะยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลนั้นมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงมากมาย คือ ความพร้อมของท้องถิ่นในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการปกครองท้องถิ่น แต่การปกครองท้องถิ่นของไทยยังมีความพร้อมของปัจจัยดังกล่าวมาน้อยมาก²⁷

กชกาญจน์ ศรีวิวัฒน์ ศึกษาเรื่อง “ความพร้อมของสุขาภิบาลในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” พบว่า ประชาชนไม่มีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการปกครองท้องถิ่น และไม่มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการปกครอง และการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารสูงสุด ขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารที่เป็นสากล²⁸

ชัชวาล จันทรแก้ว ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะของสุขาภิบาลแม่อาวเป็นเทศบาลตำบล จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่อาวมีทัศนคติเชิงบวกต่อการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล โดยประชาชนและคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลแม่อาวส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศบาลตำบลเป็นอย่างดี และเห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบลสามารถที่จะแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ดีกว่าการปกครองรูปแบบสุขาภิบาล รวมทั้งเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท้องถิ่นมากขึ้น²⁹

²⁶ พิษณุวัตร วรรณระกุล, “ปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), บทคัดย่อ.

²⁷ เปรมศักดิ์ กิรานนท์, “อุปสรรคและปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 105-106.

²⁸ กชกาญจน์ ศรีวิวัฒน์, “ความพร้อมของสุขาภิบาลในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” (การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543), หน้า 50-52.

²⁹ ชัชวาล จันทรแก้ว, “ทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะของสุขาภิบาลแม่อาวเป็นเทศบาลตำบล จังหวัดเชียงใหม่” (การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545), บทคัดย่อ.

พระ การุญ ศึกษาเรื่อง “การยกฐานะสุขาภิบาลปากน้ำประแสขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง” พบว่า การบริหารงาน ยังขาดประสิทธิภาพที่จะปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สาเหตุอาจจะเป็นเพราะการที่รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีบทบัญญัติให้ปกครองท้องถิ่น ทั้งที่พื้นที่นั้นยังไม่มีความพร้อมและไม่ได้เกิดจากความต้องการของคนในพื้นที่นั้น ทำให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านการควบคุมจากส่วนกลาง และปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ ความสนใจของประชาชน เป็นสาเหตุสำคัญของความไม่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลปากน้ำประแส³⁰

ยูพากรณ์ รักษาคุณ ศึกษาเรื่อง “ทัศนะของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควายเป็นเทศบาลตำบล เนื่องจากความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ที่มาของภาษีและงบประมาณ ระบบการเลือกตั้ง และวิสัยทัศน์ในการทำงาน และความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยมีสาเหตุจากการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล³¹

ผลงานวิจัยข้างต้นทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาให้เห็นถึงความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทัศนคติ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยเป็นการสอบถามความคิดเห็นจากคณะผู้บริหารและประชาชน โดยการศึกษาวิจัยเรื่องการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นว่ามีผลเกี่ยวข้องอย่างไรต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

จากทฤษฎี แนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปกรอบในการศึกษาวิจัยเรื่อง การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไว้ดังนี้

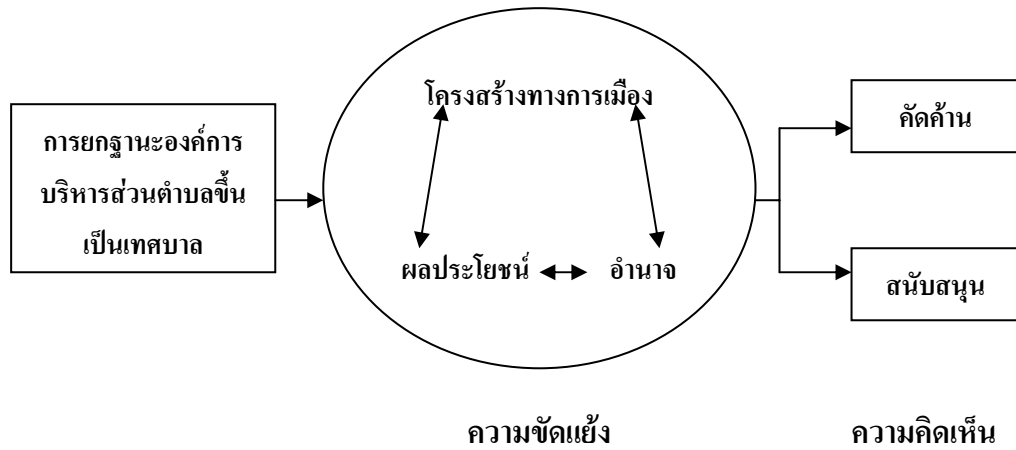
การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้ก่อให้เกิดแนวความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งมีทั้งที่สนับสนุนและคัดค้านการยกฐานะ โดยมีผลมาจากความ

³⁰ พระ การุญ, “การยกฐานะสุขาภิบาลปากน้ำประแสขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากน้ำประแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544), บทคัดย่อ.

³¹ ยูพากรณ์ รักษาคุณ, “ทัศนะของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” (การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546), บทคัดย่อ.

ขัดแย้งในเชิงโครงสร้างทางการเมือง อำนาจ และผลประโยชน์ในพื้นที่ สำหรับในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจะมีลักษณะของการต่อสู้กันทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของตนเองและกลุ่มเป็นสำคัญ ทั้งนี้จะได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีและแนวการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นกรอบในการอธิบาย

แผนภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา



บทที่ 3

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

การที่จะศึกษาเกี่ยวกับการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลในครั้งนี้ ที่เป็นการศึกษาในประเด็นความคิดเห็นในการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล และผลของปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล รวมไปถึงการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนว่า บุคคลใดเป็นผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลในท้องถิ่น ดังนั้นในบทนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม เพื่อให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอยู่ภายในสังคมนั้นๆ และเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ต่อไป

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลกระทุ่มล้ม เดิมชื่อ หมู่บ้านทุ่งกระทุ่มล้ม เป็นทุ่งใหญ่ทุ่งหนึ่งขึ้นกับมณฑลนครชัยศรี อำเภอตลาดใหม่ มีลำรางหนองน้ำทุ่งนา เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลระดับชั้นใหญ่

ความเป็นมาในกระบวนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาล มีจุดเริ่มต้นจากการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่จึงได้ดำเนินการที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง ฉะนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจึงได้ดำเนินการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองตาม (เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไร่จึงกับองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อยู่บริเวณใกล้เคียงกันจึงเปรียบเสมือนคู่แข่งระหว่างองค์กรอยู่เสมอ พอเวลาองค์การบริหารส่วนตำบลไร่จึงจัดดำเนินการอะไร ทางฝ่ายองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มก็จะดำเนินการตามเพื่อไม่ให้มีความเหลื่อมล้ำระหว่างกัน) โดยกำนันแสงเจลิยว สีผึ้ง ได้เป็นคนที่ริเริ่มแนวคิดในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง* และทางกำนันแสงเจลิยวก็ได้เสนอเรื่องการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลผ่านต่อไปให้กับนาย

* ในระหว่างนั้นทางกำนันแสงเจลิยวได้ทำการล่ารายชื่อและปรึกษากันกับผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับเรื่องการยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาลเมือง โดยมีผู้ใหญ่บ้านบางคนเสนอว่า ควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อนเพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านได้อยู่ปกครองพื้นที่สักระยะก่อนแล้วค่อยเป็นเทศบาลเมือง แต่ทางกำนันแสงเจลิยวบอกว่า การเป็นเทศบาลเมืองนั้นก็จะทำให้กลุ่มกำนัน

วสันต์ อยู่ประจำ (นายก อบต.) ซึ่งนายวสันต์ อยู่ประจำ ก็ได้นำเอาเรื่องการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมืองเสนอต่อที่ประชุมสภา อบต. และทางที่ประชุมสภา อบต. ก็มีมติเห็นชอบที่จะดำเนินการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง (ในการประชุมสภา อบต. มีการถกเถียงกันว่า ควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อนหรือจะข้ามขั้น ไปเป็นเทศบาลเมือง* ซึ่งทางปลัดทักสันทันย์ ชุ่มน้อยได้พูดคุยกับตัวนายวสันต์ อยู่ประจำว่า ต้องมีการจัดทำประชาคม** เพื่อสำรวจความคิดเห็น และชี้แจงกับประชาชนก่อน หลังจากนั้นจึงดำเนินการสำรวจว่าควรจะยกฐานะหรือไม่ และควรเป็นเทศบาลตำบลหรือเมือง*** ซึ่งผลการดำเนินการสำรวจเจตนาฯ เพื่อประกอบการยกฐานะ

ผู้ใหญ่บ้านยังคงมีบทบาทและตำแหน่งหน้าที่อยู่ต่อไปได้เหมือนเดิม เพราะว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถผันตัวเองไปลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลร่วมกับทีมของนายก อบต. ได้ ดังนั้น ผู้ใหญ่บ้านจึงมีมติเห็นชอบกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง.

* ในที่ประชุมสภา อบต. กลุ่มสมาชิกสภา อบต. ลงความเห็นเห็นว่า ควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง ซึ่งการเลือกที่จะเป็นเทศบาลเมืองของสภา อบต. มีเหตุผลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องกับ โดยบรรดาสมาชิกที่มีอยู่เดิม (จำนวน 18 คน) ต้องการที่จะคงสถานะทางการเมืองของตนเองอยู่ต่อไปในระดับเทศบาล ซึ่งถ้าเลือกเป็นเทศบาลตำบลก็จะทำให้สมาชิกสภา อบต. แบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายเพื่อมาแย่งชิงตำแหน่งทางการเมืองกัน (เพราะจำนวนตำแหน่งจะลดลงเหลือแค่ 12 คน) ทางนายก อบต. เห็นว่า ถ้าเลือกยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลอาจจะทำให้สมาชิกแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีต่อตนเองในการลงชิงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ทำให้นายก อบต. เลือกที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองเพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มสมาชิกสภา อบต. แยกตัวเองออกไปจัดตั้งกลุ่มมาแข่งขันกับตนเอง ดังนั้นการที่สภา อบต. มีมติเห็นชอบที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองก็เพื่อที่จะรักษาตำแหน่งทางการเมืองไว้ให้อยู่กับกลุ่มของตนเอง.

** ในการประชุมประชาคมตามหมู่บ้านซึ่งจัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 10-17 มกราคม 2550 จากการสอบถามกับทีมสำรวจที่ทำประชาคมพบว่า ผู้ที่เข้าร่วมประชุมประชาคมเกี่ยวกับเรื่อง การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. และชาวบ้านที่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนชาวบ้านคนอื่นๆ ก็มีเข้าร่วมการประชุมประชาคมบ้างแต่เป็นส่วนน้อย.

*** ขั้นตอนการดำเนินการสำรวจเจตนาฯ ยกฐานะเป็นเทศบาล ทาง อบต. ระบุกลุ่มได้ ทำการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนประชาชนตำบลละกลุ่มละกลุ่มแสดงความคิดเห็นตามแบบสำรวจ เพื่อทราบเจตนาฯ และความต้องการในการเปลี่ยนแปลงยกฐานะเป็นเทศบาล ซึ่งจัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป และเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2549 ทาง อบต. ระบุกลุ่มก็ได้จัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ออกสำรวจการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล.

ขึ้นเป็นเทศบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 2,495 คน¹ พบว่า มีผู้เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลกว่า ร้อยละ 95.19 และไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลร้อยละ 4.81 โดยเห็นควรเป็นเทศบาล ตำบลร้อยละ 33.91 และควรเป็นเทศบาลเมืองร้อยละ 61.28) หลังจากนั้นเมื่อเสร็จสิ้นในขั้นตอน ของสภา อบต.และประชาชน ก็ดำเนินการแก้ไขเรื่องปัญหาแนวเขตที่มีปัญหาระหว่างพื้นที่ในหมู่ที่ 8 กับเขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ และเมื่อแก้ไขปัญหาแนวเขตดังกล่าวเสร็จสิ้นทางองค์การบริหารส่วน ตำบลกระทู้มล้มได้ดำเนินการส่งเรื่องต่อไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการ ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล* และหลังจากนั้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 ได้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทยให้มีการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้มขึ้นเป็นเทศบาลเมือง กระทู้มล้ม

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม ตั้งอยู่ระหว่างถนนพุทธมณฑลสาย 4 กับ สาย 5 (สายหนองเสา-คลองฉาง) ห่างจากอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมประมาณ 18 กิโลเมตร โดยแนวเขตทิศเหนือติดเขตตำบลบางกระทึก ทิศใต้ติดเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อย อำเภอ กระทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทิศตะวันออกติดเขตแขวงทวีวัฒนา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ทิศ ตะวันตกติดเขตตำบลไร่จิง และตำบลบางกระทึก

1.2 เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม มีพื้นที่รับผิดชอบ ประมาณ 6,812 ไร่ เนื้อที่ 10.90 ตารางกิโลเมตร

1.3 ภูมิประเทศ

เป็นตำบลหนึ่งอยู่ภายในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ดิน อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำนา ทำสวน เลี้ยงปลา มีคลองอยู่ทั่วไป เดิมประชาชนใช้ที่ใน การเกษตรได้ดี ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมในตำบลกระทู้มล้ม มีประมาณ 2,800 ไร่

¹ ผลการดำเนินการสำรวจเจตนารมณ์เพื่อประกอบยกฐานะเป็นเทศบาล มีดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม, “ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม เรื่องผลการ ดำเนินการสำรวจเจตนารมณ์ยกฐานะเป็นเทศบาล,” 8 กุมภาพันธ์ 2550.

* ในชั้นตอนนี้ทางปลัดทักสินย์ ชุ่มน้อย ต้องไปชี้แจงกับทางกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นด้วยตนเองถึงเหตุผลและความจำเป็นในการยกฐานะ เนื่องจากว่าคณะผู้บริหาร อบต.ชุดเดิม ได้หมดวาระจากตำแหน่งหน้าที่ไป.

2. สภาพการปกครองและประชากร

2.1 การปกครอง แบ่งเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านหนองงูเหลือม
- หมู่ที่ 2 บ้านแคราย
- หมู่ที่ 3 บ้านหนองถั่วฝัก
- หมู่ที่ 4 บ้านหนองตาน้อย
- หมู่ที่ 5 บ้านบางพระ
- หมู่ที่ 6 บ้านหนองตาช้าง
- หมู่ที่ 7 บ้านหนองตามล
- หมู่ที่ 8 บ้านหนองฉลาก
- หมู่ที่ 9 บ้านหนองเสา

2.2 ข้อมูลประชากรตำบลกระทุ่มล้ม

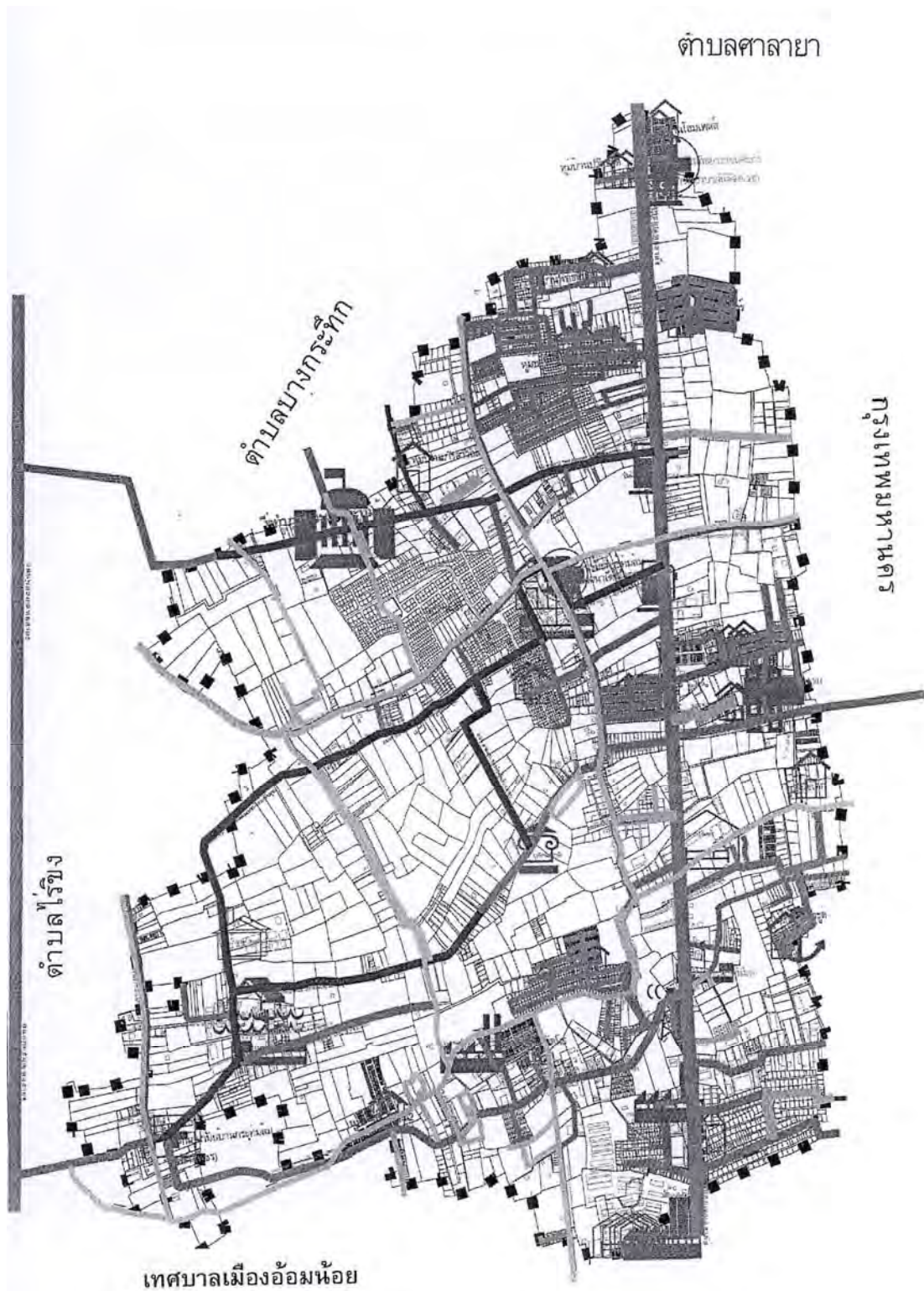
องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม มีครัวเรือนทั้งสิ้น 10,695 ครัวเรือน จำนวนประชากร 15,131 คน แยกเป็นเพศชาย 7,097 คน เพศหญิง 8,034 คน อัตราการเจริญเติบโตของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 8 ต่อปี และมีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 1,388.17 คนต่อตารางกิโลเมตร

3. สภาพโครงสร้างพื้นฐาน

3.1 การคมนาคม การจราจร

ถนนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีจำนวนทั้งหมด 45 สาย แบ่งเป็น ถนนลูกรัง 8 สาย ถนนดิน 2 สาย ถนนลาดยาง 2 สาย ถนนคอนกรีต 29 สาย และถนนอื่นๆ 4 สาย เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มตั้งอยู่ระหว่างถนนทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ได้แก่ ถนนพุทธมณฑลสาย 4 และสายพุทธมณฑลสาย 5 ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสายเพชรเกษมกับถนนสายบรมราชชนนี (ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) จึงทำให้มีการจราจรที่คับคั่ง เนื่องจากเป็นเส้นทางลัดและผ่านเข้า-ออกระหว่างจังหวัดนครปฐมกับกรุงเทพมหานคร และระหว่างจังหวัดสมุทรสาครกับกรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ 2 แสดงที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม



3.2 การสื่อสารโทรคมนาคม

มีที่ทำกาการไปรษณีย์โทรเลขจำนวน 1 แห่ง มีบริการโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย TOT และบริษัทเทเลคอมเอเชีย TA บริการโทรศัพท์พื้นฐานทุกหมู่บ้าน สถานีวิทยุชุมชน 1 แห่ง

3.3 การไฟฟ้าและการประปา

ด้านการไฟฟ้า จำนวนครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่ใช้ไฟฟ้ามี 10,695 ครัวเรือน ซึ่งมาจากไฟฟ้าที่ผลิตโดยการไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ส่วนด้านการประปา จำนวนครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่ใช้น้ำประปามี 10,695 ครัวเรือน ซึ่งมาจากหน่วยงานที่ดำเนินกิจการประปาในพื้นที่ประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม การประปาส่วนภูมิภาคอ้อมน้อย และหมู่บ้านจัดสรรและส่วนบุคคล

4. สภาพทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ตำบลกระทุ่มล้มแต่เดิมประชาชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจึงประกอบอาชีพทำนา และสวนผลไม้ แต่ต่อมาเนื่องจากอยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร ประชาชนได้เข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจึงมีหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นจำนวนมาก เช่น หมู่บ้านบุศรินทร์, หมู่บ้านว.นิเวศน์, หมู่บ้านเอื้ออาทรสายสี, หมู่บ้านปรีชา, หมู่บ้านพัชรวิทย์, หมู่บ้านฉัตรมณี, หมู่บ้านพุทธธานี, หมู่บ้านมาริสา, หมู่บ้านทราวดี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้กิจการภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 81 โรงงาน ซึ่งจะทำให้มีประชาชนทั้งในเขตและนอกเขตเดินทางเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก

การอุตสาหกรรมในเขตตำบลกระทุ่มล้มมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 81 โรง สามารถจำแนกเป็นประเภทๆ ดังนี้

- 1) ประเภทโรงเหล็ก 14 แห่ง ได้แก่ โรงงานผลิตเหล็กแผ่น, เหล็กเส้น, ตะปู ฯลฯ
- 2) ประเภทโรงงานแปรรูปเหล็ก/โลหะเป็นของใช้ 28 แห่ง ได้แก่ โรงงานหล่อพระ, ผลิตเครื่องกำเนิดไฟฟ้า, ผลิตลูกปืน, ผลิตก้ามเบรค, ผลิตตะปู, ผลิตจอบ
- 3) ประเภทโรงงานพลาสติก, อะคริลิก, ไฟเบอร์ 15 แห่ง ได้แก่ ผลิตของใช้จากพลาสติก, ผลิตเม็ดพลาสติก, ผลิตพื้นรองเท้าจากพลาสติก, ผลิตประตูพีวีซี, ผลิตแผ่นอะคริลิก
- 4) ประเภทโรงงานผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง 4 แห่ง ได้แก่ ผลิตกะทิกล่อง, ผลิตน้ำพริก, ผลิตถั่ว
- 5) ประเภทโรงงานกระดาษ 4 แห่ง ได้แก่ ผลิตกระดาษก๊อปปี้, ผลิตกล่องกระดาษ
- 6) โรงงานเย็บผ้า 5 แห่ง ได้แก่ โรงงานเย็บมุ้ง, โรงงานทอผ้า, โรงงานเย็บผ้า
- 7) ประเภทโกดังเก็บสินค้า 7 แห่ง ได้แก่ โกดังเก็บของเก่า, โกดังเก็บน้ำมันเก่า, โกดังเก็บอุปกรณ์
- 8) โรงงานกล้วยไม้ 3 แห่ง
- 9) ประเภทโรงงานผลิตปุ๋ย 1 แห่ง

การพาณิชย์กรรมและบริการ

- 1) สถานีน้ำมัน (ปั้ม) 4 แห่ง ประกอบไปด้วย ปั้มปตท. (2 แห่ง), ปั้มกาลเท็กซ์, ปั้มเอสโซ่
- 2) ตลาดสด 1 แห่ง (ตลาดมาลี)

สถานประกอบการ

- 1) สถานที่จำหน่ายอาหารตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข 37 แห่ง
- 2) โรงแรม 1 แห่ง (โรงแรม F4)
- 3) ธนาคาร 3 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารกรุงเทพ, ธนาคารไทยพาณิชย์, ธนาคารธนชาติ

ลักษณะอาชีพของประชากรในพื้นที่

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากรในพื้นที่ 40,000 บาท

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลประมาณการผู้ประกอบอาชีพ

ที่	อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เกษตรกรรม	572	3.78
2.	อุตสาหกรรม	188	1.24
3.	รับจ้างทั่วไป	12,596	83.25
4.	อื่นๆ	385	2.54
5.	ว่างงาน	1,390	9.19
	รวม	15,131	100

ที่มา : ข้อมูลตำบลกระทุ่มล้ม งานประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัด อบต.

จากโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่กล่าวมาจะพบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจะถูกใช้ในภาคการเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และที่อยู่อาศัย ในส่วนของลักษณะการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนพบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ซึ่งจะเป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่) นอกจากนั้นก็มีการกระจายตัวไปเป็นแรงงานตามภาคอุตสาหกรรม โรงงาน บริษัท ห้างร้านต่างๆ ภาคพาณิชย์กรรม ค้าขาย และภาคการเกษตร จากข้อมูลโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ได้นำเสนอมานั้นพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจในเรื่องของการเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย เนื่องจากตำบลกระทุ่มล้มตั้งอยู่ติดกับกรุงเทพมหานครจึงเหมาะสมที่จะรองรับกับการขยายตัวของธุรกิจภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัวมาจากกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังเหมาะสมที่จะเป็นที่พักอาศัยของประชาชนที่มีงานทำอยู่ในกรุงเทพมหานครอีกด้วย เนื่องจากตำบลกระทุ่มล้มมีแนวโน้มการขยายตัวของอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของโครงการหมู่บ้านจัดสรร หอพักห้องเช่าต่างๆ ซึ่งมีราคาที่ถูกกว่าการที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

5. สภาพทางสังคม

5.1 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยประกอบไปด้วยวัด 2 แห่ง ได้แก่ วัดนครชื่นชุ่ม (ตั้งอยู่บริเวณหมู่ที่ 7) และวัดเพลินเพชร (ตั้งอยู่บริเวณหมู่ที่ 3)

5.2 การศึกษา

ในเขตตำบลกระทุ่มลุ่มมีสถานศึกษาทั้งหมด 6 แห่ง เป็นของรัฐบาล 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลกระทุ่มลุ่มขององค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียนบ้านกระทุ่มลุ่ม (ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา) โรงเรียนบ้านเพลินวัฒนา (ระดับประถมศึกษา) และเอกชน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเอกจรูณ (ระดับประถมศึกษา) โรงเรียนเทพนิมิตวัฒนา (ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา) โรงเรียนภัทรบุตร (ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา)

องค์การบริหารส่วนตำบลกลับหน้าที่ในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาทางด้านโครงสร้างที่มิได้มีการกำหนดส่วนงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาไว้โดยตรง ดังนั้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล จึงยังไม่มีหน่วยงานใดที่จะรองรับการถ่ายโอนด้านการจัดการศึกษา และองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66 (5) ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่เพียงส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จากกฎหมายดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41, 42 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น แต่ต้องให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) ที่กำหนดให้มีการจัดการศึกษา ซึ่งจะต่างจากเทศบาลที่มีหน่วยงานมารองรับโดยตรงอย่างสำนักหรือกองการศึกษา และเทศบาลยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 54 (8) ในเรื่องการจัดการศึกษาด้วย สำหรับในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มนั้นเท่าที่ผ่านมายังคงไม่มีการเสนอตัวเองที่จะรับโอนสถานศึกษาแต่อย่างใด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มยังคงขาดความพร้อมในด้านของบุคลากรที่จะมารับผิดชอบและยังติดขัดเกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่ยังไม่มี การแก้ไขปรับปรุงให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจดำเนินกิจการได้ อีกทั้งโครงสร้างของ องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มเองก็ยังไม่มีความพร้อมทางด้านการศึกษามารองรับโดยตรง ดังนั้นการดำเนินกิจการในด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มจึงทำได้แค่เพียง ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาได้เป็นบางเรื่องเท่านั้น คือ จัดสรรงบประมาณให้กับ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลกระทุ่มล้ม และจัดหาครูหรือวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาให้กับทางโรงเรียนในพื้นที่

5.3 สาธารณสุข

ในเขตตำบลกระทุ่มล้มมีสถานพยาบาลทั้งหมด 8 แห่ง เป็นสถานีนอนมัย 2 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันและไทย 6 แห่ง คลินิก/สถานพยาบาลเอกชน 2 แห่ง

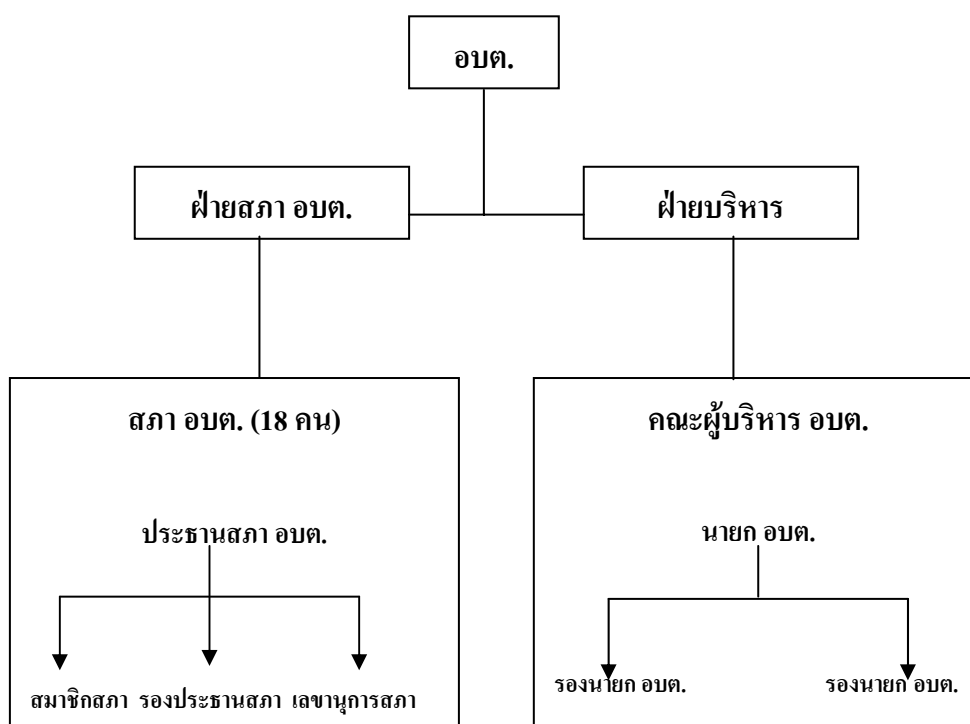
6. ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ในเขตตำบลกระทุ่มล้มไม่มีพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ ส่วนแหล่งน้ำมีลำคลองเชื่อมต่อโยงใยทั่วทุกหมู่บ้านประกอบด้วยคลองสำคัญจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ คลองกระทุ่มล้ม คลองประทุม คลองหนองเสา คลองยายสา คลองใหม่เจริญสุข คลองศรีสำราญ และคลองฉาง โดยทุกลำคลองจะไหลลงสู่มแม่น้ำท่าจีน ปัจจุบันไม่อาจใช้น้ำจากคลองดังกล่าวเพื่อการอุปโภคบริโภคได้เนื่องจากน้ำเน่าเสีย อันมีสาเหตุมาจากการประกอบกิจกรรมอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและชุมชนที่พักอาศัย ซึ่งมีปริมาณน้ำเสีย 2,800 ลบ.ม./วัน โดยวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำเสียคือ แจ่งให้โรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการแก้ไขปัญหาลงและให้ชุมชนร่วมกันดูแล นอกจากนี้ปัจจุบันตำบลกระทุ่มล้มกำลังประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จากการขยายตัวของชุมชนและภาคอุตสาหกรรมซึ่งปัญหาที่สำคัญในปัจจุบันคือ การเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยที่ไม่อาจแก้ไขได้หมดสิ้น โดยมีรายละเอียดข้อมูลด้านขยะมูลฝอยพบว่า มีปริมาณขยะจำนวน 30 ตันต่อวัน และสามารถกำจัดขยะได้เพียง 25 ตันต่อวันเท่านั้น โดยวิธีการที่ใช้ในกำจัดขยะจะใช้วิธีการฝังกลบ ขนส่งไปฝังนอกพื้นที่ หมักปุ๋ยกองบนพื้นแล้วเผา และเผาในเตาขยะ โดยตำบลกระทุ่มล้มมีค่าใช้จ่ายในด้านขยะมูลฝอยทั้งหมดเป็นจำนวน 3,000,000 บาท/ปี จากเรื่องดังกล่าวถือได้ว่า การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลยังคงมีปัญหาและไม่มีศักยภาพในการจัดการแก้ไขปัญหาลงให้หมดสิ้นไป โดยสาเหตุหลักๆ มาจากการที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยสนใจและขาดความรับผิดชอบในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข อีกทั้งคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลยังมองว่า ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ดังนั้นการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่จึงตกอยู่กับพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องไปดำเนินการแก้ไขปัญหาลงให้กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาลงที่ขาดการวางแผนจากคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงทำให้การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นแบบเฉพาะหน้า ไม่เป็นรูปธรรมและไม่สามารถจัดปัญหาลงให้หมดสิ้นไปได้

7. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ดังนั้นจึงทำให้โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจึงเป็นไปตาม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลือกจากสมาชิกสภาคนหนึ่งขึ้นมาดำรงตำแหน่ง ส่วนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คนขึ้นมาดำรงตำแหน่ง



ฝ่ายบริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม มีดังนี้

- นายวสันต์ อยู่ประจำ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม
- นายณวัตร์ เฟื่องเจริญ
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม
- นายสัมพันธ์ บัวหลั่น
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม
- นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ฝ่ายสภา อบต. ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม มีดังนี้

- นายอารมณ โคมอญ
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม
- นายเฉลิม เงินงาม
รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม
- นายสมเกียรติ จันทร์ตรี
เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มในแต่ละหมู่บ้าน²

เขตเลือกตั้งที่	ชื่อ-สกุล	หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร	ได้คะแนน	ลำดับที่
1	นาย ชัยมงคล สุขสงวน	1	90	2
1	นาย เสมือน จินดาณิล	2	105	1
1	นาย อำนาจ ปู่จันทร์	3	51	4
1	นาย มาโนช ศรีกร	4	87	3
2	นาย เจริญ ทองคุ้ม	1	218	2
2	นาย วิรัตน์ สงกา	2	70	4
2	นาย ญวัตร์ เพ็งเจริญ	3	240	1
2	นาย สนั่น แสงดาว	4	195	3
3	นาย กำธร ดวงเดือน	1	127	3
3	นาย ชำนาญ ชุมรักษา	2	167	2
3	นาย ชด ชูหม่ม	3	195	1
3	นาย จรรย์ นิยมณี	4	118	4
3	นาย นิคม สุขพงษ์พันธ์	5	40	5
4	นาย ธิออน แสงรักษา	1	447	1
4	นาย วสันต์ อยู่ประจำ	2	443	2

² องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม, “ประกาศคณะกรรมการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม เรื่องผลการรวมคะแนนเลือกตั้ง 24 สิงหาคม 2546,” 24 สิงหาคม 2546.

เขตเลือกตั้งที่	ชื่อ-สกุล	หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร	ได้คะแนน	ลำดับที่
5	นาย สมเกียรติ จันทร์ตรี	1	291	2
5	นาย สุรินทร์ แคนำรุง	2	304	1
6	นาย ทองดี มิ่งขวัญ	1	201	2
6	นาย ไพโรจน์ เล็กเจริญ	2	146	3
6	นาย ไชยเรตต์ หมิมมงคล	3	28	4
6	นาย ประเสริฐ อินทรบำรุง	4	309	1
7	นาย ประนอม น้อยแสง	1	202	3
7	นาย เฉลิม เงินงาม	2	253	2
7	นาย อารมภ์ โดมอญ	3	285	1
7	นาย สมศักดิ์ โดมอญ	4	195	4
7	นาย บุญลือ โดมอญ	5	120	5
8	สิบเอก ชลิต ตุ่มรักษา	1	295	3
8	นาย กิตติชัย ศรีสวัสดิ์	2	385	2
8	นาย สำเนา บุรี	3	397	1
8	นาย สังคม มากรักษา	4	192	4
9	นาย สัมพันธ์ บัวหลั่น	1	312	2
9	นาย โอภาส บัวหลั่น	2	316	1
9	นาย สุรัตน์ ประสิทธิวงษ์	3	82	3

สำหรับลักษณะทางการเมืองท้องถิ่นภายในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มนับตั้งแต่ที่ได้จัดตั้งขึ้นมา เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 จนมาถึงปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มมีผู้บริหารมาแล้วทั้งสิ้น 4 ชุด ได้แก่

1. นายแสงเฉลียว สีผึ้ง ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2542
2. นายทองดี มิ่งขวัญ ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2544
3. นายวสันต์ อยู่ประจำ ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2546
4. นายวสันต์ อยู่ประจำ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-

จากรายชื่อผู้บริหารดังกล่าวจะพบว่า ลักษณะทางการเมืองท้องถิ่นภายในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มเริ่มมีการผูกขาดอำนาจทางการเมืองตั้งแต่ยุคของนายสวัสดิ์ อยู่ประจำ ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลถึงสองสมัยด้วยกัน และในส่วนของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลก็เช่นเดียวกันพบว่า ตั้งแต่ที่ได้มีการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมา จะมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแค่เพียงสองคน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2543
2. นายพิชัย พันชมภู ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2544
3. นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2550

จากรายชื่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวจะพบว่า ตำแหน่งของฝ่ายข้าราชการประจำก็มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า นายทักษิณย์ ชุ่มน้อยมีบทบาทอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลแทบจะทุกยุคทุกสมัย

การเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในสมัยที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2546 พบว่า ในการเลือกตั้งในครั้งนี้มีผู้สมัครถึง 33 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มผู้สมัครที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมถึง 18 คน และผู้สมัครอิสระอีก 15 คน ผลปรากฏว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเกือบยกชุด (ยกเว้น นายมานิช ศรีกร) เมื่อพิจารณาดูในแต่ละเขตเลือกตั้งจะพบว่า มีอยู่ถึงสองเขตที่ไม่มีผู้สมัครรายอื่นๆ เข้ามาแข่งขัน นั่นก็คือ เขตเลือกตั้งที่ 4 และ 5 จากการสังเกตการณ์และการสอบถามกับประชาชนในพื้นที่พบว่า บุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปในองค์การบริหารส่วนตำบลมักจะประกอบอาชีพนักธุรกิจ ผู้รับเหมาก่อสร้าง พ่อค้า เจ้าของธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ และเจ้าของโรงงาน ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลำนั้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมและกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเท่านั้นที่จะได้รับการเลือกตั้งเข้าไปมีบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นสภาพการเมืองภายในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจึงมีการบริหารงานที่เป็นกลุ่มเก่าหรือพวกหน้าเดิมๆ ที่เข้ามามีบทบาท ฉะนั้นจึงทำให้การทำงานของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำโดยนายสวัสดิ์ อยู่ประจำ จึงไม่ค่อยมีอุปสรรคในการกำหนดนโยบายหรือเสนองบประมาณในโครงการต่างๆ กล่าวคือ ทั้งฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่างก็เป็นกลุ่มเดียวกัน เมื่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ไม่มีฝ่ายที่คัดค้านและฝ่ายที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงทำให้ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็สามารถที่จะหาช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีอยู่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ การกินเปอร์เซ็นต์และการฮั้วกันในโครงการก่อสร้างต่างๆ ภายใน

ตำบล* จากเรื่องดังกล่าวทำให้ทางฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะสะสมทุนทรัพย์ให้กับกลุ่มของตนเองได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นเมื่อถึงฤดูกาลเลือกตั้งเมื่อไหร่ก็จะทำให้บุคคลเหล่านี้กลับเข้ามาสู่อำนาจทางการเมืองได้โดยง่าย เนื่องจากกลุ่มของตนมีทั้งทุนทรัพย์และผลงานที่ประจักษ์ในสายตาประชาชน** นอกจากนี้แล้วสภาพทางการเมืองภายในองค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มยังมีความสัมพันธ์ที่ผูกติดกับการเมืองในระดับชาติอีกด้วย กล่าวคือ ตำบลระห่มลี้มเป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเขตเลือกตั้งของตระกูลสะสมทรัพย์ ที่ผูกขาดอำนาจทางการเมืองในจังหวัดนครปฐมมาอย่างยาวนาน โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่อย่างนายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มกับนักการเมืองระดับชาตินั้นพบว่า นายเผด็จชัยมักจะติดต่อบงค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มผ่านทางห้วคะแนนนั่นก็คือ นายแสงเฉลียว สีผึ้ง กำนันตำบลระห่มลี้ม และนายทองดี มิ่งขวัญ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทั้งสองต่างก็ดำรงตำแหน่งที่สำคัญอยู่ในตำบลระห่มลี้ม*** ฉะนั้นเมื่อมีการเลือกตั้งในระดับชาติเกิดขึ้นนายเผด็จชัยก็จะติดต่อบริษัทงานกับบุคคลทั้งสองให้เป็นห้วคะแนนเพื่อที่จะกวาดคะแนนเสียงในตำบลระห่มลี้มทั้งหมด จากสภาพทางการเมืองภายในองค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มอาจกล่าวได้ว่า การเมืองในองค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มมีการผูกขาดอำนาจทางการเมืองในพื้นที่ ซึ่งการผูกขาดอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในตำบลระห่มลี้มนั้นถือได้ว่าส่งผลดีต่อนักการเมืองระดับชาติอย่างนายเผด็จชัย ที่จะได้รับคะแนนเสียงจากประชาชนในตำบลระห่มลี้มอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลทำให้ตนเองได้รับคะแนนเสียงที่เพียงพอต่อการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนครปฐมไปอีกหลายสมัย

* ในโครงการก่อสร้างต่างๆ ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลระห่มลี้มจะพบว่า มีลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้รับเหมาที่ได้งานส่วนใหญ่จะเป็นคนที่จ่ายเงินได้โต๊ะให้กับผู้บริหารหรือไม่ก็เป็นคนที่ใกล้ชิดกับผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล.

** ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งครั้งใดเกิดขึ้นในตำบลระห่มลี้มทั้งฝ่ายบริหารและกลุ่มสมาชิกสภา อบต. ก็มักที่จะเร่งโชว์ผลงานให้เป็นที่เข้าตากับประชาชน เช่น การดึงงบประมาณลงสู่ห้วของตนเอง เป็นต้น.

*** ทั้งนายแสงเฉลียว สีผึ้ง และนายทองดี มิ่งขวัญ ต่างก็จะไปประสานงานกับทางกลุ่มผู้บริหาร อบต. กลุ่มสมาชิกสภา อบต. และกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ช่วยเหลือด้านฐานะคะแนนเสียงให้กับนายเผด็จชัย สะสมทรัพย์.

ส่วนลักษณะทางด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้มีการกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 ส่วน คือ สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายนโยบายและแผน ฝ่ายกฎหมายและคดี ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฝ่ายสวัสดิการและพัฒนา

2. กองคลัง แบ่งเป็น ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี ฝ่ายพัฒนาและจัดเก็บรายได้ ฝ่ายทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

3. กองช่าง แบ่งเป็น ฝ่ายก่อสร้าง ฝ่ายออกแบบและควบคุมราคา ฝ่ายประสานสาธารณูปโภค ฝ่ายผังเมือง

4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น ฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข ฝ่ายรักษาความสะอาด

ด้านมวลชนและการรวมกลุ่มของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ประกอบไปด้วย ประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล

การรวมกลุ่มของประชาคมตำบลและหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลใน 2 ด้าน คือ ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน และผู้ตรวจสอบ โดยกลุ่มประชาคมทำหน้าที่ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการเลือกตั้ง เช่น ส่งเสริมการเลือกตั้งและลงรับสมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, สนับสนุนและร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับตำบล

3. การมีส่วนร่วมด้านความร่วมมือ เช่น ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการต่างๆ

4. การมีส่วนร่วมด้านตรวจสอบ เช่น ติดตามและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือผู้แทนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาสาสมัครที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ฝึกอบรม ได้แก่ อสม.ตำบลกระทุ่มล้ม, กลุ่มอปพร., กลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำคูคลองและสิ่งแวดล้อม, กลุ่มอาสาประชาธิปไตย และกลุ่มอาชีพที่ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านกระทุ่มล้ม, กลุ่มเพาะเห็ด, กลุ่มเกษตรกร, กลุ่มเลี้ยงปลา

รายชื่อกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

- นาย แสงเฉลียว สีผึ้ง กำนันตำบลกระทุ่มล้ม และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
- นาง วรรณพร ศรีกร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
- นาย ฉลอง เรืองประชา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2
- นาย บุญเลิศ แยมผกา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
- นาย สุรศักดิ์ อยู่ประจำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
- นาย ชูชาติ แสงรักษา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5
- นาย บุญลือ โทมอญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7
- นาง วันทา โทมอญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8
- นาย ประนอม โทมอญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลทั่วไปของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

รายชื่อ	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	อาชีพ
นาย แสงเฉลียว สีผึ้ง	2 มิถุนายน 2533 — 6 พฤศจิกายน 2551	ธุรกิจส่วนตัว
นาง วรรณพร ศรีกร	21 กรกฎาคม 2546 — 20 กรกฎาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว
นาย ฉลอง เรืองประชา	22 เมษายน 2548 — 1 สิงหาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกร
นาย บุญเลิศ แยมผกา	17 มีนาคม 2546 — 19 สิงหาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว
นาย สุรศักดิ์ อยู่ประจำ	19 ตุลาคม 2550 — 1 สิงหาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว
นาย ชูชาติ แสงรักษา	6 สิงหาคม 2524 — ปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว
นาย บุญลือ โทมอญ	3 กันยายน 2547 — ปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
นาง วันทา โทมอญ	23 มิถุนายน 2527 — 1 สิงหาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว
นาย ประนอม โทมอญ	15 มิถุนายน 2532 — 1 สิงหาคม 2551	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

8. สถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีรายรับทั้งสิ้น 72,210,401.80 บาท และมีรายจ่ายทั้งสิ้น 54,463,671.41 บาท

ตารางที่ 7 แสดงรายรับขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

รายการ	รายรับปีงบประมาณ 2548 (หน่วย : บาท)	รายรับปีงบประมาณ 2549 (หน่วย : บาท)	รายรับปีงบประมาณ 2550 (หน่วย : บาท)
ก.รายได้ภาษีอากร			
1. รายได้ที่ อบต. จัดเก็บเอง	6,003,236.12	6,527,392.20	7,559,564.11

2. รายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้	41,349,047.45	50,436,052.29	50,738,442.30
ข. รายได้ที่มิใช่ภาษีอากร			
1. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	3,344,604.26	3,903,846.31	4,269,757.8
2. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	83,543.21	289,108.15	335,662.59
3. หมวดรายได้จาก สาธารณูปโภคและการ พาณิชย์	1,810,654	1,637,753	1,669,346
4. หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	611,231	390,141.78	996,108
ค. เงินช่วยเหลือ			
หมวดเงินอุดหนุน	3,941,745.63	8,008,514	6,641,521
รวม	57,144,061.67	71,192,807.73	72,210,401.80

ที่มา : ข้อมูลรายรับ ปีงบประมาณ 2548-2550 กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม.

ตารางที่ 8 แสดงรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

<u>รายการ</u>	รายจ่าย ปีงบประมาณ 2548 (หน่วย : บาท)	รายจ่าย ปีงบประมาณ 2549 (หน่วย : บาท)	รายจ่าย ปีงบประมาณ 2550 (หน่วย : บาท)
รายจ่ายตามงบประมาณ			
รายจ่ายงบกลาง	2,141,888.97	2,736,316.04	3,389,590.94
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	3,293,578	4,472,723	5,679,058
หมวดค่าจ้างชั่วคราว (ค่าตอบแทน พนักงานจ้าง)	4,484,242.72	5,079,430.64	5,814,995
หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	9,111,484.87	11,344,240.87	13,769,598.17
หมวดค่าสาธารณูปโภค	1,085,129.45	1,629,484.70	1,710,121.68
หมวดเงินอุดหนุน	1,236,138.91	2,020,472.57	2,272,956.93
หมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	7,200,395.50	8,553,400	21,827,350.69
รวม	28,552,858.42	35,836,067.82	54,463,671.41

ที่มา : ข้อมูลรายจ่าย ปีงบประมาณ 2548-2550 กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม.

ข้อมูลสถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มแสดงให้เห็นว่า รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มสูงขึ้น แต่อยู่ในกรอบแคบๆ ซึ่งการ

เพิ่มขึ้นของรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองนั้นเกิดจากปัจจัยด้านการขยายตัวของสถานประกอบการค้า ภาครัฐกิจการค้า และภาคอุตสาหกรรม ฉะนั้นจากการขยายตัวดังกล่าวจึงส่งผลทำให้รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ที่จัดเก็บได้เพิ่มมากขึ้น* ซึ่งจากเดิมพื้นที่ในตำบลกระทุ่มล้ม โดยส่วนมากถูกใช้ในการทำเกษตรกรรม ต่อมาเมื่อมีความเจริญมากขึ้นจึงทำให้เกิดหมู่บ้านจัดสรร ตึกแถว และโรงงานเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ลดลง แต่ก็สามารถจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายได้เพิ่มขึ้นแทน นอกจากเรื่องของการจัดเก็บรายได้ที่เปลี่ยนแปลงไป จากข้อมูลสถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มดังกล่าว ยังมีความเกี่ยวข้องกับกรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในส่วนของกำหนัดขนาดของเทศบาลด้วย** ซึ่งขนาดของเทศบาลจะส่งผลต่อโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและกรอบระดับตำแหน่งผู้บริหารของเทศบาล ตลอดจนตำแหน่งของหัวหน้าส่วนราชการระดับสำนัก/กอง/ฝ่าย ของเทศบาลอีกด้วย

* การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550 พบว่า ปี พ.ศ.2548 จัดเก็บได้ 5,844,186 บาท ปี พ.ศ.2549 จัดเก็บได้ 6,391,596 บาท และปี พ.ศ.2550 จัดเก็บได้ 7,423,039 บาท ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550 พบว่า ปี พ.ศ.2548 จัดเก็บได้ 159,050.12 บาท ปี พ.ศ.2549 จัดเก็บได้ 135,796.20 บาท และปี พ.ศ.2550 จัดเก็บได้ 136,525.11 บาท จากตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายมีแนวโน้มการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่วนภาษีบำรุงท้องที่มีแนวโน้มการจัดเก็บที่ลดลง.

** การกำหนดขนาดของเทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ (เทศบาลชั้น 1 เดิม และต้องมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนปีงบประมาณที่ผ่านมา 150 ล้านบาทขึ้นไป) ขนาดกลาง (เทศบาลชั้น 2-6 เดิม และต้องมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนปีงบประมาณที่ผ่านมา 20 ล้านบาทขึ้นไป) และขนาดเล็ก (เทศบาลชั้น 7 เดิม และต้องมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนปีงบประมาณที่ผ่านมา 8 ล้านบาทขึ้นไป) นอกจากเกณฑ์รายได้แล้ว ยังต้องมีการประเมินเกณฑ์ปริมาณงานและเกณฑ์ประสิทธิภาพด้วย ซึ่งเกณฑ์การประเมินปริมาณงานพิจารณาจากตัวชี้วัดด้านค่าใช้จ่ายบุคลากร ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เป็นส่วนประกอบในการพิจารณา.

บทที่ 4

ผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนและบทสัมภาษณ์

ส่วนที่หนึ่ง : ผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน

ในบทที่ 4 นี้ ส่วนที่หนึ่งจะเป็นกล่าวถึงโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาว่ากลุ่มบุคคลที่เป็นโครงสร้างอำนาจหรือเป็นผู้นำทางอำนาจ คือ บุคคลหรือกลุ่มใด และในท้ายที่สุดก็จะนำมาพิจารณาว่าบุคคลหรือกลุ่มคนเหล่านี้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไรบ้าง โดยการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาโครงสร้างอำนาจท้องถิ่น โดยวิธีพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques) เพราะจะสามารถทำให้ทราบได้ว่า ใครหรือกลุ่มใดบ้างที่มีอำนาจและอิทธิพลในสายตาวชาวบ้านเพื่อที่จะนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างอำนาจเหล่านี้เป็นบุคคลหรือเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกันกับบุคคลหรือกลุ่มที่เข้ามามีอำนาจในองค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ และเกี่ยวข้องอย่างไรกับการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

การศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนในครั้งนี้จะเป็นการเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม จำนวน 9 หมู่บ้าน ซึ่งใช้หลักเกณฑ์ตัวอย่างบ้านละ 1 คน จำนวน 10 หลังคาเรือนต่อ 1 หมู่บ้านจะได้ตัวอย่างเป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม 90 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาสัมภาษณ์คือ บุคคลที่คลุกคลีอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน และรู้ถึงสภาพความเป็นไปในชุมชนที่อยู่เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งวิธีการที่ผู้วิจัยจะไปสัมภาษณ์ประชาชนในชุมชนที่ศึกษาว่า ใครคือชนชั้นนำหรือผู้ที่มีอำนาจในชุมชนนั้น โดยขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคนเสนอรายชื่อของชนชั้นนำหรือผู้ที่มีอำนาจมา 5 คน แล้วก็ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ทำการจัดเรียงระดับอำนาจของชนชั้นนำแต่ละคน โดยที่ผู้วิจัยจะใช้คำถามที่ใช้ถามดังนี้

“สมมติว่ามีโครงการที่สำคัญในชุมชน เช่น การสร้างถนนหนทาง สร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็นในชุมชน ท่านคิดว่ามีใครบ้างที่ท่านจะเลือกขึ้นมาเป็นผู้นำในโครงการที่สำคัญต่างๆ เหล่านั้น ขอความกรุณาให้ท่านจงระบุนาม 5 ชื่อ ที่ท่านคิดว่าเป็นผู้มีความสำคัญ ทั้งนี้โดยไม่จำเป็นจะต้องเลือกเฉพาะคนที่ท่านรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว และกรุณาจัดเรียงลำดับความสำคัญของคนที่ทั้ง 5 ด้วย โดยเรียงจากลำดับจาก 1 ถึง 5”

สำหรับการนำเสนอผลการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้ด

ตารางที่ 9 แสดงผลการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

กระทู้ด

ชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอ	จำนวนครั้งที่เสนอ	คะแนน	อันดับที่	ร้อยละ
นายแสงเฉลียว สีผึ้ง	35	138	1	7.78
นายวสันต์ อยู่ประจำ	32	127	2	7.11
นายสัมพันธ์ บัวหลั่น	30	123	3	6.67
นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย	29	103	4	6.44
นายณัฐวีร์ เฟิงเจริญ	28	101	5	6.22
นายประนอม โคมอญ	22	61	6	4.89
นางวรรณพร ศรีกร	14	49	7	3.11
นายชูชาติ แสงรักษา	21	41	8	4.67
นายอารมณ โคมอญ	20	41	8	4.44
นายโอภาส บัวหลั่น	17	41	8	3.78
นายวิเชียร แคบำรุง	16	40	9	3.56
นางวันทา โคมอญ	16	39	10	3.56
นายทองดี มิ่งขวัญ	15	35	11	3.33
นายถ่ออัน แสงรักษา	10	35	11	2.22
นายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ	11	33	12	2.44
นายเสมียน จินคานิด	14	31	13	3.11
นายสมเกียรติ จันทร์ตรี	12	30	14	2.67
นายฉลอง เรื่องประชา	10	29	15	2.22
นายบุญเลิศ เข้มผกา	7	28	16	1.56
นายเฉลิม เงินงาม	12	20	17	2.67
นายบุญลือ โคมอญ	11	18	18	2.44
นายชัยมงคล สุขสงวน	9	9	19	2.00
นายประเสริฐ อินทรบำรุง	8	8	20	1.78
นายเจริญ ทองคุ้ม	7	7	21	1.56
นายสำเนา บุรี	6	6	22	1.33
นายชด ชุ่ม	5	5	23	1.11
นายกิตติชัย ศรีสวัสดิ์	5	5	23	1.11
นายชำนาญ ชุมรักษา	4	4	24	0.89
นายสุรินทร์ แคบำรุง	2	2	25	0.44
นายสมศักดิ์ โคมอญ	1	1	26	0.22
นายบุญชู โคมอญ	1	1	26	0.22

รวมจำนวนครั้งที่ระบุ	430			95.56
เป้าหมายของการระบุ	450			100
จำนวนครั้งที่ไม่ได้ระบุ	20			4.44

จากตารางข้อมูลที่ได้ในการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กระตุ่มลุ่มพบว่า มีบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นโครงสร้างอำนาจชุมชน และเป็นผู้ที่มีอำนาจในชุมชน จำนวนทั้งหมด 31 คน จากการสำรวจโดยการสอบถามประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระตุ่มลุ่มทั้งสิ้น 90 คน โดยมาจาก 9 หมู่บ้าน และได้ทำการสุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ในหมู่บ้านละ 10 คน

ตารางที่ 10 แสดงผลอัตราส่วนคะแนนการเสนอชื่อโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระตุ่มลุ่ม

ช่วงคะแนน (คะแนน)	จำนวนผู้ที่ได้รับการเสนอ (คน)	จำนวนร้อยละเมื่อเทียบกับผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นโครงสร้างอำนาจทั้งหมด (คน)	จำนวนร้อยละเมื่อเทียบกับอัตราส่วนจำนวนครั้งที่ได้รับการเสนอทั้งหมด (ครั้ง)
1-15	10	32.25	10.67
16-30	5	16.13	11.56
31-45	9	29.03	31.11
46-60	1	3.23	3.11
61-75	1	3.23	4.89
76-90	-	-	-
91-105	2	6.45	12.67
106-120	-	-	-
121-135	2	6.45	13.78
136-150	1	3.23	7.77
สูงกว่า 150	-	-	-
รวม	31	100	95.56

การจัดแบ่งกลุ่มบุคคลชนชั้นนำออกจากกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้น มีข้อควรพิจารณาอยู่ว่าตามแนวคิดการจัดลำดับชั้นทางสังคมที่ว่า เป็นเรื่องของการประเมินค่าหรือการตัดสินใจของแต่ละชุมชน ดังนั้นโดยเนื้อแท้ทางสังคมแล้วยังไม่มีการวัดการหรือกฎเกณฑ์อะไรที่แน่ชัดที่สามารถระบุได้ว่า การที่บุคคลคนหนึ่งมีคุณสมบัติหรือมีการครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งแล้ว บุคคลนั้นจะถูกจัดให้เป็นชนชั้นนำ ส่วนบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้ครอบครองปัจจัยดังกล่าวก็จะไม่ใช่ชนชั้นนำ

อาจจะกล่าวได้ว่า การแบ่งบุคคลออกเป็นสองระดับโดยเด็ดขาดเป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าอันที่จริงแล้ว การแบ่งชนชั้นน่าเป็นเรื่องการเปรียบเทียบโดยสมมุติที่วัดระดับความมากน้อยเท่านั้น¹

ดังนั้นการแบ่งกลุ่มออกเป็นบุคคลที่เป็นชนชั้นนำและบุคคลที่ไม่เป็นชนชั้นนำ จึงเป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นตามค่านิยมของแต่ละคนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการแบ่งบุคคลชนชั้นนำของคนในชุมชน โดยการศึกษาในครั้งนี้ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ซึ่งวิธีการศึกษาและเกณฑ์การแบ่งบุคคลว่า บุคคลใดเป็นบุคคลที่เป็นชนชั้นนำและบุคคลใดที่ไม่เป็นชนชั้นนำนั้นเป็นเพียงเกณฑ์สมมุติที่ใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น โดยพิจารณาจากกลุ่มคะแนนของการระบุชนชั้นนำตามวิธีการระบุชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียง (Reputational Techniques) เป็นหลักในการแบ่งกลุ่มชนชั้นนำ

จากข้อมูลที่ได้จากตารางที่ 9 และตารางที่ 10 สามารถแบ่งกลุ่มบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นชนชั้นนำทั้งหมดออกเป็น 3 กลุ่มตามอัตราช่วงชั้นของคะแนน ซึ่งผลจากการแบ่งกลุ่มบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อทั้งหมด 3 กลุ่มตามอัตราช่วงชั้นของคะแนนดังกล่าวข้างต้นสามารถที่จะกำหนดได้ว่า บุคคลที่เป็นกลุ่มที่มีคะแนนในระดับสูง สมมุติให้เป็นบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับสูงซึ่งมีคะแนนผลรวมทั้งหมด ตั้งแต่ 101 คะแนน ถึง 138 คะแนน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 ของบุคคลที่ถูกระบุชื่อเป็นชนชั้นนำทั้งหมดของชุมชน และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับต่ำคือบุคคลที่มีคะแนนของการระบุช่วงคะแนน ตั้งแต่ 39 คะแนน ถึง 61 คะแนน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 ของบุคคลที่ถูกระบุชื่อเป็นชนชั้นนำทั้งหมดของชุมชน ส่วนที่เหลือมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.29 คือ ผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า 39 คะแนนลงมา ในการศึกษาครั้งนี้จัดเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำทั้งหมด ดังนั้นชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม มีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งมีรายชื่อ คะแนน สถานภาพ และอันดับที่ของการได้รับการระบุโดยการพิจารณาจากชื่อเสียงที่มาจากการระบุของประชาชน ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 11 ดังต่อไปนี้

¹ อกันตรี อารีกุล, รายงานการวิจัย เรื่องปัจจัยทางการศึกษาและปัจจัยอื่นบางประการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลชนชั้นนำ โครงสร้างอำนาจชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษากรณีชุมชนในจังหวัดปัตตานี (ปัตตานี : แผนกวิชาการศึกษาชนบท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2532), หน้า 56.

ตารางที่ 11 แสดงโครงสร้างอำนาจชุมชนหรือชนชั้นนำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

กระทุ่มล้ม

อันดับที่	ชื่อ	คะแนนที่ได้รับ ยอมรับจากประชาชน	สถานภาพ/ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วน ตำบลกระทุ่มล้ม
1.	นาย แสงเฉลียว สีผึ้ง	138	กำนันตำบลกระทุ่มล้ม และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
2.	นาย วสันต์ อยู่ประจำ	127	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ ที่ 4
3.	นาย สัมพันธ์ บัวหลั่น	123	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่ม ล้ม และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9
4.	นาย ทักสินย์ ชุ่มน้อย	103	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลกระทุ่มล้ม
5.	นาย ญวัตร์ เพ็งเจริญ	101	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่ม ล้ม และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 2
6.	นาย ประนอม โคมอญ	61	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9
7.	นาง วรณพร ศรีกร	49	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
8.	นาย ชูชาติ แสงรักษา	41	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5
9.	นาย อารมณ โคมอญ	41	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 7
10.	นาย โอภาส บัวหลั่น	41	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9
11.	นาย วิเชียร แคมบำรุง	40	อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
12.	นาง วันทา โคมอญ	39	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8

จากการระบุนชนชั้นนำโดยวิธีการระบุตัวชนชั้นนำโดยพิจารณาจากชื่อเสียงแบบชั้นเดียว ซึ่งเป็นการระบุนชนชั้นนำในสายตาและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่อยู่ภายในชุมชน ผลปรากฏว่าประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มได้เสนอรายชื่อบุคคลให้เป็นชนชั้นนำทั้งหมด 31 คน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนการเสนอชนชั้นนำตามที่กำหนดไว้แล้วพบว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีจำนวน 12 คน และสามารถแบ่งกลุ่มชนชั้นนำได้เป็น 2 กลุ่มคือ ชนชั้นนำระดับสูง และชนชั้นนำระดับต่ำ ซึ่งชนชั้นนำแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ชนชั้นนำระดับสูงในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีทั้งหมด 5 คน คือ นายแสงเฉลียว สีผึ้ง (กำนันและผู้ใหญ่บ้าน) นายวสันต์ อยู่ประจำ (นายก อบต.และสมาชิกสภา อบต.) นายสัมพันธ์ บัวหลั่น (รองนายก อบต.และสมาชิกสภา อบต.) นายทักสินย์ ชุ่มน้อย (ปลัด อบต.และ

เลขานุการนายก อบต.) นายณัฐวัตร เพ็งเจริญ (รองนายก อบต.และสมาชิกสภา อบต.) เมื่อพิจารณา กลุ่มชนชั้นนำระดับสูงแล้วพบว่า เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญของชุมชนทั้ง 5 คน ไม่ว่าจะเป็น เป็นนายแสงเฉลียว สีผึ้ง ที่ดำรงตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญใน ชุมชนที่มาจาก การเลือกตั้งโดยประชาชนและได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ นายแสงเฉลียวจึง เป็นผู้ที่มิอำนาจหน้าที่โดยชอบธรรมตามกฎหมายและเป็นตัวแทนของรัฐในการทำหน้าที่เป็น หัวหน้าฝ่ายปกครองที่ดูแลรับผิดชอบประชาชนภายในตำบลกระทุ่มล้ม อีกทั้งนายแสงเฉลียวยังมี ฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดีอีกด้วย จากสถานภาพดังกล่าวจึงทำให้นายแสงเฉลียวเป็นศูนย์กลาง ของอำนาจตามอำนาจหน้าที่ที่ประชาชนได้ให้ความไว้วางใจ เมื่อพิจารณาจากผลคะแนนการระบु ชนชั้นนำก็จะพบว่า ประชาชนจะเสนอชื่อนายแสงเฉลียว สีผึ้ง ให้เป็นชนชั้นนำที่มีคะแนนมาก ที่สุด จากผลคะแนนดังกล่าวเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่า ประชาชนจะให้การยอมรับในตัวชองนายแสง เฉลียวว่า เป็นชนชั้นนำที่มีความสำคัญมากคนหนึ่ง ในตำบลกระทุ่มล้ม ส่วนนายวสันต์ อยู่ประจำ ก็ เป็นผู้ที่มิบทบาทและอำนาจหน้าที่สูงคนหนึ่ง และได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำในสายตาของ ประชาชน เนื่องจากดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายหรือเป็นผู้นำในการพัฒนาภายใน ตำบลกระทุ่มล้ม ประกอบกับการที่นายวสันต์มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีคนหนึ่งเหมือนกับนายแสง เฉลียว แต่สาเหตุที่มีคะแนนในระดับรองลงมา เนื่องจากนายวสันต์ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในสมัยที่จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วจึงมี โอกาสสร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อ สายตาประชาชนน้อยกว่านายแสงเฉลียวที่อยู่สร้างผลงานและสะสมอำนาจมาตั้งแต่สมัยที่เป็นแค่ เพียงสภาตำบล สำหรับนายสัมพันธ์ บัวหลั่น และนายณัฐวัตร เพ็งเจริญ ที่ดำรงตำแหน่งรองนายก องค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับนาย วสันต์ เพียงแต่ว่าบุคคลทั้งสองดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในลำดับรองลงมา การที่บุคคลทั้งสอง ได้รับการระบुว่าเป็นชนชั้นนำระดับสูงนั้นเป็นผลมาจากการที่นายสัมพันธ์ และนายณัฐวัตร มีความ ใกล้ชิดและทำงานร่วมกันกับนายวสันต์ มาโดยตลอด และยังเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล หรือผลักดัน โครงการต่างๆ ที่เป็นประ โยชน์ในสายตาของประชาชน ส่วนนายทักษิณย์ ชุ่มน้อย ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง ได้รับคะแนนจากการระบुของประชาชนในระดับสูงเช่นกัน เนื่องจากเป็นฝ่ายข้าราชการประจำที่ ทำงานแก้ไขปัญหาในพื้นที่มาเป็นระยะเวลายาวนาน อีกทั้งยังเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาของ ตำบลกระทุ่มล้ม จึงทำให้ประชาชนต่างยอมรับและยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชุมชน

2. ชนชั้นนำระดับต่ำขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีทั้งสิ้น 7 คน คือ นาย ประนอม โทมอญ (ผู้ใหญ่บ้าน), นางวรรณพร ศรีกร (ผู้ใหญ่บ้าน), นายชูชาติ แสงรักษา (ผู้ใหญ่บ้าน), นายอรมณ โทมอญ (สมาชิกสภา อบต.), นายโอกาส บัวหลั่น (สมาชิกสภา อบต.), นายวิเชียร แคมบำรุง (อดีตผู้ใหญ่บ้าน), นางวันทา โทมอญ (ผู้ใหญ่บ้าน) ปรากฏว่าชนชั้นนำระดับต่ำ

นี่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญในระดับรองจากชนชั้นนำระดับสูง โดยชนชั้นนำระดับต่ำ เป็นประชาชนกลุ่มหนึ่งของชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่าเป็นชนชั้นนำ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มชนชั้นระดับกลางของชุมชนที่มีสถานภาพหรือการครอบครองทรัพยากรของอำนาจที่สูงกว่าประชาชนทั่วไป แต่ในขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่ด้อยกว่ากลุ่มชนชั้นนำระดับสูงที่ทำหน้าที่ปกครองชุมชน อีกทั้งชนชั้นนำระดับต่ำยังมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับชนชั้นนำระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นนายประนอม โทมอญ, นางวรรณพร ศรีกร, นายชูชาติ แสงรักษา, นางวันทา โทมอญ ที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านก็เป็นบุคคลที่มีความสนิทสนมกับนายแสงเฉลียว สีผึ้ง ซึ่งอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน สำหรับนายอรมณ โทมอญ และนายโอภาส บัวหลั่น ก็เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนายสัมพันธ์ บัวหลั่น ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันทางเครือญาติ ส่วนนายวิเชียร แคนำรุง ก็เป็นบุคคลที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับนายวสันต์ อยู่ประจำ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันทางเครือญาติเช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์ภาพรวมของโครงสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ศึกษาภาคสนาม โดยการสังเกตการณ์ และสัมภาษณ์ผู้นำ และประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม สามารถสรุปผลการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ ภูมิหลังของชนชั้นนำระดับต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ชนชั้นนำระดับสูงในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

1. นายแสงเฉลียว สีผึ้ง (อันดับที่ 1 / 138 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “กำนันเหล็ก” จบการศึกษาปริญญาโทรัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ดำรงตำแหน่งเป็นกำนันตำบลกระทุ่มล้ม และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ตั้งแต่ยังเป็นเพียงแค่สภาตำบล (ตั้งแต่ 2 มิถุนายน 2533) มีบทบาทมากในตำบลกระทุ่มล้มและเป็นบุคคลที่สำคัญของตำบลกระทุ่มล้มที่ชาวบ้านต่างรู้จัก (เคยมีคำกล่าวไว้ว่า บุคคลสำคัญของตำบลกระทุ่มล้มมีอยู่ 2 ท่าน โดยถ้าเป็นทางธรรมก็คือ พระสมุห์สนั่น เจ้าอาวาสวัดนครชื่นชุ่ม ส่วนทางโลกก็คือ นายแสงเฉลียว สีผึ้ง) เนื่องจากนายแสงเฉลียวเป็นกำนันมานานเกือบ 20 ปีอยู่ในพื้นที่มานาน และเคยได้รับรางวัลกำนันแหบทองด้วย จึงไม่น่าแปลกเลยที่จะมีบรรดานักการเมืองระดับชาติ (กลุ่มของนายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ ส.ส.นครปฐม) จะมาขอให้นายแสงเฉลียวเป็นหัวคะแนน นอกจากนี้ นายแสงเฉลียวยังเป็นบุคคลที่ดำเนินการธุรกิจต่างๆ มากมายเช่น ค่ายมวยศักดิ์สีผึ้ง ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง (ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอกราชแลนด์) หมู่บ้านจัดสรร (หมู่บ้านฉัตรมณี) ดึงแถวห้องเช่า รถโดยสาร (รถสองแถวที่วิ่งบริเวณถนนพุทธมณฑลสาย 4) เป็นต้น ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน นายแสงเฉลียวเป็นคนหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะของตนเองอยู่เสมอทั้งในด้าน

การเมือง บริหาร และวงการกีฬาจึงทำให้เป็นบุคคลที่มีความกว้างขวางและรู้จักคนในวงการต่างๆ ก่อนข้างมาก

2. นายวสันต์ อยู่ประจำ (อันดับที่ 2 / 127 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “เลี้ยหนู” เกิดเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2511 ปัจจุบันอายุ 40 ปี บิดามีอาชีพเป็นตำรวจ (ดาบตำรวจ ทองสุข อยู่ประจำ) นายวสันต์จบการศึกษาปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโททางด้านรัฐศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นายวสันต์ ประกอบธุรกิจส่วนตัวทางด้านบริษัทรับเหมาก่อสร้าง (บริษัท โชคจินดาคอนสตรัคชั่น จำกัด) และธุรกิจโรงแรม F4 (ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ที่ 3 บริเวณวัดเพลินเพชร) โดยเริ่มต้นประสบการณ์ทางการเมืองในตำบลกระทุ่มล้ม จากการดำรงตำแหน่งเลขาสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2538-2542) รองประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2542-2544) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2544-2546) และเมื่อปี พ.ศ. 2546-2550 นายวสันต์ก็ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม (ซึ่งการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของนายวสันต์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งขึ้นเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 จากการที่นายวสันต์เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 4 จึงได้รับการเสนอชื่อจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและลงมติให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล) นายวสันต์เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนายแสงเฉลียว สีผึ้งเป็นอย่างมาก เพราะนายแสงเฉลียวเป็นคนที่ชักนำให้นายวสันต์เข้ามาเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่นและยังเป็นคนที่ปลุกปั้นให้นายวสันต์ขึ้นมาดำรงตำแหน่งที่สำคัญๆ ในตำบลกระทุ่มล้ม อีกทั้งยังเป็นคนที่ได้รับการคาดหมายว่าจะก้าวขึ้นมาเป็นนายกเทศมนตรีคนแรกของเทศบาลกระทุ่มล้ม นอกจากนี้ นายวสันต์ยังรู้จักเป็นการส่วนตัวกับข้าราชการในจังหวัดนครปฐมอีกด้วย (ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าฯ และนายอำเภอสามพราน)

3. นายสัมพันธ์ บัวหลั่น (อันดับที่ 3 / 123 คะแนน) หรือ “อบต. พันธุ์” เกิดเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2505 ปัจจุบันอายุ 47 ปี เริ่มเล่นการเมืองในตำบลจากการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 จึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับนายประนอม โทมอญ ที่เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 และต่อมาก็ผันตัวเองมาลงสมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9 และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนก้าวขึ้นมาเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม นอกจากนั้นยังมีศักดิ์เป็นพี่ชายของนายโอภาส บัวหลั่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9 โดยนายสัมพันธ์เป็นคนี่ชาวบ้านในหมู่ที่ 9 รู้จักกันดี ซึ่งนายสัมพันธ์เป็นคนที่ทำงานจริงจังในตำบลกระทุ่มล้มอยู่เสมอโดยเฉพาะในหมู่ที่ 9 ของตนเอง มีธุรกิจเกี่ยวกับบ่อตกปลา (บ่อตกปลา PR) และห้องเช่า

4. นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย (อันดับที่ 4 / 103 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ปลัดทักษิณย์” การศึกษาจบปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีตำแหน่งเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัม และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัม อยู่ในพื้นที่มานานตั้งแต่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัมเพิ่งจัดตั้งใหม่ๆ (ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2538-2543 และปี พ.ศ. 2544-2552) เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการทำงานที่มีระบบระเบียบมาตรฐานในการทำงานค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนายวสันต์ อยู่ประจำ ถึงขนาดที่นายวสันต์ไว้วางใจมอบหมายตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้กับปลัดทักษิณย์ ส่วนด้านธุรกิจส่วนตัวก็มีกิจการสวนยาง นอกจากนั้นปลัดทักษิณย์ยังรู้จักกับข้าราชการในจังหวัดอีกด้วย* ไม่ว่าจะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ตลอดจนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสามพราน

5. นายณวัตร เพ็งเจริญ (อันดับที่ 5 / 101 คะแนน) หรือ “เลี้ยณู” เกิดเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2504 ปัจจุบันอายุ 47 ปี เริ่มเล่นการเมืองในพื้นที่โดยเริ่มจากการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (รุ่นเดียวกับกับนายวสันต์ อยู่ประจำ) และทำงานใกล้ชิดร่วมกับนายวสันต์มาโดยตลอดจนได้รับความไว้วางใจให้เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัม (พ.ศ. 2546-2550) และยังเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 2 ด้วย ทางด้านธุรกิจส่วนตัวนั้นนายณวัตรเป็นเจ้าของห้องแถว หอพัก และยังประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างด้วย จึงทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี และมีฐานเสียงที่สำคัญจากชุมชนเพ็งเจริญในหมู่ที่ 2 ดังนั้นนายณวัตร จึงเปรียบเสมือนแหล่งทุนของนายวสันต์

จากที่เสนอการระบุนโยบายสร้างอำนาจชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัม จากประชาชนจะพบความสัมพันธ์ว่า ส่วนใหญ่บุคคลที่เป็นชนชั้นนำระดับสูงที่ได้รับการเสนอชื่อจากประชาชนนั้นจะเป็นบุคคลที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนอยู่ในระดับสูง ประกอบกับการมีสายสัมพันธ์กับนักการเมืองในระดับชาติหรือข้าราชการในพื้นที่ จากคุณสมบัติดังกล่าวจึงส่งผลทำให้บุคคลเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากประชาชนและถูกเสนอชื่อให้เป็นบุคคลชนชั้นนำระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มดัม

* ความสัมพันธ์ของนายทักษิณย์กับข้าราชการในจังหวัดพบว่า มีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมเป็นการส่วนตัวกับทางผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ เนื่องจากนายทักษิณย์มักจะแวะเวียนไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์กันอยู่เสมอ ส่วนกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสามพรานก็มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน โดยเฉพาะกับปลัด อบต. บางระทีก และปลัด อบต. ไร่จิง ที่นายทักษิณย์ได้ไปพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันอยู่เสมอ.

ตารางที่ 12 แสดงสรุปคุณสมบัติของชนชั้นนำระดับสูงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
กระทุ่มล้ม

รายชื่อชนชั้นนำ	คุณสมบัติที่ทำให้ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำ		
	ฐานะทางเศรษฐกิจ	การดำรงตำแหน่ง	ความสัมพันธ์กับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
นาย แสงเกลียว สีผึ้ง	✓	✓	✓
นาย วสันต์ อยู่ประจำ	✓	✓	✓
นาย สัมพันธ์ บัวหลั่น	✓	✓	
นาย ทักสินย์ ชุ่มน้อย	✓	✓	✓
นาย ญวัตร์ เพ็งเจริญ	✓	✓	

ชนชั้นนำระดับต่ำในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

6. นายประนอม โทมอญ (อันดับที่ 6 / 61 คะแนน) ปัจจุบันอายุ 59 ปี ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกกันว่า “ผู้ใหญ่จอม” ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 โดยเป็นบุคคลที่ชาวบ้านในหมู่ที่ 9 รู้จักกันดี ซึ่งนิสัยส่วนตัวเป็นคนที่มีอัธยาศัยดี ชอบช่วยเหลือชาวบ้านยามที่มีเรื่องเดือดร้อนและเป็นคนที่มีความสามารถในการเล่นดนตรี (กลอง) จึงมักจะไปสร้างความบันเทิงตามงานต่างๆ ภายในตำบลกระทุ่มล้มอยู่เสมอ และยังรู้จักสนิทสนมกับนายสัมพันธ์ บัวหลั่น เนื่องจากเคยร่วมงานกันมาก่อน มีธุรกิจส่วนตัวเป็นร้านขายของชำ หอพัก และบ้านเช่า

7. นางวรรณพร ศรีกร (อันดับที่ 7 / 49 คะแนน) ชาวบ้านรู้จักกันดีในนามว่า “ผู้ใหญ่อ้อด” มีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 และมีสามีชื่อ นายมาโนช ศรีกร อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ 1 (2 สมัย) โดยนางวรรณพรเป็นผู้ใหญ่บ้านที่คอยให้ความช่วยเหลือต่างๆ กับชาวบ้านเป็นอย่างดี และเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ในงานต่างๆ มากมายกว่า 30 ตำแหน่ง (เช่น ประธานกลุ่มสตรีและเยาวชนตำบลกระทุ่มล้ม, ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้าน, ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองงูเห่า เป็นต้น) อีกทั้งยังได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย (เช่น หญิงเก่งสาขาสีงามระดับเขตปี 2548, หญิงเก่ง สาขาผู้นำ/นักพัฒนา ระดับจังหวัดปี 2548) โดยนางวรรณพรประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างเช่น ร้านตัดเสื้อ, อุตสาหกรรมผ้าใยบัว ดอกไม้ประดิษฐ์ และยังเป็นวิทยากรตามสถานศึกษาต่างๆ เช่น ม.ศิลปากร, ม.ราชภัฏนครปฐม, ร.ร.บ้านกระทุ่มล้ม นอกจากนี้ นางวรรณพรยังรู้จักสนิทสนมเป็นการส่วนตัวกับปลัดอำเภอสามพรานด้วย

8. นายชูชาติ แสงรักษา (อันดับที่ 8 / 41 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ผู้ใหญ่แป๊ะ” ปัจจุบันอายุ 60 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนายจ้ออ่อน แสงรักษา โดยมีศักดิ์เป็นพี่ชาย มีกิจการส่วนตัวทางด้านอสังหาริมทรัพย์ (ตึกแถวและหมู่บ้าน) เป็นคนที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมานานที่สุดในบรรดาผู้ใหญ่บ้านด้วยกันเอง (ตั้งแต่ 6 สิงหาคม 2524) และมี

ความสัมพันธ์กับนายแสงเฉลียว สีผึ้งด้วย เนื่องจากนายฉ้ออ่อน เป็นลูกน้องคนสนิทของนายแสงเฉลียว และเมื่อนายแสงเฉลียวลาออกจากตำแหน่งกำนันไปก็ได้มอบหมายให้นายชูชาติขึ้นดำรงตำแหน่งกำนันแทน

9. นายอารมณ โคมอญ (อันดับที่ 8 / 41 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “อบต.น้อย” เกิดเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2509 อายุปัจจุบัน 43 ปี เมื่อก่อนทำงานขับรถตู้พาต้า-สายสี่ แต่ปัจจุบันได้เปิดร้านขายก๋วยเตี๋ยวและขับรถรับจ้างส่งเด็กนักเรียน ส่วนตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลก็คือ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 7 เริ่มเล่นการเมืองในตำบลกระทุ่มล้มตั้งแต่สมัยแรกที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (ปี 2538) มีฐานเสียงที่สำคัญในหมู่ที่ 7 (โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น) มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับนายสัมพันธ์ บัวหลั่น เนื่องจากมีเกี่ยวข้องกับทางเครือญาติ

10. นายโอภาส บัวหลั่น (อันดับที่ 8 / 41 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “อบต.ปอ” อายุปัจจุบัน 40 ปี การศึกษาปริญญาตรีทางด้านนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9 มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนายสัมพันธ์ บัวหลั่น โดยมีศักดิ์เป็นน้องชาย ทางด้านการประกอบอาชีพนั้น นายโอภาสประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบ้านเช่า ส่วนบทบาททางการเมืองในตำบลกระทุ่มล้มของนายโอภาส เริ่มก้าวลงสู่สนามการเมืองในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนนายสัมพันธ์ (ตั้งแต่ปี 2538) และลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้งไม่เคยพลาด ส่วนในสนามการเมืองระดับเทศบาลก็ได้รับการวางตัวจากนายวสันต์ อยู่ประจำให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี

11. นายวิเชียร แคนำรุง (อันดับที่ 9 / 40 คะแนน) ชาวบ้านส่วนใหญ่รู้จักกันในนามว่า “ผู้ใหญ่แดง” (อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4) เกิดวันที่ 19 มกราคม 2500 อายุปัจจุบัน 52 ปี มีกิจการส่วนตัวด้านหอพัก โดยนายวิเชียรความสัมพันธ์กับนายวสันต์ อยู่ประจำ อย่างแนบแน่น เพราะว่ามีศักดิ์เป็นน้ำ และบ้านก็อยู่ติดกันกับนายวสันต์ จึงไปมาหาสู่พบปะพูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังเป็นน้ำแ่ๆ ของนายสุรินทร์ แคนำรุง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่ที่ 5 ด้วย จึงมีความกว้างขวางกับชาวบ้านในหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 เป็นอย่างมาก

12. นางวันทา โคมอญ (อันดับที่ 10 / 39 คะแนน) หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ผู้ใหญ่กลอย” เกิดวันที่ 15 มิถุนายน 2500 อายุปัจจุบัน 51 ปี การศึกษาจบปริญญาตรีทางด้านรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินคนหนึ่งในตำบล มักจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานด้านการเงินหรือโครงการต่างๆ ในตำบล เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนอยู่ดีมีสุข เป็นต้น โดยมีธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับร้านค้าและบ้านเช่า

ตารางที่ 13 แสดงสรุปคุณสมบัติของชนชั้นนำระดับต่ำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

กระทุ่มล้ม

รายชื่อชนชั้นนำ	คุณสมบัติที่ทำให้ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำ		
	ฐานะทางเศรษฐกิจ	การดำรงตำแหน่ง	ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
นาย ประนอม โทมอญ	✓	✓	
นาง วรณพร ศรีกร	✓	✓	✓
นาย ชูชาติ แสงรักษา	✓	✓	
นาย อารมณ โทมอญ	✓	✓	
นาย โอภาส บัวหลั่น	✓	✓	
นาย วิเชียร แคนำรุง	✓	✓	
นาง วันทา โทมอญ	✓	✓	

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากการที่ได้เสนอการระบุโครงสร้างอำนาจชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มในระดับต่างๆ แล้วพบว่า บุคคลที่ประชาชนเสนอรายชื่อ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และยกย่องให้เป็นชนชั้นนำของชุมชนนั้น การที่บุคคลดังกล่าวจะได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำนั้นต้องเป็น บุคคลที่มีคุณสมบัติที่เหนือกว่าประชาชนโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นฐานะทางเศรษฐกิจ ตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองในระดับชุมชน เช่น ตำแหน่งทางด้านฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต., รองนายก อบต., ปลัด อบต., สมาชิกสภา อบต.) หรือ ฝ่ายปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ตลอดจนการมีสายสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติหรือข้าราชการในพื้นที่ โดยคุณสมบัติดังกล่าวจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำในระดับที่แตกต่างกัน

สภาพความสัมพันธ์ของระหว่างกลุ่มในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

สภาพความสัมพันธ์ของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนับว่ารวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนได้อย่างเหนียวแน่น แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปจะพบว่า ในกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะมีความสัมพันธ์ด้วยกันเองเป็นแบบกลุ่มย่อยๆ อีกด้วย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกก็จะเป็นกลุ่มของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1, 2, 3, 7, 9 (นางวรรณพร ศรีกร, นายฉลอง เรืองประชา, นายบุญเลิศ เข้มผกา, นายบุญลือ โทมอญ, นายประนอม โทมอญ) ส่วนกลุ่มที่สองก็จะเป็นกลุ่มของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4, 5, 6, 8 (นายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ, นายแสงเจลิยว สีผึ้ง, นายชูชาติ แสงรักษา, นางวันทา โทมอญ) ซึ่งกลุ่มที่สองจะมีบทบาทและอิทธิพลในท้องถิ่นมากกว่าในกลุ่มแรก เพราะมีนายแสงเจลิยว สีผึ้ง เป็นศูนย์กลางของกลุ่มและผู้ใหญ่บ้านคนอื่นๆ ก็ล้วนแต่ฝังรากลึกอยู่ในพื้นที่มายาวนาน อีกทั้งยังมีฐานะความสัมพันธ์ที่ดี

กับคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีกด้วย (ตามแผนภาพที่ 2) โดยเฉพาะนายแสงเจลิยว สีผึ้ง ที่มีฐานะความสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่น (ในฐานะของลูกพี่กับลูกน้อง) กับนายวสันต์ อยู่ประจำ (นายก อบต.) และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีกหลายคน เช่น นายเสมียน จินคานิล, นายจ้ออัน แสงรักษา, นายณวัตร์ เฟ็งเจริญ นอกจากนี้ นายแสงเจลิยว สีผึ้ง ยังมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติอีกด้วย (กลุ่มของนายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ ส.ส.นครปฐม ซึ่งมีความสัมพันธ์ในฐานะที่นายแสงเจลิยวเป็นหัวหน้าให้) ส่วนนายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ ก็มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับนายวสันต์ อยู่ประจำ (นายก อบต.) เพราะว่ามีฐานะเป็นน้องชาย และนายชูชาติ แสงรักษา ก็มีความสัมพันธ์กับนายจ้ออัน แสงรักษา โดยมีฐานะเป็นพี่ชาย ทางด้านนางวันทา โทมอญนั้นก็มีอิทธิพลและบทบาทในพื้นที่อยู่ไม่น้อยเช่นกัน เพราะเป็นบุคคลที่ทำงานอยู่ในพื้นที่มานานและเป็นที่พึ่งของประชาชนในยามที่มีเรื่องเดือดร้อนได้ อีกทั้งยังทำงานประสานความร่วมมือกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (นายสำเนา บุรี, นายกิตติชัย ศรีสวัสดิ์) ได้เป็นอย่างดี

สำหรับสภาพความสัมพันธ์ของผู้ใหญ่บ้านในกลุ่มแรกในท้องถิ่นนั้นพบว่า นางวรรณพร ศรีกร มีฐานะความสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับกลุ่มสตรี แม่บ้านต่างๆ ในตำบล เนื่องจากเป็นหัวหน้ากลุ่ม แต่่ามีความขัดแย้งกับสมาชิกสภา อบต. ในหมู่ของตนเอง (หมู่ที่ 1) นายชัยมงคล สุขสงวน เนื่องจากเป็นคู่แข่งทางการเมืองของสามีนางวรรณพรในการลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ส่วนนายฉลอง เรื่องประชานั้นมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี (เป็นเจ้าของสวนและผู้นำเกษตรกรในหมู่ที่ 2) ประกอบกับได้รับการสืบทอดตำแหน่งจากผู้ใหญ่บ้านคนเก่าที่ออกจากตำแหน่งไปจึงเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ที่ดี (เป็นเพื่อนร่วมรุ่นกัน) กับนายณวัตร์ เฟ็งเจริญ (รองนายก อบต.) ด้วย ส่วนนายบุญเลิศ แยมผกา มีต้นทุนทางสังคมที่ดีในสายตาชาวบ้าน เพราะเคยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมาก่อน แต่ความสัมพันธ์กับสมาชิกสภา อบต. ทั้ง 2 คน (นายชด ชูชุม และนายชำนาญ ชุมรักษา) ถือว่าไม่ค่อยกินเส้นกันสักเท่าไร เพราะนายบุญเลิศทำงานพัฒนาให้หมู่ที่ 3 มาโดยตลอด แต่นายชด และนายชำนาญ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับการพัฒนาในหมู่ที่ 3 ทางด้านนายบุญลือ โทมอญ ก็มีธุรกิจเกี่ยวกับประเภทน้ำจึงมีความกว้างขวางกับบรรดาร้านค้า ร้านอาหาร สถานบันเทิงในตำบล แต่ความสัมพันธ์กับสมาชิกสภา อบต. ในหมู่ของตนเอง (หมู่ที่ 7) ไม่ดีสักเท่าไร เพราะสมาชิกสภา อบต. มองว่า นายบุญลือ ไม่ค่อยทำงานให้เป็นประโยชน์กับหมู่ของตนเอง เนื่องจากนายบุญลือมักจะทำแต่งงานธุรกิจส่วนตัวมากกว่า อีกทั้งนายบุญลือยังเป็นคู่แข่งขันในการเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. มาโดยตลอดด้วย สำหรับนายประนอม โทมอญ ก็มีฐานะความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกสภา อบต. ทั้ง 2 คน ในหมู่ที่ 9 (นายสัมพันธ์ บัวหลั่น, นายโอกาส บัวหลั่น ในฐานะที่เคยร่วมงานกันและเป็นฐานเสียงที่สนับสนุนให้ทั้ง 2 คนนี้ได้เป็นสมาชิกสภา อบต.) จากที่ได้กล่าวมาโดยภาพรวมแล้วผู้ใหญ่บ้านในกลุ่มแรกจะมีสถานภาพที่เป็นรองกว่าผู้ใหญ่บ้านในกลุ่มที่สองที่มีนายแสงเจลิยว สีผึ้ง เป็นศูนย์กลางของกลุ่ม เพราะว่ากลุ่มที่

สองมีเครือข่ายความสัมพันธ์ที่กว้างขวางมากกว่าในกลุ่มแรกทั้งในระดับการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่ทำงานอยู่ในพื้นที่มานานจึงมีโอกาสได้สร้างผลงานต่างๆ มากมายจนเป็นที่ยอมรับจากประชาชนในพื้นที่

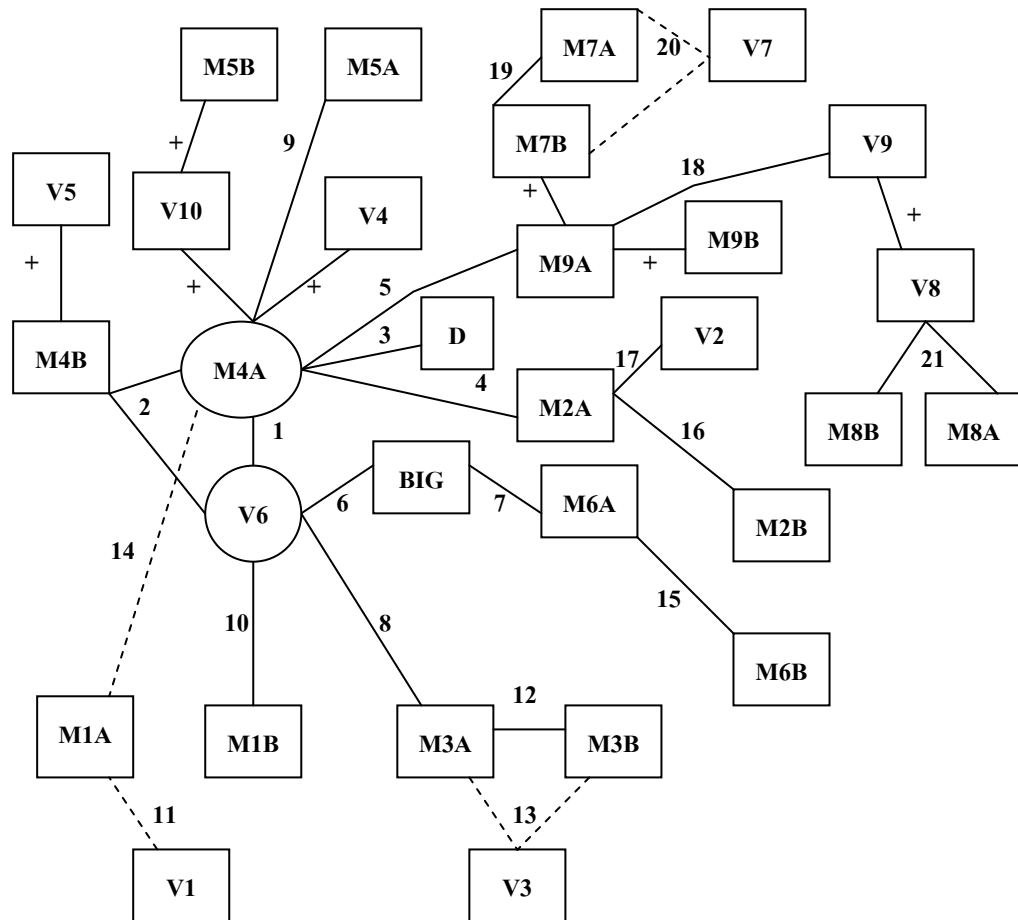
ส่วนสภาพความสัมพันธ์ภายในกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ฝ่ายคณะผู้บริหาร (นายวสันต์ อยู่ประจำ, นายณวัตร เฟ็งเจริญ, นายสัมพันธ์ บัวหลั่น และนายทักสินย์ ชุ่มน้อย) เป็นหลัก โดยสถานภาพภายในระหว่างคณะผู้บริหารด้วยกันจะพบว่า ฝ่ายการเมือง (คณะผู้บริหาร อบต.) กับฝ่ายข้าราชการประจำ (ปลัดทักสินย์) สามารถที่จะร่วมมือกันในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม โดยที่ฝ่ายการเมือง (คณะผู้บริหาร อบต.) เป็นคนที่กำหนดนโยบายและฝ่ายข้าราชการประจำ (ปลัด อบต.) เป็นผู้ให้นำเอานโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งการทำงานอยู่ในลักษณะที่ไม่ก้าวถ่างงานหรือล้ำเส้นกัน เนื่องจากตัวนายก อบต. กุมเสียงข้างมากในสภา อบต. (สมาชิกสภา อบต. ที่พอจะหน้าที่ตรวจสอบการทำงาน ของคณะผู้บริหารก็มีแต่เพียงนายชัยมงคล สุขสงวน เท่านั้นที่คอยตั้งกระทู้ถามตัวนายก อบต. ในการกำหนดนโยบายหรือใช้จ่ายงบประมาณต่างๆ ดังนั้นตัวนายก อบต. กับนายชัยมงคล จึงไม่ค่อย กินเส้นกันสักเท่าไร*) จึงสามารถกำหนดนโยบายต่างๆ ได้โดยไม่ติดขัดปัญหาอะไร แม้ว่า จะไม่มี ปัญหาในทางสภา อบต. แต่ในหลายๆ กรณีทางฝ่ายการเมือง (คณะผู้บริหาร อบต.) ก็ยังต้องรับฟัง ความคิดเห็นของจากทางฝ่ายข้าราชการ (ปลัดทักสินย์) เพราะในหลายๆ โครงการต้องใช้ฝ่าย ข้าราชการเป็นตัวขับเคลื่อน โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องการประมุลงานก่อสร้าง เพราะว่าฝ่าย ข้าราชการ (เช่น ปลัด อบต., ผู้อำนวยการช่าง, นายช่างโยธาผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบงาน) มีส่วน เกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลประโยชน์ในส่วนนี้** จากเรื่องดังกล่าวทางฝ่ายการเมือง (คณะผู้บริหาร อบต.) จะมีพฤติกรรมแบบ “ข้ามคนเดียว หรือ ชงเองกินเอง” ไม่ได้ ซึ่งทางฝ่ายการเมือง (คณะ ผู้บริหาร อบต.) เองก็ต้องพยายามสมานฉันท์กับฝ่ายข้าราชการ โดยเฉพาะกับปลัดทักสินย์ที่เป็น ศูนย์กลางของฝ่ายข้าราชการทั้งหมด นอกจากนี้ถ้ามองจากสภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ยึด เอานายวสันต์ อยู่ประจำ เป็นตัวตั้งจะพบว่า นายวสันต์จะมีเครือข่ายความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นใน หลายฝ่ายด้วยกัน (ตามแผนภาพที่ 2) โดยเริ่มจากกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็มีทั้งนายแสงเฉลียว สีผึ้ง (ในฐานะลูกพี่ที่คอยให้การสนับสนุนด้านฐานเสียง โดยเฉพาะจากฐานเสียงในหมู่ที่ 6 ของนายแสง

* ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มจึงเป็นการแข่งขันกันระหว่างนาย วสันต์ อยู่ประจำ (ที่มีบรรดาสมาชิกสภา อบต. ส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน) กับนายชัยมงคล สุข สงวน (ที่มีแนวคิดที่ตรงข้ามกับนายวสันต์) แยกตัวเองออกมาต่อสู้กับกลุ่มของนายวสันต์.

** เวลาที่มีการประมุลงานก่อสร้างเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ทางผอ. สุเมธ (ผู้อำนวยการช่าง) ก็มักจะ บอกกับผู้รับเหมารายย่อยว่า “คุณไม่ต้องมาประมุลงานหรอก เพราะว่าบริษัทที่ได้ไปส่วนใหญ่ นั้น เขาได้จ่ายเงินได้ไร่ให้กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ถ้าอยากได้งานคุณก็ต้องสู้ราคากันหน่อย”.

เฉลียว ที่มีลูกน้องอย่างนายประเสริฐ อินทรบำรุง และนายทองดี มิ่งขวัญ ที่เป็นอีกหนึ่งในหัวคะแนนของนายเผด็จชัย สะสมทรัพย์), นายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ (ในฐานะทางเครือญาติที่เป็นน้องชายของนายวสันต์), นายวิเชียร แคนบำรุง (ในฐานะทางเครือญาติที่เป็นน้ำของนายวสันต์ และยังได้ฐานเสียงในหมู่ที่ 5 ของนายสุรินทร์ แคนบำรุงด้วย เพราะนายวิเชียร มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนายสุรินทร์ โดยมีศักดิ์เป็นน้ำ) ส่วนกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีทั้งนายจอ่อน แสงรักษา (เพราะเป็นคู่สมรรลงเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. ในหมู่ที่ 4 ด้วยกันตลอด ประกอบกับนายจอ่อน เป็นทั้งน้องชายของนายชูชาติ แสงรักษา (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5) และเป็นลูกน้องคนสำคัญของนายแสงเฉลียว สีผึ้ง จึงมีผลดีต่อนายวสันต์ในด้านของฐานเสียงในหมู่ที่ 5 และ 6), นายสมเกียรติ จันทร์ตรี (ในฐานะที่เป็นเลขาคณสนิทของนายวสันต์ โดยเป็นคนที่จะช่วยเหลืองานด้านบริหารของนายวสันต์ทั้งงานใน อบต. และเทศบาล), นายณวัตร เฟื่องเจริญ (ในฐานะที่เป็นทั้งเพื่อน แหล่งทุน และประโยชน์จากฐานเสียงในหมู่ที่ 2 เพราะว่านายณวัตร รู้จักกันกับนายฉลอง เรื่องประชา (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2) และนายเจริญ ทองคุ้ม (สมาชิกสภา อบต. หมู่ที่ 2) ซึ่งทั้ง 2 คนนี้จะสามารถเพิ่มฐานคะแนนให้กับนายวสันต์ได้อีกทางหนึ่ง), นายสัมพันธ์ บัวหลัน (ในฐานะที่เป็นเพื่อน อีกทั้งนายสัมพันธ์ยังเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางคนหนึ่งในตำบล เพราะว่านายสัมพันธ์รู้จักดีกับนายอารมณ์ โทมอญ และนายเฉลิม เงินงาม สองสมาชิกสภา อบต. ที่มีฐานเสียงในหมู่ที่ 7 โดยเฉพาะกับนายอารมณ์ ที่มีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติกับนายสัมพันธ์ (ญาติทางแม่) และนายสัมพันธ์ยังเป็นพี่ชายของนายโอกาส บัวหลันด้วย ส่วนนายประนอม โทมอญ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9) ก็รู้จักกันดีเนื่องจากเคยร่วมงานกันมาก่อน และตัวนายประนอมเองก็มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนางวันทา โทมอญ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8) การที่นายวสันต์ รู้จักกับนายสัมพันธ์นับว่าเป็นผลดีกับต่อฐานเสียงของนายวสันต์เป็นอย่างมาก) จากความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม



หมายเหตุ คำอธิบายสัญลักษณ์ตัวอักษร

_____ แสดงความสัมพันธ์ที่พึ่งพากัน

----- แสดงความสัมพันธ์ที่ขัดแย้ง

+ _____ แสดงความสัมพันธ์ทางเครือญาติ

V1 แทน วรณพร ศรีกร

V2 แทน ฉลอง เรืองประชา

V3 แทน บุญเลิศ เข้มผกา

V4 แทน สุรศักดิ์ อยู่ประจำ

V5 แทน ชูชาติ แสงรักษา

V6 แทน แสงเฉลียว สีผึ้ง

V7 แทน บุญลือ โทมอญ

V8 แทน วันทา โทมอญ

V9 แทน ประนอม โทมอญ

V10 แทน วิเชียร แคนำรุง

BIG แทน เคนิมชัย สะสมทรัพย์

D แทน ทักสินย์ ชุ่มน้อย

M1A แทน ชัยมงคล สุขสงวน

M1B แทน เสมือน จินดานิล

M2A แทน ญวัตร์ เฟื่องเจริญ

M2B แทน เจริญ ทองคุ้ม

M3A แทน ชด ชูชุม

M3B แทน ชำนาญ ชุมรักษา

M4A แทน วสันต์ อยู่ประจำ	M4B แทน ฉอ้อน แสงรักษา
M5A แทน สมเกียรติ จันทร์ตรี	M5B แทน สุรินทร์ แคบำรุง
M6A แทน ทองดี มิ่งขวัญ	M6B แทน ประเสริฐ อินทรบำรุง
M7A แทน เฉลิม เงินงาม	M7B แทน อารมย์ โทมอญ
M8A แทน กิตติชัย ศรีสวัสดิ์	M8B แทน สำเนา บุรี
M9A แทน สัมพันธ์ บัวหลั่น	M9B แทน โอภาส บัวหลั่น

คำอธิบายสัญลักษณ์ตัวเลข (ถึงแลกเปลี่ยน/เครือข่ายความสัมพันธ์)

- M4A : มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะลูกน้อง โดยเป็นตัวแทนที่เข้าไปอยู่ในฝ่ายบริหาร เพื่อใช้ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ที่มีเอื้อผลประโยชน์ให้กับลูกพี่

V6 : มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะลูกพี่ โดยให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และเป็นคนกลางที่ประสานงานระหว่างฝ่าย อบต. กับฝ่าย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- นายฉอ้อน เป็นคนที่สนิทสนมใกล้ชิดกับทั้งนายแสงเฉลียว และนายวสันต์ โดยนายฉอ้อน อยู่ในฐานะลูกน้องของนายแสงเฉลียวอีกคนหนึ่งเข้าไปอยู่ในสภา อบต. เพื่อใช้ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ที่มีเอื้อผลประโยชน์ให้กับลูกพี่ ส่วนความสัมพันธ์ของนายฉอ้อนกับนายวสันต์เปรียบเสมือนคู่หูที่ลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ด้วยกันมาโดยตลอด ซึ่งฐานเสียงของนายฉอ้อนทั้งในหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 จะประโยชน์ต่อนายวสันต์ในการลงชิงชัยเก้าอี้นายกเทศมนตรีด้วย
- M4A : จัดสรรผลประโยชน์ให้

D : ใช้ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชาของฝ่ายข้าราชการประจำ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของนายวสันต์
- M4A : จัดสรรตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์ให้

M2A : ความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อน โดยให้การสนับสนุนด้านการเงินและฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- M4A : จัดสรรตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์ให้

M9A : ความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อน โดยให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- BIG : ให้ความช่วยเหลือทางด้านต่างๆ เช่น การของบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น

V6 : อยู่ในฐานะของหัวคะแนนที่ให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง
- BIG : ให้ความช่วยเหลือทางด้านต่างๆ เช่น การของบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น

M6A : อยู่ในฐานะของหัวคะแนนที่ให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

- 8 V6 : ให้การสนับสนุนนายชด ด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เพื่อมาเป็นตัวแทนใน
สมาชิกสภา อบต. และสมาชิกสภาเทศบาล
M3A : อยู่ในฐานะของลูกน้องที่เข้าไปมีบทบาทใน อบต. และเทศบาล โดยนายชด ต้อง
ให้การสนับสนุนในทุกเรื่องที่น่าายแสงเจลิยวร้องขอ
- 9 M4A : จัดสรรตำแหน่งทางการเมืองให้
M5A : ให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
- 10 V6 : มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมรุ่น
M1B : มีผลประโยชน์ทางด้านกิจการรับเหมาก่อสร้างระหว่างกัน
มีความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งระหว่างกัน โดยเป็นคู่แข่งทางการเมือง
- 11 มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมงานกัน โดยเป็นคู่หูที่ลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ใน
หมู่ที่ 3 ด้วยกันมาโดยตลอด
- 12 มีความขัดแย้งกันระหว่างกันในการทำงานร่วมกันในหมู่ที่ 3 และยังเป็นคู่แข่งทางการเมือง
ในการเลือกตั้งระดับเทศบาลด้วย
- 13 มีความขัดแย้งกันทางการเมืองระดับ อบต. ซึ่งนายชัยมงคล มักจะทำตัวเป็นฝ่ายค้านกับ
นายวสันต์ โดยตลอด อีกทั้งนายชัยมงคล ยังเป็นคู่แข่งคนสำคัญในการเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรีด้วย
- 14 มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมงานกัน โดยเป็นคู่หูที่ลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ใน
หมู่ที่ 6 ด้วยกันมาโดยตลอด
- 15 มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมงานกัน โดยเป็นคู่หูที่ลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ใน
หมู่ที่ 2 ด้วยกันมาโดยตลอด ซึ่งนายฉวีวัตร จะรับผิดชอบด้านการเงินในการเลือกตั้ง ส่วน
นายเจริญจะให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียง
- 16 V2 : มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อน และให้การสนับสนุนด้านฐานเสียงในการ
เลือกตั้ง
M2A : สามารถเจรจาต่อรองกับนายวสันต์ เพื่อจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในระดับ
เทศบาลให้กับนายฉลอง
- 17 V9 : มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะที่เคยร่วมงานกัน และสามารถให้การสนับสนุนด้าน
ฐานเสียงในการเลือกตั้ง
M9A : สามารถเจรจาต่อรองกับนายวสันต์ เพื่อจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในระดับ
เทศบาลให้กับนายประนอม
- 18 มีความสัมพันธ์อยู่ในฐานะเพื่อนร่วมงานกัน โดยเป็นคู่หูที่ลงสมัครสมาชิกสภา อบต. ใน
หมู่ที่ 7 ด้วยกันมาโดยตลอด โดยนายอรมณ จะให้การสนับสนุนด้านฐานเสียง ส่วน
นายเฉลิม จะให้การสนับสนุนด้านการเงินระหว่างกัน

- 20 มีความขัดแย้งกันระหว่างกันในการทำงานร่วมกันในหมู่ที่ 7 และยังเป็นคู่แข่งทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับ อบต.ด้วย
- 21 V8 : ให้การสนับสนุนด้านคะแนนเสียงในการเลือกตั้งทั้งในระดับ อบต.และเทศบาล
- M8A, M8B : ให้การสนับสนุนด้านการเงิน และสามารถเจรจาต่อรองกับ นายวสันต์ เพื่อจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาลให้กับ นางวันทา

จากแผนภาพดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า สภาพความสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มมีลักษณะที่เป็นไปในรูปแบบของเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างกัน โดยที่ภายในเครือข่ายจะมีความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปแบบของพรรคพวก และเครือญาติ ซึ่งถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์จึงเป็นกลไกที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกัน เมื่อใดที่ยังคงมีผลประโยชน์ให้แลกเปลี่ยนระหว่างกัน เมื่อนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมก็จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อความสัมพันธ์มีการโต้ตอบระหว่างกัน

สภาพการบริหารจัดการและการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม

สภาพของการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มนั้นพบว่า กลุ่มที่มีบทบาทในพื้นที่จะมีด้วยกันอยู่ 2 กลุ่มก็คือ กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่การที่จะกล่าวว่าคุณคนใดเป็นผู้ที่มีอำนาจและบทบาทมากที่สุดในตำบลก็ต้องชี้ไปที่ นายแสงเจลิยว สีผึ้ง โดยนายแสงเจลิยว เป็นกำนันตำบลกระทุ่มล้ม ซึ่งเป็นบุคคลที่จัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นนำระดับสูง และเป็นคนที่กว้างขวางมากในตำบลกระทุ่มล้ม อีกทั้งยังเป็นบุคคลที่รู้จักและติดต่อกับนักการเมืองในระดับชาติ (นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์) อีกด้วยจึงทำให้ผู้เป็นคนที่มิภาพของผู้ทรงอิทธิพลในตำบลอย่างเด่นชัด ซึ่งนายแสงเจลิยว เป็นบุคคลที่เข้ามามีบทบาทในตำบลกระทุ่มล้มมาอย่างยาวนานตั้งแต่ยังเป็นแค่สภาตำบล (ก่อนปี พ.ศ. 2538) และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะไปเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล นายแสงเจลิยวก็เข้ามามีบทบาทในตำแหน่งประธานกรรมการบริหารอยู่ช่วงหนึ่ง (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2542) ต่อมาจึงสละตำแหน่งให้กับนายทองดี มิ่งขวัญ รับช่วงต่อเป็นระยะเวลาสั้น (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2544) ส่วนนายแสงเจลิยวก็ลดบทบาทไปเป็นแค่กำนันในตำบล และเมื่อปี พ.ศ. 2544 นายแสงเจลิยวจึงได้ผลักดันให้นายวสันต์ อยู่ประจำ* ลูกน้องคนสนิทก้าวขึ้นมารับตำแหน่งประธานกรรมการบริหารและนายองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับ ซึ่งการบริหารจัดการในยุคของนายทองดีและนายวสันต์ก็ยังคงตกอยู่ภายใต้เงาการ

* ซึ่งก่อนหน้านั้นนายวสันต์ อยู่ประจำ มีบทบาทอยู่ใน อบต. โดยดำรงตำแหน่งเลขาสภา อบต. ในปี พ.ศ. 2538-2542 และรองประธานกรรมการบริหาร อบต. ในปี พ.ศ. 2542-2544.

บริหารของนายแสงเจลิยวเช่นเดิม แม้ว่านายแสงเจลิยวจะไม่ได้เป็นประธานกรรมการบริหารหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็ตาม เพราะท่านายแสงเจลิยวยังคงมีพรรคพวกหรือตัวแทนที่ส่งเข้าไปอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลมากมาย (เช่น นายวสันต์ อยู่ประจำ, นายเสมียน จินดาณิล, นายจ้ออัน แสงรักษา, นายชด ชูชุม, นายณัฐวัตร์ เฟ็งเจริญ, นายประเสริฐ อินทรบำรุง, นายทองดี มิ่งขวัญ) ซึ่งในยุคของนายวสันต์ในช่วงปี 2546-2550 นั้นถือได้ว่าเป็นยุคที่การบริหารจัดการต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลตกอยู่ในมือของฝ่ายบริหารที่นำโดยนายวสันต์มากที่สุด กล่าวคือ การทำงานของฝ่ายบริหารนั้นจะไม่ค่อยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนอื่นมาคัดค้านหรือตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารสักเท่าไร* ซึ่งบทบาทและอำนาจต่างๆ จะรวมตัวกันอยู่ที่ฝ่ายบริหารทั้งหมด การที่นายวสันต์สามารถกุมเสียงข้างมากในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ก็นับว่าเป็นผลดีต่อนายแสงเจลิยวในการเสนอโครงการต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก

กล่าวโดยสรุปแล้วการบริหารจัดการต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลระทุมล้มจึงเป็นการดำเนินการของนายแสงเจลิยวที่จะเป็นคนที่คิดว่า ควรจะเดินไปทางไหน เพราะท่านายแสงเจลิยวเป็นบุคคลที่มีฐานอำนาจอยู่ในพื้นที่มายาวนาน อีกทั้งบุคคลที่เป็นฝ่ายบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลระทุมล้มนั้นส่วนใหญ่ก็ล้วนแล้วแต่เป็นคนสนิทหรือไม่ก็เป็นลูกน้องเก่าของนายแสงเจลิยวแทบทั้งสิ้น ฉะนั้นรูปแบบโครงสร้างอำนาจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลระทุมล้มจึงเป็นการรวมตัวกันระหว่างกลุ่มอำนาจเก่า (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) กับกลุ่มอำนาจใหม่ (คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) ที่มีบทบาทและอำนาจในการบริหารจัดการภายในตำบลระทุมล้ม (ทั้งนี้ถ้าดูจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจของกลุ่มชนชั้นนำในองค์การบริหารส่วนตำบลระทุมล้มจะพบว่า ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับต่ำจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะของเครือข่ายที่เชื่อมโยงและพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน**) โดยผู้ที่มียุทธศาสตร์สูงสุดต่อการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ภายในท้องถิ่นก็ยังคงเป็นชนชั้นนำระดับสูงเป็นหลัก

* เนื่องจากนายวสันต์กุมเสียงข้างมากในสภา อบต. ได้โดยเบ็ดเสร็จ ซึ่งสมาชิกสภา อบต. ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของนายวสันต์อย่างจริงจังก็มีแค่เพียงนายชัยมงคล สุขสงวนเท่านั้น.

** การสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกันเกิดขึ้นจากการที่ต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ กลุ่มคณะผู้บริหาร อบต. และกลุ่มสมาชิกสภา อบต. ต้องการฐานคะแนนเสียงที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอยู่เพื่อมาสนับสนุนให้กับทีมของตนเอง ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเทศบาล แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ต้องการสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทนเช่นเดียวกัน เช่น ตำแหน่งทางการเมือง เงินทุนที่จะสนับสนุนในการเลือกตั้ง เป็นต้น.

สำหรับการดำเนินการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นก็เช่นกันผลปรากฏว่า การดำเนินการส่วนใหญ่ก็ยังคงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของชนชั้นระดับสูงเช่นกัน โดยเฉพาะนายแสงเจ็ลยว ลีผึ่ง ที่เป็นคนต้นคิดในการยกฐานะ ส่วนนายวสันต์ อยู่ประจำ, นายสัมพันธ์ บัวหลั่น, นายทักสินย์ ชุ่มน้อย, นายณวัตร เฟ็งเจริญ อยู่ในฐานะของผู้ที่ผลักดันให้การยกฐานะสำเร็จเสร็จสิ้น ซึ่งการที่จะดำเนินการยกฐานะให้สำเร็จได้นั้น ก็ต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกในชุมชนเสียก่อน โดยบุคคลที่เป็นชนชั้นนำจะต้องพยายามไปดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยให้สมาชิกในชุมชนยอมรับในการตัดสินใจของตนเอง ซึ่งการเจรจานั้นก็ต้องเริ่มจากกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก่อนเป็นอันดับแรก เพราะว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นผู้นำทางสังคมที่ชาวบ้านให้การยอมรับโดยการเลือกตั้งให้เข้ามามีอำนาจในการปกครองดูแลประชาชนและยังเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ฉะนั้นด้วยสถานภาพดังกล่าวกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงมีอำนาจและอิทธิพลในการชี้นำความรู้สึกนึกคิดของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งการพูดคุยเจรจาในกลุ่มนี้ ถ้าดูจากสภาพความสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะพบว่า นายแสงเจ็ลยวเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจของกลุ่มอยู่แล้ว การที่นายแสงเจ็ลยวจะหยิบยกเรื่องการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมาเสนอกับบุคคลเหล่านี้ก็ย่อมที่จะได้รับการเห็นชอบ เพียงแต่ว่าการที่จะสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวก็ต้องมีสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทนระหว่างกัน นั่นก็คือทำอะไรที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไม่สูญเสียบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เดิมไป ฉะนั้นนายแสงเจ็ลยวจึงต้องเลือกใช้วิธีการประนีประนอมโดยพูดคุยกับนายวสันต์เกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาลให้กับกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน (โดยการนำเอากลุ่มผู้ใหญ่บ้านไปร่วมทีมผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลกับทีมของนายวสันต์ และมีการให้เงินสนับสนุนในการเลือกตั้งด้วย*) ต่อมาก็ต้องไปเจรจากับกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจากเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนพบว่า แต่ละกลุ่มมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน การที่จะทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับข้อเสนอในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็ต้องใช้วิธีการเช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ ใช้วิธีการที่ทำให้ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งคู่** นั่นก็คือ การทำให้กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลกระทบน้อยที่สุดจากยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยการทำให้กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงมีบทบาทและ

* กล่าวกันว่า บุคคลที่เข้าร่วมทีมกับนายก อบต.จะได้เงินสนับสนุนในเลือกตั้งเป็นจำนวน 50,000 บาท.

** กล่าวคือ นายวสันต์ อยู่ประจำ จะได้ฐานะคะแนนเสียงจากกลุ่มสมาชิกสภา อบต. ในการลงชิงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ส่วนกลุ่มสมาชิกสภา อบต. ก็จะได้ตำแหน่งทางการเมือง (เช่น สมาชิกสภาเทศบาล รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี) เป็นสิ่งตอบแทน.

อำนาจหน้าที่อยู่ต่อไปในเทศบาล ซึ่งวิธีการก็เหมือนกันกับกลุ่มผู้ใหญ่บ้านคือ จัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาล และให้เงินสนับสนุนในการเลือกตั้ง ดังนั้นการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลก็เป็นเรื่องของชนชั้นนำที่ดำเนินการเพื่อกลุ่มหรือบุคคลบางพวกเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจที่ได้มาในการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น

ส่วนที่สอง : บทสัมภาษณ์

การศึกษาเรื่อง “การเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม” ในครั้งนี้ ได้แบ่งประเด็นการสัมภาษณ์ในการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- 1) ประเด็นความคิดเห็นต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล
- 2) ประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ประเด็นความคิดเห็นต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ในประเด็นความคิดเห็นต่อการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆ ของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาครั้งนี้ มาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน

กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาล ในส่วนของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะส่งผลดีต่อชาวบ้านที่จะได้รับประโยชน์จากงบประมาณที่จะเข้ามาสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนายวสันต์ อยู่ประจำ² นายกององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“การที่จะยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาล มันก็เป็นผลดีต่อชาวบ้านในแง่ของเงินงบประมาณ เพราะว่าเงินงบประมาณต่อหัวเงินอุดหนุนจะเข้ามามากกว่า อบต. ซึ่งพอเวลามีโครงการที่จะทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเราก็สามารถทำได้ถ้าเป็นเทศบาล ถ้าเป็น อบต.มีโครงการเป็น

² วสันต์ อยู่ประจำ. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2550.

รื้อยเป็นพัน แต่เงินไม่มีก็ทำไม่ได้ นอกจากนั้นในส่วนของอำนาจหน้าที่ของเทศบาลก็มีมากกว่า อบต. เช่น ถ้าเป็น อบต. จะไม่มีโรงรับจำนำ ไม่สามารถขยายโอกาสทางการศึกษาได้ ถ้าเป็นเทศบาล จะสามารถสร้างโรงเรียนในสังกัดเทศบาลได้ เป็นต้น”

และนายวสันต์ อยู่ประจำ³ ยกตัวอย่างให้ฟังว่า

“ถ้าผมเป็น อบต. แล้วถ้าผมเห็นแก่ตัว อย่างดีผมก็เป็นนายก อบต. ได้อีกแค่หนึ่งสมัย (4 ปี) ถ้ายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก็จะสามารถเป็นได้อีก 2 สมัย (8 ปี) และถ้ายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองก็จะสามารถเป็นได้อีก 2 สมัย (8 ปี) ซึ่งถ้าผมเห็นแก่ตัวผมก็จะเป็นได้แค่ อบต. เท่านั้น การที่ผมยกฐานะข้ามจาก อบต. มาเป็นเทศบาลเมืองโดยที่ไม่ต้องเป็นเทศบาลตำบลก่อนนั้น เพราะผมเล็งเห็นว่าใครจะเข้ามาบริหารจัดการก็เหมือนกัน และที่สำคัญที่สุดก็คือการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่จะได้รับประโยชน์จากการเป็นเทศบาล”

ความคิดเห็นของนายวสันต์ อยู่ประจำ ได้สะท้อนให้เห็นว่าการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จะมีแต่ได้ประโยชน์ เพราะประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่มีความกว้างขวางและครอบคลุมมากขึ้นกว่าตอนที่ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการเป็นเทศบาลจะทำให้ได้รับเงินงบประมาณเข้ามาสูงขึ้น ทำให้มีความชัดเจนในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในขณะที่นายณัฐวัตร เฟ็งเจริญ⁴ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความเห็นว่า

“การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันส่งผลดีต่อชาวบ้าน โดยตรง ที่เห็นๆ เลยส่วนใหญ่จะเป็นในส่วนของเงินงบประมาณที่จะเพิ่มขึ้น ซึ่งจำนวนเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นก็จะนำมาใช้ในการตอบสนองต่อความต้องการของชาวบ้านนั่นเอง และการที่ อบต. ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็เพื่อให้สอดคล้องในการบริหารงานกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น”

³ วสันต์ อยู่ประจำ. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2550.

⁴ ณัฐวัตร เฟ็งเจริญ. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม

ความคิดเห็นของนายณัฐวัตร เฟ็งเจริญ จะมองว่าการยกฐานะองค์กรบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้ได้รับเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นและเป็นการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านนายสัมพันธ์ บัวหลั่น⁵ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความเห็นว่า

“การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันมี 2 รูปแบบ ได้แก่ เทศบาลตำบล และเทศบาลเมือง เมื่อลองคิดดูแล้วการเป็นเทศบาลเมือง ถ้าคิดค่าตัวเฉลี่ยต่อหัวแล้วจะมีงบประมาณที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากกว่าการเป็นเทศบาลตำบล และถ้ายกตัวอย่างเฉพาะเทศบาลในจังหวัดนครปฐมจะพบว่า มีเทศบาลตำบลอยู่ประมาณเกือบๆ 20 เทศบาล งบประมาณที่ได้ก็ต้องการเฉลี่ยกันไป ส่วนเทศบาลเมืองนั้นในขณะนี้ที่เกิดขึ้นใหม่มีอยู่ 2 แห่งคือ เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มและเทศบาลเมืองไร่จิง ฉะนั้นงบประมาณของจังหวัดจะตกมาได้มาก เนื่องจากตัวหารน้อยกว่าเทศบาลตำบล และเมื่อมีงบประมาณมากขึ้นก็ส่งผลให้การบริหารจัดการท้องถิ่นก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย”

ความคิดเห็นของนายสัมพันธ์ บัวหลั่น ซึ่งให้เห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างการเป็นเทศบาลตำบลกับเทศบาลเมือง โดยเลือกที่จะเป็นเทศบาลเมืองก็เพราะว่าการเป็นเทศบาลเมืองจะอยู่ในกลุ่มเทศบาลที่มีจำนวนน้อยกว่าเทศบาลตำบล* ซึ่งจะช่วยให้เงินงบประมาณที่จะได้รับ ถ้าเป็นเทศบาลเมืองจะได้มากกว่าการเป็นเทศบาลตำบล

ส่วนนายทักษิณ ชุ่มน้อย⁶ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม แสดงความคิดเห็นว่า

“จากสภาพชุมชนของ อบต.กระทุ่มล้มที่เป็นอยู่เมื่อลองพิจารณาแล้ว ถ้าเกิดมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลนั้น ทางฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต.คิดว่า สภาพชุมชนในบ้านเรามีการขยายตัวที่เกินขอบเขตของเทศบาลตำบล และถ้าพิจารณาในเรื่องของอำนาจหน้าที่การบริหารงานของ อบต.

⁵ สัมพันธ์ บัวหลั่น. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2550.

* ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2551 ระบุว่า เทศบาลเมืองมีจำนวน 140 แห่ง เทศบาลตำบลมีจำนวน 1,456 แห่ง ส่วนจำนวนเทศบาลเฉพาะในจังหวัดนครปฐม เทศบาลเมืองมีจำนวน 3 แห่ง เทศบาลตำบลมีจำนวน 15 แห่ง.

⁶ ทักษิณ ชุ่มน้อย. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2550.

เปรียบเทียบกับเทศบาลตำบลตามกฎหมายแล้ว ทางฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต.คิดว่า การเป็นเทศบาลตำบลไม่ได้มีความแตกต่างกันจากเดิมสักเท่าไร (เหมือนกับว่าแค่เปลี่ยนชื่อเท่านั้น) ถ้าเป็นเทศบาลเมืองจะมีภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นและชัดเจนกว่าที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน จากผล การสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในการยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาลพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรยกฐานะเป็นเทศบาลกว่าร้อยละ 90 และมีความเห็นว่าควรเป็นเทศบาลเมือง ร้อยละ 70 ส่วนอีกร้อยละ 30 เห็นควรเป็นเทศบาลตำบล* ดังนั้นจึงทำให้ฝ่ายคณะผู้บริหารมีความ คิดเห็นว่า ควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองตามความต้องการของประชาชน”

ความคิดเห็นของนายทักษิณ ชุ่มน้อย แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นในการยกฐานะขึ้นเป็น เทศบาลนั้น คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เป็นผู้ผลักดันให้เกิดการยกฐานะแต่เพียง ฝ่ายเดียว แต่การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลต้องพิจารณาถึงความต้องการของประชาชนและสภาพเป็น ความจริงในพื้นที่เป็นส่วนประกอบด้วย

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะพบว่า ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เห็นด้วยกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วน ตำบลขึ้นเป็นเทศบาลใน 2 ประเด็น

1) เงินงบประมาณที่จะเข้ามาสนับสนุนในเทศบาลจะได้มากกว่าการเป็นองค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยถ้าพิจารณาจากตารางข้อมูลรายได้ระหว่างเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

* ผลการสำรวจความคิดเห็นในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลพบว่า ประชาชนเห็นด้วยกับ การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลร้อยละ 95.19 โดยเห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลร้อยละ 33.91 และเป็นเทศบาลเมืองร้อยละ 61.28 ส่วนประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็น เทศบาลมีจำนวนร้อยละ 4.81.

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลรายได้ของเทศบาล ปี 2546-2550

ประเภทรายได้	ปี (หน่วย : ล้านบาท)				
	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้ที่ท้องถิ่น จัดเก็บเอง	7,005.30 (ร้อยละ 21.56)	8,186.29 (ร้อยละ 19.26)	8,987.24 (ร้อยละ 20.18)	9,654.14 (ร้อยละ 21.08)	10,442.71 (ร้อยละ 20.08)
ภาษีท้องถิ่นที่ รัฐเก็บให้และ แบ่งให้	25,484.46 (ร้อยละ 78.44)	34,322.76 (ร้อยละ 80.74)	35,548.13 (ร้อยละ 79.82)	36,136.91 (ร้อยละ 78.92)	41,562.29 (ร้อยละ 79.92)
รวมรายได้ของ ท้องถิ่น ก่อน รวมเงินอุดหนุน	32,489.76 (ร้อยละ 100)	42,509.05 (ร้อยละ 100)	44,535.37 (ร้อยละ 100)	45,791.05 (ร้อยละ 100)	52,005 (ร้อยละ 100)

ที่มา : ข้อมูลการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2546-2550

ประเภทรายได้	ปี (หน่วย : ล้านบาท)				
	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้ที่ท้องถิ่น จัดเก็บเอง	3,560.76 (ร้อยละ 9.71)	5,057.70 (ร้อยละ 9.71)	5,570.76 (ร้อยละ 7.83)	5,992.78 (ร้อยละ 7.18)	6,424.60 (ร้อยละ 7.51)
ภาษีท้องถิ่นที่ รัฐเก็บให้และ แบ่งให้	33,125.36 (ร้อยละ 90.29)	47,036.85 (ร้อยละ 90.29)	65,584.58 (ร้อยละ 92.17)	77,470.23 (ร้อยละ 92.82)	79,085.57 (ร้อยละ 92.49)
รวมรายได้ของ ท้องถิ่น ก่อน รวมเงินอุดหนุน	36,686.12 (ร้อยละ 100)	52,094.55 (ร้อยละ 100)	71,155.34 (ร้อยละ 100)	83,463.01 (ร้อยละ 100)	85,510.17 (ร้อยละ 100)

ที่มา : ข้อมูลการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

จากตารางข้อมูลรายได้นี้แสดงว่าเมื่อลองพิจารณาเปรียบเทียบกันจะพบว่า รายได้ของเทศบาลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากที่เคยมีรายได้เท่ากับ 32,489.76 ล้านบาทในปี 2546 เป็น 52,005 ล้านบาทในปี 2550 หรือเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 60.07 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน จากที่เคยมีรายได้เท่ากับ 36,686.12 ล้านบาทในปี 2546 เป็น 85,510.17 ล้านบาทในปี 2550 หรือเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 133.09 และจากข้อมูลตัวเลขดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยที่เพิ่ม

สูงขึ้นมากกว่าการเป็นเทศบาล ดังนั้นการที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกล่าวว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วจะช่วยทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นนั้น จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้กล่าวอ้าง

2) การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้การทำงานมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพมากกว่าการบริหารงานในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชนจะได้รับการบริการในด้านต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นกว้างขึ้น มีความสะดวกสบายยิ่งกว่าเดิม จากการตรวจสอบในเรื่องดังกล่าวกับทางเทศบาลพบว่า ทางเทศบาลเมืองกระทู้มล้มยังไม่สามารถจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ ให้กับประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดและตามที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ ภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้ว โดยทางเทศบาลชี้แจงว่า ในขณะนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการเตรียมแผนภารกิจรองรับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองที่จะปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดแผนงานรองรับภารกิจที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 53 และภารกิจที่อาจทำตามมาตรา 54 ซึ่งทางเทศบาลได้ชี้แจงอีกว่า ในทุกๆ ภารกิจนั้นไม่สามารถจัดทำให้เสร็จสิ้นได้ภายในระยะเวลาอันสั้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า หลังจากการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลแล้ว การจัดบริการสาธารณะที่ประชาชนได้รับก็ยังคงไม่แตกต่างกับการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้มขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ในส่วนของกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลว่า ควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งนายอรมณ โทมอญ⁷ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เห็นด้วยเลย การยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาลมันดีต่อพื้นที่และชาวบ้าน โดยการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันจะส่งผลให้องค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น มีมาตรฐาน และยังทำให้เรามีเงินงบประมาณมากขึ้น ซึ่งถ้าเรามีเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นเราก็จะสามารถจัดทำโครงการพัฒนาต่างๆ มาสู่ตำบลของเราได้มากขึ้น ส่วนอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นแค่ส่วนประกอบให้เราทำงานง่ายขึ้นเท่านั้น สิ่งสำคัญคือ เรามองไปที่เงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นมากกว่า”

⁷ ออรมณ โทมอญ. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทู้มล้ม. สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2551.

ความคิดเห็นของนายอารมณ โทมอญ^๘ ชี้ให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะทำให้อำเภอมีเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้มากกว่าเดิม

ด้านนายเสมียน จินคานิล^๘ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า

“เห็นดีเห็นงามด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เพราะว่าคณะผู้บริหาร อบต. กลุ่มสมาชิก อบต. กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนโดยส่วนใหญ่พวกเขาต้องการให้เป็นเทศบาลเมือง ซึ่งการเป็นเทศบาลเมืองมันก็ให้ประโยชน์กับประชาชนได้มากกว่าการเป็น อบต. โดยเฉพาะในเรื่องของรายได้ที่จะเข้ามาพัฒนาตำบล”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายเสมียน จินคานิล แสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่มองถึงประโยชน์ในด้านของรายได้ที่จะเข้ามาพัฒนาในพื้นที่

ในขณะที่นายกิตติชัย ศรีสวัสดิ์^๙ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันว่า

“เห็นด้วย เป็นเทศบาลมันดีกว่า อบต. ทั้งในด้านงบประมาณและอำนาจหน้าที่ ส่วนที่หนึ่งด้านงบประมาณเราก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐมากกว่าการเป็น อบต. เมื่อเรามีงบประมาณเพิ่มขึ้นเราก็นำงบประมาณที่เพิ่มขึ้นไปจัดลงในโครงการต่างๆ ได้ ส่วนที่สองอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. เทศบาลที่ได้ให้ไว้ก็มีมากกว่าของ อบต. เมื่อมองจากสองปัจจัยนี้มาประกอบกันแล้วจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นก็จะสามารถทำได้เต็มที่”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายกิตติชัย ศรีสวัสดิ์ แสดงให้เห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะส่งผลดีด้วยกันสองด้าน ก็คือ เงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

^๘ เสมียน จินคานิล. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ ๑. สัมภาษณ์, ๙ กันยายน ๒๕๕๑.

^๙ กิตติชัย ศรีสวัสดิ์. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ ๘. สัมภาษณ์, ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑.

นายทองดี มิ่งขวัญ¹⁰ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม แสดงความเห็นว่

“การยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาลมันก็ดีต่อทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม โดยการเป็นเทศบาลเมืองนั้นจะสามารถตั้งงบประมาณใช้จ่ายได้เต็มที่ เพราะการเป็นเทศบาลจะได้รับเงินงบประมาณเข้ามามาก ซึ่งถ้าพิจารณาจาก พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจฯ รัฐจะจัดสรรเงินงบประมาณให้ถึงร้อยละ 35 เลย ถ้าเราเป็นเทศบาลเมืองเราก็จะได้เปรียบ เพราะเวลาแบ่งเงินงบประมาณกันตัวหารในเทศบาลเมืองมีน้อยก็จะทำให้ได้เงินงบประมาณเข้ามามากกว่า โดยภาพรวมแล้วการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลทางกลุ่มสมาชิก อบต.เขาก็มองแล้วว่าการยกฐานะมันจะช่วยพัฒนาตำบลได้อย่างไรบ้างมากกว่าที่จะมองเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวที่เขาจะได้รับ”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายทองดี มิ่งขวัญ มีความเชื่อมั่นว่าการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นกระทำที่ประโยชน์ต่อการพัฒนาในพื้นที่โดยรวมมากกว่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด

ส่วนนายเฉลิม เงินงาม¹¹ รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ความเห็นว่

“เห็นด้วยกับการยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาล เพราะว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตำบลกระทุ่มล้มของเราคือ การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเราจะได้รับเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นกว่าเดิมที่เป็น อบต. ฉะนั้นจึงทำให้เราสามารถตั้งงบประมาณจากส่วนที่เพิ่มขึ้นมาพัฒนาท้องถิ่นหรือช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเทศบาลมันก็มีมากกว่าของ อบต. การที่ อบต.ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความพร้อมในการจัดการบริการแก่ประชาชนในด้านต่างๆ ได้อย่างครอบคลุมและสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนได้มากที่สุด”

จากความคิดเห็นของนายเฉลิม เงินงาม ซึ่งให้เห็นว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถตอบสนองได้ตรงต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากเทศบาลมีความ

¹⁰ ทองดี มิ่งขวัญ. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 6. สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2551.

¹¹ เฉลิม เงินงาม. รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2551.

ชัดเจนในด้านของเงินงบประมาณที่มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล และอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ก็มีขอบข่ายที่ครอบคลุมมากกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในบางทศนะก็ให้ความคิดเห็นที่สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลว่า นอกจากเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นแล้วยังมองว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะช่วยให้การลดการแข่งขันกันเองระหว่างหมู่บ้าน โดยเชื่อว่าการเมืองในระดับเทศบาลจะมีความชัดเจนและเป็นระบบมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ดังเช่นความคิดเห็นของนายฉอ้อน แสงรักษา¹² สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม ได้กล่าวว่

“ก็ดี เห็นด้วย เศรษฐกิจของตำบลจะได้ดีขึ้นและมันก็จะสร้างความสะดวกสบายให้กับชาวบ้าน เพราะว่าจะทำให้สามารถจัดตั้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นได้ และเรื่องงบประมาณที่เข้ามามันก็มีความแตกต่างกันระหว่าง อบต.กับเทศบาล ซึ่งเรื่องงบประมาณที่เข้ามานั้นเป็นเรื่องสำคัญนะ เพราะว่าเงินมากก็พัฒนาได้มาก เงินน้อยก็พัฒนาได้น้อย และการเป็นเทศบาลถ้ามองในด้านการเมืองท้องถิ่นก็จะมีความลงตัวมากกว่า เพราะว่าเป็นเทศบาลเมืองมันไม่ขัดแย้งกัน มันรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นทีมสะดวกกว่าการแบ่งเป็นหมู่บ้าน แต่เดิมแยกเป็นหมู่บ้านก็แข่งกันชิงงบประมาณไปลงหมู่บ้านตัวเองกันวุ่นวายน่าดูเลย แต่ถ้าเป็นเทศบาลก็จะมีสมาชิกสภาเทศบาลดูแลกันเป็น โชนๆ ไป การรวมตัวกันเป็นทีมมันมีความชัดเจนและเข้มแข็งมากกว่าในการแก้ปัญหาในพื้นที่”

ความคิดเห็นของนายฉอ้อน แสงรักษา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันในเรื่องเงินงบประมาณที่จะได้จากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งตัวเงินงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาในพื้นที่ และยังชี้ให้เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลจะสามารถดูแลรับผิดชอบพื้นที่ได้ดีกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากแต่ละหมู่บ้าน

ด้านนายเจริญ ทองคุ้ม¹³ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่

¹² ฉอ้อน แสงรักษา. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 4. สัมภาษณ์, 13 กันยายน 2551.

¹³ เจริญ ทองคุ้ม. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 2. สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2551.

“เห็นด้วยอยู่แล้ว แต่เดิมการเป็น อบต.มันดูเหมือนว่าดูแลแค่หมู่บ้านใครก็หมู่บ้าน พอเวลาถึงงบประมาณเข้ามาก็แย่งกันลงเฉพาะหมู่บ้านที่ตนรับผิดชอบ การพัฒนามันก็เลยเป็นแบบตรงนี้นี่คิดตรงนั้นหน่อยคุณไม่ค่อยเท่าเทียมกันสักเท่าไร แต่ถ้าเป็นเทศบาลมันก็พัฒนาได้เท่าเทียมกันทุกหมู่บ้าน เพราะสมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้แบ่งแยกกว่ามาจากหมู่บ้านไหน ทุกคนเข้ามาทำงานต้องรับผิดชอบทั้งตำบล เมื่อตรงไหนมีปัญหาเดือดร้อนก็ต้องไปช่วยเหลือตรงนั้น โดยไม่ต้องเกรงว่าเป็นเขตความรับผิดชอบของหมู่บ้านใครอีก”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายเจริญ ทองคุ้ม แสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเพื่อที่จะสร้างบรรทัดฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบระเบียบมีความเป็นทีมในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน

ในขณะที่นายโอภาส บัวหลั่น¹⁴ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม กล่าวว่า

“เห็นด้วยอย่างยิ่งเลยกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล อย่างแรกเลยการที่ อบต.กระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น เนื่องมาจากคณะผู้บริหาร อบต.เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ต้องการที่จะให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ดังนั้นทางคณะผู้บริหาร อบต.จึงได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของชาวบ้าน และทางสมาชิก อบต. ส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการยกฐานะจึงทำให้การดำเนินการไม่มีปัญหาและอุปสรรคแต่อย่างใด อย่างที่สองคือ การที่ยกฐานะ อบต. ขึ้นเป็นเทศบาลนั้นจะทำให้ท้องถิ่นเข้มแข็งขึ้น มีความเป็นสากลและทำให้การทำงานมีระบบ มีรูปธรรมมากยิ่งขึ้น การดูแลก็มีความครอบคลุมทั้งตำบลไม่ได้แบ่งแยกว่าจะมาจากหมู่บ้านใด และที่สำคัญเลยก็คือจำนวนเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ก็มีมากขึ้น ทำให้องค์กรมีความสมบูรณ์แบบในการทำงานในพื้นที่”

จากคำสัมภาษณ์ของนายโอภาส บัวหลั่น จะเห็นได้ว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและมีความมั่นใจว่าการบริหารงานในรูปแบบเทศบาลจะดีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

เรื่องของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นทางสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า นอกจากเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่จะเพิ่มขึ้นแล้ว

¹⁴ โอภาส บัวหลั่น. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 9. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2550.

ยังให้มุมมองว่า การเมืองในระดับเทศบาลจะมีตัวแทนเข้ามารับผิดชอบดูแลประชาชนในพื้นที่ได้ดีกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนายสำเนา บุรี¹⁵ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม กลับมีมุมมองในทางตรงกันข้ามต่อเรื่องดังกล่าวว่า

“การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันทำให้มีงบประมาณเพิ่มขึ้นทำให้สามารถนำมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้รวดเร็วกว่ามากยิ่งขึ้น แต่การมีเงินงบประมาณเข้ามามากขึ้นก็จริงการใช้จ่ายก็ยังคงระมัดระวังด้วย เพราะเทศบาลมีการดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่มันแบ่งกันเป็นโซนๆ ไป ทำให้พื้นที่ในการแก้ไขปัญหา มันก็จะกว้างขึ้นไปอีกและตัวสมาชิกสภาเทศบาลเองที่ได้รับเลือกเข้าไปนั้น อาจจะไม่ได้มาจากตัวแทนของทุกหมู่ ทำให้ทีมงานของสมาชิกสภาเทศบาลที่จะเข้าไปดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ก็จะไม่รู้ปัญหาของหมู่ที่ไม่ได้มีตัวแทนรับเลือกเข้าไป”

ความคิดเห็นของนายสำเนา บุรี ชี้ให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นแต่ปัญหาต่างๆ ก็มีมากขึ้นตามไปด้วยในระดับเทศบาล และจากคำสัมภาษณ์แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในเรื่องของผู้แทนที่จะเข้าไปดูแลประชาชนในพื้นที่ เพราะผู้แทนที่ได้รับเลือกเข้าไปทำงานในเทศบาลอาจจะไม่ได้มาจากตัวแทนของทุกหมู่ ซึ่งจะทำการแก้ไขปัญหาในพื้นที่บางหมู่อาจจะไม่ทั่วถึงในดูแลการรับผิดชอบ

การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น นอกจากจะมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อบุคคลในพื้นที่แล้ว ยังเป็นประโยชน์ทางอ้อมกับกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ด้วย ดังเช่นความคิดเห็นของนายชำนาญ ชุมรักษา¹⁶ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวว่า

“มันก็ดีขึ้นเหมือนยกเอาอำเภอมาไว้ในพื้นที่ และการจัดเก็บภาษีก็จะสามารถจัดเก็บได้มากกว่าเป็น อบต. ซึ่งการที่เราจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นก็สามารถนำมาพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้นตามไปด้วย โดยส่วนตัวแล้วผมมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันจะเป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่หลายฝ่าย เช่น ประชาชนก็ได้รับประโยชน์จากเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นทำให้

¹⁵ สำเนา บุรี. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 8. สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551.

¹⁶ ชำนาญ ชุมรักษา. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 3. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2551.

“ได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น ส่วนคณะผู้บริหารและสมาชิก อบต. ก็มีตำแหน่งสูงขึ้นและมีชื่อเสียงที่ชัดเจนมากขึ้นกว่าการเป็น อบต.”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายชำนาญ ชุมรักษา แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะส่งผลดีกับคนในพื้นที่ และคำสัมภาษณ์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงเรื่องตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาลที่จะเป็นประโยชน์ต่อฐานอำนาจและบทบาททางการเมืองของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านนายชด ชูชุม¹⁷ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ้มล้ม ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันว่า

“ดีเลย ตำบลกระทุ้มล้มของเราจะได้มีงบประมาณเข้ามาเยอะๆ จะได้นำงบประมาณในส่วนที่เพิ่มขึ้นไปช่วยพัฒนาโครงการต่างๆ ในตำบลได้ เช่น พัฒนาโรงเรียน กลุ่มผู้สูงอายุ เยาวชน เป็นต้น การเป็น อบต. แต่เดิมการบริหารงานมันไม่เต็มตัวสักเท่าไรจะทำเรื่องอะไรหน่อยก็กลัวมีปัญหา เพราะอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจน ถ้าเป็นเทศบาลก็ค่อยยังชั่วหน่อย ส่วนเรื่องที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วทางกลุ่มสมาชิก อบต. จะมีส่วนได้ส่วนเสียต่อการยกฐานะนั้น โดยส่วนตัวแล้วผมยืนยันว่าไม่มี แต่ถ้าเป็นคนอื่นที่เขามีกิจการส่วนตัว อย่างเช่น รับเหมาก่อสร้างก็ต้องมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่บ้างนะ เพราะเขาต้องรักษาตำแหน่งทางการเมืองของเขาไว้เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกิจการของเขา”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายชด ชูชุม ซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะนำเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนที่ยังมีปัญหาอยู่ได้ และยังสามารถกล่าวถึงในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนที่บุคคลบางกลุ่มจะได้รับจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ดังนั้นการเลือกตั้งในระดับเทศบาลจึงเป็นเวทีที่บุคคลบางกลุ่มเข้ามาลงสมัครก็เพื่อต้องการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ไว้ให้อยู่กับกลุ่มของตนเอง

¹⁷ ชด ชูชุม. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ้มล้ม หมู่ที่ 3. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2551.

ในขณะที่นายสุรินทร์ แคนำรุ่ง¹⁸ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม กล่าวว่า

“เห็นด้วยกับการยกฐานะ โดยเราพิจารณาจากผลการทำประชาพิจารณ์ของชาวบ้านเป็นตัวประกอบในการตัดสินใจ ไม่ได้นี้จะยกฐานะก็ทำนะ ชาวบ้านส่วนใหญ่เขาเห็นว่าต้องการเป็นเทศบาลเมือง เราก็ทำตามความประสงค์ของชาวบ้านเลยทันที เทศบาลเมืองมันจัดเก็บภาษีได้เยอะ และสามารถนำมาพัฒนาท้องถิ่น เด็ก โรงเรียนได้มากขึ้น และอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองมันก็มากทำให้เราสามารถจัดบริการสาธารณะเพิ่มเติมขึ้นได้ เช่น การจัดให้มีโรงรับจำนำของเทศบาลได้ จะทำให้ชาวบ้านมีทางเลือกมากขึ้นในเวลาที่เกิดปัญหาเรื่องเงินทอง และอีกอย่างหนึ่งการยกฐานะมันก็ทำให้เราขยับบทบาทจากสมาชิก อบต.ไปเป็น สท.ด้วยนะ”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายสุรินทร์ แคนำรุ่ง แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่ใช้ผลของประชาพิจารณ์เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ และชี้ให้เห็นถึงข้อดีจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะเป็นประโยชน์ทางตรงต่อประชาชน และประโยชน์ทางอ้อมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นก็คือได้เปลี่ยนแปลงฐานะตำแหน่งทางการเมืองของตนเองไปเป็นสมาชิกสภาเทศบาล

ด้านนายชัยมงคล สุขสงวน¹⁹ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความเห็นว่า

“เห็นด้วยกับการยกฐานะ เพราะว่า อบต.ของเรามันมีความพร้อมทุกอย่างเพียงแต่เราจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตอนไหนและเป็นเทศบาลตำบลหรือเมือง โดยส่วนตัวแล้วผมมองว่า การเลือกที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนั้น ก็เพราะว่าคณะผู้บริหาร อบต.และกลุ่มสมาชิก อบต.ต้องการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของเขาไว้ การเป็นเทศบาลตำบลมันมีสมาชิกสภาเทศบาลแค่ 12 คน ซึ่งตำแหน่งมันไม่พอกับทีมงานของคณะผู้บริหาร อบต.และกลุ่มสมาชิก อบต.เดิม ถ้าเป็นเทศบาลเมืองมันจะมีสมาชิกได้ 18 คน เมื่อนายก อบต.กับกลุ่มสมาชิก อบต.ได้เจรจากันแล้วเขาก็เลยเลือกเป็นเทศบาลเมือง การที่กลุ่มสมาชิก อบต.สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็คงหนีไม่พ้นเรื่องตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลที่มันค่าคือเขาอยู่”

¹⁸ สุรินทร์ แคนำรุ่ง. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 5. สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2551.

¹⁹ ชัยมงคล สุขสงวน. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 1. สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2551.

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำที่เป็นไปในลักษณะที่ต้องการรักษาฐานอำนาจและผลประโยชน์ระหว่างกลุ่ม โดยคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาลเป็นเครื่องมือต่อรองกับกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สนับสนุนการยกฐานะ

ส่วนนายประเสริฐ อินทรบำรุง²⁰ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม กล่าว
ว่า

“ก็ดีครับ พื้นที่ตำบลกระทุ่มล้มเราก็มีความพร้อมในด้านจำนวนประชากรราวๆ หมื่นห้า พันกว่าๆ คน จำนวนภาษีของเราก็มีเกินกว่าห้าสิบล้านขึ้นนะ ในเมื่อมันพร้อมอย่างนี้แล้วก็สมควรที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วมันก็ดีเวลาเลือกตั้งก็สะดวกง่าย เช่นการวางตัวหรือการจัดทีมผู้สมัคร เป็นต้น อย่างตัวผมเองอยู่ที่มายนกฯ วสันต์ อยู่ประจำ ตัวนายกฯ เองเขาก็วางตัวผู้สมัครโดยใช้สมาชิก อบต.เดิมที่ทำงานร่วมกันมาก่อนและก็เอาพวกผู้ใหญ่บ้านที่มีชื่อเสียง มีผลงานในการพัฒนาพื้นที่เก่งๆ มาร่วมทีมด้วยกัน เพื่อจะได้สะดวกต่อการทำงานในระดับเทศบาลที่จะได้เป็นกลุ่มเป็นก้อนเดียวกัน”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวของนายประเสริฐ อินทรบำรุง แสดงให้เห็นถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล และคำสัมภาษณ์ดังกล่าวยังชี้ให้เห็นถึงการจัดวางตัวผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (วสันต์ อยู่ประจำ) ที่ใช้วิธีการเลือกบุคคลที่เป็นพวกพ้องเดียวกันและคำนึงถึงฐานเสียงเป็นหลัก ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการรักษาอำนาจทางการเมืองไว้ให้อยู่กับกลุ่มตัวเองให้มากที่สุดเพื่อที่จะเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ที่รออยู่จากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นผู้ที่มีความคิดเห็นสนับสนุนการยกฐานะมักจะมองแต่ข้อดีจากการยกฐานะเพียงอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็มีข้อเสียด้วยเช่นกัน ในประเด็นนี้นายสมเกียรติ จันทร์ตรี²¹ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

²⁰ ประเสริฐ อินทรบำรุง. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 6. สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2551.

²¹ สมเกียรติ จันทร์ตรี. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 5. สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2551.

“มันก็คือ เงินภาษี จำนวนประชากรเราก็พร้อมที่จะยกฐานะอยู่แล้ว การเป็นเทศบาลจะทำให้การบริหารจัดการและเม็ดเงินที่เข้ามามันก็ชัดเจนทำอะไรก็ได้มากกว่าเป็น อบต.นะ โดยการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นจะมองแต่ข้อดีอย่างเดียวนั้นก็ไม่ได้ข้อเสียมันก็มีคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะหายไปจากชุมชน ซึ่งมันจะทำให้ขาดคนดูแลในพื้นที่หายไปจำนวนหนึ่ง การที่บอกว่าสมาชิกสภาเทศบาลจะมาดูแลประชาชนแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นก็ไม่น่าจะดูแลได้ทั่วถึงนะ แต่เดิมสมาชิก อบต.มี 18 คน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีประมาณยี่สิบกว่าคน ส่วนเทศบาลเมืองมีสมาชิกสภาเทศบาล 18 คน แต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะอยู่ได้อีกหนึ่งปีก็หมดวาระหน้าที่ไป ซึ่งถ้ามองในเรื่องจำนวนคนที่จะมาช่วยเหลืองานในพื้นที่ที่มีจำนวนแตกต่างกันแล้ว ทางฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต.มักจะมองแต่เรื่องเงินงบประมาณที่จะเข้ามาเพียงอย่างเดียวแต่มองข้ามปัจจัยด้านกำลังคนที่จะกำลังสูญหายไป”

ความคิดเห็นของนายสมเกียรติ จันทร์ตรี แสดงให้เห็นถึงข้อดีของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะได้รับเงินงบประมาณเข้ามาเพิ่มเติมมากขึ้นก็จริง แต่ว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็มีข้อเสียด้วยเช่นกัน เพราะจะทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมดวาระจากตำแหน่งหน้าที่ไปทำให้ท้องถิ่นขาดคนที่เข้ามาดูแลประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 4 ระบุไว้ว่า เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น ในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่ได้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองตามประกาศกระทรวงมหาดไทยไปเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 ซึ่งจะมีผลทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น โครงสร้างการบริหารของตำบลกระทุ่มล้มภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองมาได้หนึ่งปีก็จะเหลือเพียงแค่คณะผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะพบว่า เห็นด้วยกับการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเช่นเดียวกับคณะผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลโดยมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะสามารถพัฒนาพื้นที่ได้ดีกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผลมาจากจำนวนเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นและผลจาก

อำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นจะเป็นตัวที่เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาและช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากขึ้น ซึ่งในเรื่องของเงินงบประมาณที่จะเพิ่มขึ้นนั้นถ้าลองพิจารณาจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มเปรียบเทียบกับเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่มจะพบว่าตัวเลขในสัดส่วนของรายได้ไม่ได้มีความแตกต่างกันสักเท่าไร (ตามตารางที่ 16) โดยรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มในปี 2548 มีจำนวน 57,144,061.67 บาท ปี 2549 มีจำนวน 71,192,807.73 บาท (หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2548 เท่ากับ 24.59%) ปี 2550 มีจำนวน 72,210,401.80 บาท (หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2549 เท่ากับ 1.43%) ส่วนรายได้ของเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่มในปี 2551 มีจำนวน 67,545,133.11 บาท (หรือลดลงจากปี 2550 เท่ากับ 6.46%) ดังนั้นการที่กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกล่าวว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีเงินงบประมาณเพิ่มสูงขึ้นนั้นจึงเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจากข้อมูลตัวเลขดังกล่าวเป็นข้อพิสูจน์ว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลไม่ได้ช่วยให้มีเงินงบประมาณเพิ่มสูงขึ้นแต่อย่างใด

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบรายได้ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มกับเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม

ประเภทรายได้	ปี (หน่วย : บาท)			
	องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม			เทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม
	2548	2549	2550	2551
รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง	6,003,236.12	6,527,392.20	7,559,564.11	9,270,738.45
ภาษีท้องถิ่นที่รัฐเก็บให้และแบ่งให้	41,349,047.45	50,436,052.29	50,738,442.30	39,125,137.33
เงินอุดหนุน	3,941,745.63	8,008,514	6,641,521	12,461,630.58
รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร	5,850,032.47	6,220,849.24	7,270,874.39	6,687,626.75
รวม	57,144,061.67	71,192,807.73	72,210,401.80	67,545,133.11

ที่มา : ข้อมูลรายรับ ปีงบประมาณ 2551 กองคลัง เทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม.

ส่วนในเรื่องของอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นนั้น จากการตรวจสอบพบว่า เทศบาลมีแผนงานที่จะจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนใน 4 แผนงาน ได้แก่ แผนงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (โครงการบริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม ประกอบไปด้วย การจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุข การจัดตั้งฝ่ายบริการสิ่งแวดล้อม และการจัดให้มีตลาดของเทศบาล),

แผนงานด้านสถานธนาฑูบาล, แผนงานด้านโรงฆ่าสัตว์, แผนงานด้านรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งแผนงานการจัดบริการสาธารณะดังกล่าวในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอยู่นั้นเป็นการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการที่จะรองรับภารกิจของแผนงานเท่านั้น ยังไม่ได้มีการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวออกมา เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนแต่อย่างใด นอกจากนั้นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังได้แสดงความคิดเห็นว่า การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเป็นเครื่องมือของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้ในการสร้างความชอบธรรมในการบริหารให้อยู่กับกลุ่มของตนไว้ เพื่อที่จะปูทางไปสู่การรักษาสถานอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองในเทศบาลไว้ต่อไป

กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น

การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ในส่วนของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลว่า สมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งนายแสงเฉลียว สีผึ้ง²² กำนันตำบลกระทุ่มลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“คิดว่าดี เพราะว่าตำบลกระทุ่มลุ่มของเรา ประชากรมันเพิ่มขึ้นทุกปีจึงต้องมีการขยายขยายองค์กรเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้น การข้ามจาก อบต. ไปเป็นเทศบาลเลยมันมีข้อดีที่เห็นชัดๆ เลยคือการทำงานในระดับเทศบาลมีองค์กรหรือหน่วยงานเยอะ อย่างน้อยๆ ถ้ามีสำนักทะเบียนราษฎรก็สามารถย้ายจากอำเภอมาเป็นเทศบาลได้ ในส่วนเรื่องของงบประมาณที่เพิ่มขึ้นนั้น มันก็มีส่วนเพราะงบประมาณจะเข้ามามากเนื่องจากตัวหารน้อย ส่วนคำถามที่มีว่า การเป็น อบต. เดิมมันมีงบประมาณไม่พอหรืออย่างไร คำตอบก็คือ งบประมาณพอ แต่จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นจึงต้องทำการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เพื่อการบริการต่อประชาชนมันจะได้สะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ มันก็จะมารวมอยู่ที่เทศบาลหมด”

ความคิดเห็นของนายแสงเฉลียว สีผึ้ง แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะสามารถจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ขึ้นมาเพื่อรองรับกับการบริการประชาชนที่มีจำนวนขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

²² แสงเฉลียว สีผึ้ง. กำนันตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2551.

ด้านนางวันทา โทมอญ²³ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า

“เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล อบต.กระทุ่มล้มเราต้องการความชัดเจนในการบริหารงานในตำบล ซึ่งการเป็นเทศบาลมันจะช่วยตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ เพราะการเป็นเทศบาลมันจะมีรายได้ตกเข้ามามากกว่าการเป็น อบต.ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ในปัจจุบันนี้จำนวนประชากรในตำบลก็มีเพิ่มขึ้นทุกปีและผู้คนจากที่อื่นที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ก็มีแนวโน้มที่จะเข้ามาปักหลักอยู่ในพื้นที่มากขึ้น ดังนั้น อบต.ก็ต้องมีวิธีการปรับตัวรองรับในเรื่องดังกล่าวซึ่งการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นหนึ่งในวิธีที่เราเลือก ส่วนจะเลือกเป็นเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมืองนั้น เราขอเลือกเป็นเทศบาลเมือง เพราะว่าเงินงบประมาณที่จะเข้ามาและอำนาจหน้าที่ที่ได้รับจะมากกว่าการเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งการตัดสินใจในการยกฐานะเกิดขึ้นภายใต้กรอบของผลประโยชน์ที่จะประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ”

ความคิดเห็นของนางวันทา โทมอญ แสดงให้เห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเป็นวิธีการหนึ่งในการรองรับต่อการบริหารงานที่จะต้องตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่ โดยเชื่อว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองจะสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนได้มากที่สุด

ในขณะที่นายประนอม โทมอญ²⁴ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลกระทุ่มล้ม กล่าวว่า

“ผมเห็นด้วยกับการยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาล เพราะว่าใน อบต.กระทุ่มล้มเองมีความพร้อมในส่วนของจำนวนรายได้ ประชากรที่เข้าตามหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะ โดยเหตุผลอย่างแรกในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีงบประมาณเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นได้มากกว่าตอนที่ เป็น อบต. และอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะช่วยเพิ่มอำนาจหน้าที่บางอย่างที่ อบต. ไม่สามารถทำได้ เช่น การมีโรงฆ่าสัตว์ โรงรับจำนำ ฌาปนสถาน ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนจะได้ประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวที่เพิ่มขึ้น”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงเหตุผลของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในสองด้านก็คือ เงินงบประมาณที่จะเข้ามาเพิ่มมากขึ้นกว่าการเป็นองค์การ

²³ วันทา โทมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2551.

²⁴ ประนอม โทมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2551.

บริหารส่วนตำบลและประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

ส่วนนายบุญลือ โทมอญ²⁵ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความเห็นว่

“เห็นดีด้วย ตำบลกระทุ่มล้มเราจะได้เจริญหน่อย เพราะว่าเงินงบประมาณ เงินภาษี และอำนาจหน้าที่ที่จะเพิ่มขึ้นจากการเป็นเทศบาล เป็น อบต.แต่เดิมโดยรูปธรรมมันเหมือนองค์กรเล็กๆ การพัฒนาหรือการตอบสนองความต้องการของประชาชนมันไม่ชัดเจนเท่าไร ถ้าเป็นเทศบาลเมือง มันดูใหญ่ชัดเจนมีน้ำหนักขึ้นมาหน่อย และจากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเอง พวกเขา ก็แสดงความต้องการที่จะเป็นเทศบาลเมือง เราก็ต้องตามใจประชาชน และทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองส่วนใหญ่ก็เห็นดีด้วยกับการยกฐานะ เราก็ต้องไปตามน้ำจะไปขวางความคิดของเสียงส่วนใหญ่ไม่ได้”

คำสัมภาษณ์ของนายบุญลือ โทมอญ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการสร้างความเจริญระหว่างเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่อท้องถิ่น และชี้ให้เห็นถึงจุดยืนของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่ต้องปฏิบัติตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

นายฉลอง เรื่องประชา²⁶ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่

“มันก็คินะ อบต.กระทุ่มล้มของเราเป็น อบต.ระดับชั้นหนึ่งมีความพร้อมอยู่แล้วที่จะเป็นเทศบาล ถ้าในวันนี้ไม่ยกฐานะเป็นเทศบาลวันหน้าก็ต้องยกฐานะเป็นเทศบาลอยู่ดี ในเมื่อสภาพของท้องถิ่นมันก็เป็นตัวฟ้องบอกอยู่แล้วว่าองค์กรควรขยับเดินไปทางไหน เมื่อคุณต้องการพัฒนาต่อ ยอดความเจริญคุณก็ต้องเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กร ถ้าคุณเลือกที่จะอยู่กับที่การพัฒนา มันก็จะหยุดอยู่แค่นั้น”

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นควรดำเนินไปตามกรอบของสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ ซึ่งสภาพดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดวิถีทางของท้องถิ่นและการพัฒนาของท้องถิ่นในอนาคต

²⁵ บุญลือ โทมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551.

²⁶ ฉลอง เรื่องประชา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2551.

การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ได้มีผู้ใหญ่บ้านบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลควรจะเริ่มจากการเป็นเทศบาลตำบลก่อนแล้วค่อยเปลี่ยนแปลงฐานะไปเป็นเทศบาลเมืองในภายหลัง ในประเด็นนี้ นายบุญเลิศ แยมผกา²⁷ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เห็นด้วยกับการที่ยกฐานะจาก อบต. ไปเป็นเทศบาลเมือง แต่โดยส่วนตัวแล้วอยากให้ เป็นเทศบาลตำบลก่อน เพราะการเป็นเทศบาลเมืองจะทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะอยู่ปกครองพื้นที่ได้อีกแค่หนึ่งปี ถ้ายกฐานะเป็นเทศบาลตำบลก่อนกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็จะยังคงดำรงตำแหน่งหน้าที่ต่อไปได้ และยังจะทำให้ประชาชนได้มีการปรับตัวเรียนรู้กัน ในรูปแบบของเทศบาลแล้วจึงค่อยยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองก็ยังไม่สาย”

ความคิดเห็นของนายบุญเลิศ แยมผกา แสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนั้นจะเป็นผลดีและประโยชน์ต่อประชาชนก็จริง แต่ผลเสียก็คือจะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ดูแลประชาชนได้ไม่นานก็ต้องหมดวาระไป ซึ่งจะต่างจากการเป็นเทศบาลตำบลที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้

ด้านนายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ²⁸ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่ใกล้เคียงกันว่า

“ก็ดีนะ เพราะการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันจะเอาความเจริญเข้ามาให้กับตำบลกระทุ่มล้มของเรา และมันยังมีส่วนดีในแง่ของภาษี เงินงบประมาณที่เข้ามามากขึ้นและสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาตำบลได้มากขึ้น แต่โดยส่วนตัวแล้วในหมู่ที่ 4 จะมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลหรือไม่ก็ไม่สำคัญ เพราะหมู่ที่ 4 ที่อยู่ก็มีความพร้อมครบถ้วนในทุกด้านอยู่แล้ว ซึ่งการเป็นเทศบาลมันจะช่วยเพิ่มอำนาจหน้าที่ในบางอย่างที่ อบต. ไม่สามารถทำได้มันก็จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ขึ้นไปอีก โดยการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะสามารถเป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนโดยส่วนรวมไม่ได้เฉพาะเจาะจงอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งในเมื่อทางหมู่ที่ 4 ของเรามีความครบถ้วนในทุกด้านแล้ว แต่หมู่อื่นยังมีปัญหาหรือขาดความพร้อม การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็มีความจำเป็น เพราะมันจะสามารถนำเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นไปช่วยสนับสนุนในหมู่อื่นๆ ที่ยังมีปัญหาได้ แต่ใจจริงแล้วอยากให้ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อน เพราะว่ากำนัน

²⁷ บุญเลิศ แยมผกา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2551.

²⁸ สุรศักดิ์ อยู่ประจำ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2551.

ผู้ใหญ่บ้านจะได้อยู่ดูแลประชาชนในพื้นที่และทำงานเชื่อมต่อกับทางเทศบาลให้กับประชาชน ถ้าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลโดยค่อยๆ ไปได้จะไปจะทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ก่อนว่าเทศบาลมันมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างไร มีความแตกต่างกันกับทาง อบต.อย่างไร มันก็น่าจะดีกว่า เพราะทั้งคณะผู้บริหารและประชาชนจะได้มีการปรับตัวกันก่อน”

ความคิดเห็นของนายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ ซึ่งให้เห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเหมือนกับเป็นการกระจายความเจริญให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่น โดยทั่วกัน เพราะว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลไม่ได้เป็นการทำเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นการกระทำที่จะเป็นประโยชน์ต่อทุกคนโดยส่วนรวม และท้ายที่สุดยังพยายามเชื่อมโยงให้เห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลควรกระทำเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากเทศบาลตำบลแล้วก็ค่อยเป็นเทศบาลเมืองจะดีกว่า เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ได้มีปรับตัวต่อการบริหารงานในรูปแบบเทศบาล

ในขณะที่นายชูชาติ แสงรักษา²⁹ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความคิดเห็นว่า

“เห็นด้วยกับการเป็นเทศบาล ข้อดีก็คือ เป็นเทศบาลเมืองมันดีกว่า อบต.ตรงที่มีความเป็นรูปธรรมชัดเจน มีรายได้เงินภาษีเพิ่มขึ้น มีเงินอุดหนุนต่อหัวเข้ามาเพิ่มมากขึ้น แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าคณะผู้บริหารจะนำผลประโยชน์ดังกล่าวที่เพิ่มขึ้นไปสู่มือประชาชน ถ้าให้ดีกว่าเป็นเทศบาลตำบลก่อนแล้วค่อยเปลี่ยนไปเป็นเทศบาลเมือง การที่คณะผู้บริหาร อบต.ทำการยกฐานะข้ามจาก อบต. ไปเป็นเทศบาลเมืองมันเร็วเกินไป แทนที่จะเป็นเทศบาลตำบลสักสมัย สองสมัยก่อนก็ได้ เพราะคณะผู้บริหาร อบต.คงมองแต่ว่าการเป็นเทศบาลเมืองมันจะช่วยอภีภรณ์ฐานะตัวเอง เช่น ปลัดอบต. ก็เลื่อนขั้นขึ้นเป็นปลัดเทศบาล สมาชิกสภา อบต.ก็ขยับไปเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนายก อบต.ก็เลื่อนขึ้นเป็นนายกเทศมนตรี ซึ่งคณะผู้บริหาร อบต. มักจะมองแต่เรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว แต่มองข้ามการปรับตัวของท้องถิ่นและความแตกแยกในการเมืองท้องถิ่นที่จะตามมาในภายหลัง การเป็นเทศบาลเมืองนั้นมันทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหายไป ซึ่งจะส่งผลให้ขาดสื่อกลางในการประสานงานระหว่างรัฐกับชาวบ้าน”

จากคำสัมภาษณ์ของนายชูชาติ แสงรักษา แม้ว่าจะเห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล แต่ก็ยังไม่เชื่อมั่นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นจะเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมองว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นเครื่องมือของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะแสวงหาผลประโยชน์ในเทศบาลมากกว่า

²⁹ ชูชาติ แสงรักษา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2551.

ในส่วนของผู้ใหญ่บ้านที่ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ดังเช่นนางวรรณพร ศรีกร³⁰ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ไม่เห็นด้วยเลยกับการยกฐานะ อบต.กระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาล เพราะว่าจริงๆ แล้วอยากให้เป็นแค่ อบต.มากกว่า ไม่อยากให้เป็นถึงเทศบาลเมือง ถ้าเป็นเทศบาลจริงๆ ก็ขอเป็นแค่เทศบาลตำบลก็พอ การที่จะกระโดดข้ามขั้นตอนนี้ไปเป็นเทศบาลเมืองนั้นจากสภาพความเป็นจริงคงเป็นไปได้ เพราะว่าเทศบาลเมืองโดยพื้นฐานแล้วมันมีอะไรตั้งหลายอย่างที่จำเป็นต้องมี ซึ่งในสภาพความเป็นจริงของตำบลเรายังไม่พร้อมถึงขนาดนั้น ถ้าพิจารณาจากเจตนาของฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต. (ฝ่ายการเมือง) แล้วเขาจะมองกันคนละด้านกับฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ฝ่ายปกครอง) ซึ่งโดยส่วนตัวเล็กๆ แล้วฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านคงอยากจะเป็นแบบเดิม (อบต.) มากกว่า เพราะว่าชาวบ้านยังสามารถได้รับความช่วยเหลือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้อยู่ ถ้าเป็นเทศบาลเมืองแล้วทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมดอำนาจหน้าที่ไปคงเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย เพราะมันจะทำให้ขาดคนกลางที่จะประสานกันระหว่างฝ่ายข้าราชการกับชาวบ้าน การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองมันเป็นการกระโดดข้ามขั้นที่ก้าวยาวเกินไปมันทำให้ชีวิตแบบเดิมๆ ของชาวบ้านหายไป”

จากความคิดเห็นของนางวรรณพร ศรีกร ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นก็สามารถทำได้ แต่เป็นไปได้ในลักษณะของการค่อยๆ ไปได้ๆ ไปจะดีกว่า เพราะการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลควรจะดูสภาพความพร้อมในหลายๆ อย่างประกอบกัน ไม่ใช่แค่จะมองว่าเข้าตามหลักเกณฑ์ที่จะยกฐานะแล้วก็ดำเนินการ

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่กล่าวได้ว่า ส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการต่างๆ ที่ครอบคลุมและกว้างขวางขึ้นกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเดิม และการมีงบประมาณที่เพิ่มขึ้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะมาช่วยสนับสนุนการบริการต่างๆ ที่ให้กับประชาชน ซึ่งภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วทำให้เกิดการขยายตัวของภาคธุรกิจการค้า ภาคอุตสาหกรรม และธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น* ทำให้

³⁰ วรรณพร ศรีกร. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2551.

* ข้อมูลตัวเลขภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ในเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มพบว่า มีร้านค้าจำนวน 70 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 255 แห่ง หมู่บ้านจัดสรรประมาณ 30 หมู่บ้าน หอพักและห้องเช่าประมาณ 4,000 ห้อง.

เมื่อยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วสามารถที่จะจัดเก็บรายได้ในอัตราที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามการขยายตัวของท้องถิ่น โดยเฉพาะภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย* แม้ว่ากรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองได้มากขึ้น แต่รายได้ในส่วนของภาษีท้องถิ่นที่รัฐเก็บให้และแบ่งให้กลับมีจำนวนที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับกรเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล** ฉะนั้นเมื่อรายได้ในส่วนของภาษีท้องถิ่นที่รัฐเก็บให้และแบ่งให้ มีจำนวนที่น้อยลงจึงส่งผลทำให้งบประมาณโดยรวมของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มมีจำนวนที่น้อยกว่ากรเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่แสดงข้อมูลรายได้ของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มจึงเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่า คำกล่าวของกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นในเรื่องของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วจะทำให้มีเงินงบประมาณเพิ่มมากขึ้น ก็เป็นคำกล่าวที่ไม่เป็นจริงตามที่ได้กล่าวอ้างแต่อย่างใด นอกจากนี้ผู้ใหญบ้านบางส่วนได้แสดงความคิดเห็นว่า กรยกฐานะควรจะเริ่มจากการเป็นเทศบาลตำบลก่อนแล้วค่อยเปลี่ยนเป็นเทศบาลเมือง เพื่อที่ประชาชนในพื้นที่จะได้ปรับตัวทำความเข้าใจต่อการบริหารงานในระดับเทศบาล และจะทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญบ้านยังคงสามารถดำรงตำแหน่งหน้าที่ได้ต่อไป ซึ่งจะทำให้มีคนกลางที่ประสานกันระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชน และมีผู้ใหญบ้านบางส่วนได้แสดงความคิดเห็นว่า กรยกฐานะดังกล่าวไม่ได้เป็นการกระทำเพื่อประชาชน แต่เป็นการทำเพื่อประโยชน์ของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเอง

กลุ่มประชาชน

การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาลนั้นประชาชนโดยส่วนใหญเห็นด้วยที่จะทำการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งจากประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม เรื่องผลการดำเนินการการสำรวจเจตนารมณ์ยกฐานะเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2550 พบว่ามีผู้เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลกว่าร้อยละ 95.19 และไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลร้อยละ 4.81

จากข้อมูลดังกล่าวที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการระดมความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus

* ข้อมูลตัวเลขภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ในเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มปี 2551 พบว่าจัดเก็บได้ 9,134,024 บาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2550 (ซึ่งเป็น อบต.) คิดเป็น 23.05 เปอร์เซ็นต์.

** กล่าวคือ รายได้ในส่วนของภาษีท้องถิ่นที่รัฐเก็บให้และแบ่งให้ของ อบต.กระทุ่มล้มเมื่อปี 2548-2550 พบว่า ปี 2548 มีจำนวน 41,349,047.45 บาท ปี 2549 มีจำนวน 50,436,052.29 บาท ปี 2550 มีจำนวน 50,738,442.30 บาท ส่วนของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มในปี 2551 มีจำนวน 39,125,137.33 บาท ซึ่งถ้าคิดเปรียบเทียบกับปี 2550 ที่ผ่านมาจะพบว่า ลดลงถึง 22.89 เปอร์เซ็นต์.

Group) เพื่อค้นหาสาเหตุที่กลุ่มประชาชนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

โดยประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มในเรื่องความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลมีทั้ง 5 ประเด็น*

1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล 2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อความแตกต่างในการปกครองท้องถิ่นระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล 3) ปัญหาในพื้นที่ที่ประสบอยู่มีอะไรบ้างและการเป็นเทศบาลจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ 4) ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล 5) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมควาระหน้าที่ไปเมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร จำนวน 6 คน

นาย ก. (นามสมมุติ) : “เห็นด้วย ในส่วนที่เทศบาลมันจะทำให้ประชาชนสะดวกสบายขึ้น การยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแล้วเขาจะมีหน่วยทะเบียนราษฎร มันจะทำให้ประชาชนสามารถติดต่อราชการ ทำบัตรประชาชนได้ที่นี่เลยไม่ต้องไปอำเภอ ซึ่งมันจะช่วยลดค่าเดินทางและประหยัดเวลาของเราไปได้เยอะ แต่เดิมกว่าจะไปอำเภอสามพรานก็ใช้เวลากว่าครึ่งวันแล้ว”

นาย ข. (นามสมมุติ) : “เห็นด้วย เพราะได้ยินมาว่าอำนาจหน้าที่ในเทศบาลมันจะมากกว่า อบต. เช่น การมีโรงเรียนในสังกัดเทศบาล มีโรงพยาบาล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนนะ”

นาย ค. (นามสมมุติ) : “เห็นด้วย ถ้าทำแล้วมันดีมันสะดวกกว่าเดิมสามารถแก้ไขปัญหาได้ ก็ทำไปเลย”

นาง จ. (นามสมมุติ) : “เห็นด้วยกับการยกฐานะ อบต.กระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาล เพราะอยากให้เป็นเทศบาลจะได้มีงบประมาณเข้ามาพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญได้มากขึ้นกว่าการเป็น อบต. ซึ่งการเป็นเทศบาลจะสามารถดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินการต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น”

* หมายเหตุ ในกรณีที่กลุ่มประชาชนไม่ประสงค์ที่จะเปิดเผยชื่อ ผู้วิจัยจึงได้ใช้นามสมมุติแทนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนารู้สึกปลอดภัย ไร้กังวลและเชื่อถือในตัวผู้วิจัย เพื่อให้การสนทนากลุ่มดำเนินการไปได้โดยที่ผู้เข้าร่วมสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเสรีมากที่สุด.

กลุ่มชาวบ้านชุมชนโรงหล่อพระ จำนวน 8 คน

นายสอย (นามสมมุติ) : “เห็นด้วยเลย เพราะว่าในพื้นที่ตำบลกระท่อมลัมของเรามันก็พร้อมทุกอย่างตามเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยได้ตั้งไว้ มันก็สมควรที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล”

นายละออง (นามสมมุติ) : “เห็นด้วยสิ เป็นเทศบาลเมืองมันฟังแล้วคุณใหญ่ อบต.มันฟังคุณแล้วเล็กๆ ยังไงไม่รู้”

นายขุนแผน (นามสมมุติ) : “เห็นด้วย ตอนสมัยแรกที่อยู่มาเริ่มจากเป็นสภาตำบลก่อน เขาก็ไม่ค่อยทำอะไร พอเป็น อบต.ก็เริ่มจัดให้มีน้ำประปาไฟฟ้าเข้ามาบ้าง ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็ยิ่งดีเข้าไปใหญ่”

นายวัลลภ (นามสมมุติ) : “เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะที่ผ่านมา อบต.มันไม่ค่อยทำอะไร แถวบ้านผมติดกับโรงงานอุตสาหกรรม ไฟมันก็เลยตกอยู่บ่อยๆ น้ำประปาก็ไม่ค่อยไหล ร้องเรียนไป อบต.เขาก็เฉยๆ มาคุณที่เกิดเหตุบ้างแล้วก็ไม่ทำอะไร ถ้าเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลเมืองแล้วมันก็น่าจะดีขึ้นกว่าเดิมนะ”

นางสาวสังวาลย์ (นามสมมุติ) : “เห็นด้วย เป็นเทศบาลงบมันก็เข้ามาเยอะกว่า ได้ยินว่าปีๆ หนึ่ง อบต.เก็บงบได้เกือบเป็นหลายสิบล้าน เทศบาลมันใหญ่กว่า อบต.มันก็น่าจะดีกว่า เงินมันเพิ่มขึ้นเขาก็ต้องนำเงินมาพัฒนามากขึ้น”

นางสาวอุตร (นามสมมุติ) : “เห็นด้วยเลยกับการที่ อบต.จะทำการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เพราะจะทำให้องค์กรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำเงินงบประมาณในส่วนที่เพิ่มขึ้นไปพัฒนาตำบลในส่วนที่ยังขาดอยู่ได้”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามล จำนวน 6 คน

น.ท.มานพ โทมอญ : “เห็นด้วย คิดว่าเป็นเทศบาลมันดีกว่า อบต. เงินก็มากกว่าจะทำอะไรก็สะดวกง่ายขึ้นหน่อย”

สมศักดิ์ โทมอญ : “เห็นด้วย เพราะเป็นเทศบาลมันทำให้ตำบล หมู่บ้านของเราเจริญขึ้นนะ”

สร้อยทิพย์ ชมทอง : “ดี งบประมาณมันก็เข้ามาก้อนใหญ่หน่อย สร้างสาธารณประโยชน์ได้เยอะ”

อุบล เรืองขาร : “เห็นด้วยเลย มันดีทุกภาคส่วนตั้งแต่สังคมยันเศรษฐกิจเลย”

เพชรสิริ สังวาลวงศ์ : “เห็นด้วยเลยนะ ถ้ามันยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วมันทำให้ตำบลเราเจริญขึ้น”

สมพงษ์ วิทยากร : “เห็นด้วยครับผม เทศบาลเมืองมันใหญ่พอตัว การบริหารจัดการมันคงไม่ด้อยกว่า อบต.หรอกนะ”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองงูเหลือม จำนวน 6 คน

มานิช ศรีกร : “เห็นด้วยว่าดินะ จะได้เจริญกว่าเดิมที่เป็น อบต. เพราะว่าสาธารณูปโภคต่างๆ ก็จะดีขึ้น”

ลำจวน สุขโหมด : “เห็นดีเช่นกันจะ ในเรื่องสาธารณูปโภค ตอนเป็น อบต.จะขอน้ำประปา ก็ขึ้นเรื่องขอเป็นปีๆ เลย ได้ยินมาว่าเป็นเทศบาลแล้ว ตามกฎหมายระบุไว้ว่าต้องจัดให้มีน้ำสะอาดหรือประปาด้วย ก็จะทำให้เรื่องสาธารณูปโภคพื้นฐานก็จะดีขึ้นด้วย”

ทวี สิงหนุฒิ : “เห็นด้วย คิดต่อประชาชนในพื้นที่ที่ไม่ต้องไปติดต่อราชการ ใกล้เคียงอำเภอสามพราน”

หลอม ปู่จัน : “ก็ดินะ ไม่ว่าจะหน่วยงานอะไรมันก็จะมาอยู่รวมกันที่เทศบาลเมือง การเป็นเทศบาลเมืองนั้นการบริการมันก็จะครบวงจรกว่า อบต.เขอะเวลาจะติดต่ออะไรก็ใกล้สะดวก โดยเฉพาะหมู่ที่ 1 เดินไปก็ได้”

ภาณุมาศ ศรีกร : “ดีเลย เพราะว่างบประมาณมันจะเข้ามามากขึ้น การพัฒนาก็จะได้มากกว่าการเป็น อบต.”

สมบุญ จิตกลาง : “เห็นด้วย การยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองมันจะดูแลคนได้ทั่วถึงในทุกหมู่ เพราะว่าเทศบาลจะมีทีมงาน สท.ตั้ง 6 คนที่จะมาคอยสอดส่องดูแลรับผิดชอบคนในพื้นที่นะ”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี จำนวน 7 คน

ทวิช ศิลปศาสตร์ : “เห็นด้วยสิครับ เพราะว่าตำบลจะได้เจริญก้าวหน้า บ้านเมืองดีขึ้น อย่างเช่นในพื้นที่จะได้มีโรงเรียนในสังกัดเทศบาล มีโรงพยาบาล มีตลาดสด อะไรๆ มันก็เพิ่มขึ้นก็น่าจะดีนะ”

ธนากร ศิลปศาสตร์ : “เห็นด้วย เพราะการของบจากส่วนกลางก็จะเยอะขึ้น จะได้เอามาบำรุงกิจการสาธารณะในเขตตำบลเราได้”

พัชรกนก สาริกา : “เห็นด้วยเลย เป็นเทศบาลการบริหารจัดการดีขึ้น การแก้ไขปัญหาต่างๆ ก็จะดีขึ้นด้วย”

พิจิภา เทศสิงห์ : “เห็นด้วยเช่นกัน เมื่อก่อนใช้น้ำบาดาลอาบแล้วก็ตัวหมองเลย แต่ถ้าเป็นเทศบาลแล้วอำนาจหน้าที่มีมากขึ้น พวกสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ ก็น่าจะดีขึ้นด้วย”

เพ็ญศรี มณีสรี : “เห็นด้วย เพราะเห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่ทำไร่ ทำสวนในพื้นที่ โดยพวกเขาจะได้รับงบประมาณมาใช้ในการทำเกษตรได้มากขึ้นนะ งบประมาณของเดิมๆ อย่างกองทุนหมู่บ้านหรือ โครงการอยู่ดีมีสุขเท่าที่ผ่านมายังไม่ค่อยชัดเจนสักเท่าไร”

ตำราญ ฟันไรสง : “เห็นด้วย ในส่วนที่ว่าการบริหารงานมันก็จะดีขึ้น งบประมาณเข้ามามากขึ้น ชาวบ้านก็ได้ประโยชน์และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น”

นะลา บุญยพัทธ์ : “เห็นด้วย เพราะการบริการอะไรก็จะดีขึ้นสะดวกสบาย เทศบาลเค้ามีอำนาจหน้าที่ตั้งเยอะนะ น่าจะจัดการบริการต่างๆ ให้กับประชาชนได้สุขสบายมากขึ้น”

กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล จำนวน 7 คน

ทินกร ลุยพงษ์ภักดิ์ : “ก็ดีเห็นด้วย การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วน่าจะพัฒนาได้ดีขึ้น ตำบลของเราจะได้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น”

ตำราญ สงกา : “ดีสิ...เห็นด้วย เป็นเทศบาลมันก็ดีอยู่แล้ว เพราะว่าเป็นเทศบาลมันสามารถจัดให้มีทั้งโรงพยาบาล โรงเรียน วิทยาลัยรับจ่านำได้ ซึ่งโดยรวมๆ แล้วมันก็ดีขึ้นนะ”

ยิ่งศักดิ์ ปิ่นทองคำ : “เห็นด้วย เพราะว่าการยกฐานะจะทำให้องค์กรมีความเข้มแข็ง ชัดเจนขึ้น งบประมาณและอำนาจหน้าที่ก็มากขึ้นมันก็จะส่งผลให้สามารถดูแลประชาชนได้ทั่วถึงกว่าการเป็นเพียงแค่ อบต.”

บุญส่ง ญาติตาอิน : “เห็นด้วย การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันก็ดีต่อประชาชนโดยส่วนรวม เพราะว่าการเป็นเทศบาลมันก็จะดูแลรับผิดชอบได้ทั่วถึงในทุกหมู่ จะไม่มีการแบ่งแยกเป็นหมู่ๆ เหมือนกับ อบต.นะ”

จรัส มารักษ์ชา : “ก็ดีนะสิ เพราะว่างบจะเยอะขึ้น อำนาจหน้าที่ก็มากขึ้นด้วย จะได้นำไปพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นประชาชนจะได้สะดวกสบายหน่อย”

บุญรอด แตะต้อง : “ผมว่าดีนะ เออ...คือว่ามันเหมือนเป็นการอัพเกรดตัวเองขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง การเป็นเทศบาลจะสามารถสร้างสาธารณะประโยชน์ได้มากขึ้นกว่าการเป็น อบต.นะ”

มานพ โทมมอย : “ก็ดี เพราะว่าเขตกระทุ่มลุ่มมันจะได้เจริญขึ้น องค์กรในระดับเทศบาลมันใหญ่มีความชัดเจนและมีมาตรฐานในการบริหารงานดีกว่า อบต.นะ”

ผลของการสนทนากลุ่มพบว่า ในทุกกลุ่มสนทนาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สนับสนุนการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล เพราะมองว่าการเป็นเทศบาลจะทำให้มีเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่มากขึ้นกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาในพื้นที่และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนดีขึ้นตามไปด้วย

2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อความแตกต่างในการปกครองท้องถิ่นระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล

กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร จำนวน 6 คน

นาย ก. (นามสมมุติ) : “ความแตกต่างกันในด้านการเก็บภาษี เทศบาลมันจะมีช่องทางในการเก็บภาษีได้มากกว่า อบต.”

นาย ง. (นามสมมุติ) : “การเลือกตั้งตัวแทนไป แต่ก่อนเลือกสมาชิก อบต.จากหมู่บ้านละ 2 คน ส่วนเทศบาลจะเลือกเป็นเขต เขตละ 6 คน รูปแบบการเลือกตั้งและการหาเสียงก็เปลี่ยนไปด้วย”

นาง จ. (นามสมมุติ) : “มีความแตกต่างกัน ที่ว่าเป็นเทศบาลเมืองแล้วอำนาจหน้าที่มันก็จะกว้างกว่า อบต.”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนโรงหล่อพระ จำนวน 8 คน

นายละออง (นามสมมุติ) : “แตกต่างกันในด้านจำนวน เพราะว่าเทศบาลทั่วประเทศมีประมาณหลักพัน แต่ อบต.มีตั้งหลักพันกว่าแห่ง เวลางบประมาณตกมาเทศบาลมันก็จะได้มากกว่า อบต.”

นายสมพงษ์ (นามสมมุติ) : “ตัวแทนของชาวบ้านจะเปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมเป็นสมาชิก อบต.ที่ดูแลหมู่บ้านละ 2 คน แต่ในเทศบาลจะมี สท. (สมาชิกสภาเทศบาล) เข้ามาดูแลแทน”

นายวัลลภ (นามสมมุติ) : “การแบ่งเขตการเลือกตั้งแต่เดิมใช้หมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง แต่เทศบาลมันจะเป็นเขตเลือกตั้งที่แบ่งตามจำนวนประชากรที่เท่าเทียมกัน การดูแลก็เปลี่ยนจากแค่หมู่บ้านมาดูแลเป็นเขตๆ ไป”

นางบุญตา (นามสมมุติ) : “โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่มีความแตกต่างกันนะ เทศบาลมันจะมีหน่วยงานเพิ่มขึ้นมามากกว่าของ อบต. และอำนาจหน้าที่ตามพ.ร.บ. เทศบาลก็มีมากกว่าของ อบต.”

นางสาวสังวาลย์ (นามสมมุติ) : “การเป็นเทศบาลจากเท่าที่รู้มาได้ยินว่าอำนาจหน้าที่จะกว้างขึ้นมาก ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโรงรับจำนำ จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากบริการดังกล่าว เพราะถ้าประชาชนมีปัญหาเดือดร้อนเรื่องเงินก็จะสามารถพึ่งพาอาศัยได้โดยไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามด จำนวน 6 คน

น.ท.มานพ โทมอญ : “มันก็มีความต่างนะ จำนวนผู้แทนที่จะเข้าไปบริหารจัดการมันก็เยอะขึ้นนะ ได้ยินว่าเทศบาลเมืองมีคนรวมๆ กันแล้วประมาณ 24-25 คน การทำงานมันก็น่าจะดีขึ้นหน่อย”

สมศักดิ์ โทมอญ : “เรื่องภาษีไป ชาวบ้านก็จะเสียภาษีมากขึ้น อย่างเช่นตัวผมมีที่ดิน ห้างแถว ตอนเป็น อบต. เขาก็มาเก็บภาษีกับผม และผมได้ยินว่าเป็นเทศบาลแล้วเขาก็จะมาขอครีดิทกับผมอีก”

สร้อยทิพย์ ชมทอง : “ความแตกต่างในด้านประชากรก็จะมากขึ้น คนต่างพื้นที่ก็จะเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น เพราะตำบลเรามันเจริญขึ้น”

เพชรลรี สัจจาลวงศ์ : “ความแตกต่างเรื่องเงินงบประมาณที่รัฐเขาจะจัดสรรมาให้ อบต.มันจะได้น้อยกว่าเทศบาลเมือง”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองงูเห่ล้อม จำนวน 6 คน

มานิช ศรีกร : “แตกต่างในด้านงบประมาณจะเห็นได้ชัด เพราะว่างบประมาณของจังหวัดที่ตกมากก็จะมากขึ้น เนื่องจากเทศบาลเมืองมีตัวหารที่น้อยลงและในจังหวัดนครปฐมมีเทศบาลเมืองแค่ 3 แห่งคือ อ้อมน้อย ไร่จึง และกระทุ่มล้มเท่านั้น”

ฉ่างวน สุขโหมต : “แตกต่างด้านการเลือกตั้ง เพราะแต่เดิมเลือกสมาชิก อบต.ต้องเลือก 2 คนต่อหนึ่งหมู่บ้าน ส่วนเทศบาลเมืองเลือกผู้แทนตั้ง 6 คนเลย ดังนั้นจึงทำให้คนที่เข้ามาดูแลปัญหาในพื้นที่ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาอีกตั้ง 4 คนนะ”

ทวี สิงหนุวุฒิ : “แตกต่างกันในด้านอำนาจหน้าที่ เพราะว่าเป็นเทศบาลเมืองอำนาจหน้าที่มันเยอะ เช่น การจัดให้มีโรงพยาบาล ตลาดสดของเทศบาล โรงรับจำนำ เป็นต้น การบริการต่างๆ ที่มันเพิ่มขึ้นมาเยอะๆ มันก็ทำให้สะดวกสบายต่อประชาชนมากกว่าการที่เป็นอยู่แค่ อบต.”

หลอม ปุจัน : “แตกต่างในด้านการบริหารงาน อบต.มันมีการบริหารงานแบบเครือญาติกัน ผลประโยชน์ต่างๆ มันก็ตกอยู่กับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ส่วนการเป็นเทศบาลการบริหารงานก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะว่าเทศบาลมันขึ้นตรงต่อผู้ว่าฯ แล้วจะมาโกงกินกันเป็นครอบครัวเหมือนเดิมไม่ได้แล้วนะ”

ภาณุมาศ ศรีกร : “แตกต่างกัน เพราะการเป็น อบต.การกำกับดูแลมันก็ขึ้นตรงต่อ นายอำเภอ ส่วนเทศบาลมันก็ขึ้นตรงต่อผู้ว่าฯ เลย ทำให้มีความรวดเร็วในการดำเนินการต่างๆ มากกว่าที่จะไปผ่านทางอำเภอ”

สมบุญ จิตกลาง : “แตกต่างกัน เพราะว่าเป็น อบต.มันเหมือนว่าดูแลประชาชนแค่หมู่บ้านก็หมู่บ้าน ส่วนเทศบาลจะมี สท.เข้ามาดูแลโดยไม่แบ่งแยกว่าจะเป็นหมู่บ้าน”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี จำนวน 7 คน

ทวีช ศิลปศาสตร์ : “เรื่องงบประมาณยังไงเล่าที่แตกต่าง เป็นเทศบาลงบที่จะเข้ามา ก็มากขึ้นแล้วก็จะนำไปพัฒนาตำบลของเราได้มากขึ้นกว่าเป็น อบต.”

ธนากร ศิลปศาสตร์ : “แตกต่างกันในด้านการบริหารจัดการ ยกตัวอย่างเช่น กองสาธารณสุขเขาก็จะมีโครงสร้างในการทำงานที่ชัดเจนขึ้น เพราะว่าเขามีงบประมาณมากขึ้นและอำนาจหน้าที่ก็มากขึ้น รูปแบบในการบริหารจัดการก็น่าจะแตกต่างจาก อบต.นะ”

พัชรกนก สาริกา : “แตกต่างกันในส่วนที่ว่า อบต.มีงบประมาณน้อย แต่ถ้าเป็นเทศบาลแล้วจะมีงบประมาณมาก”

พิจิภา เทศสิงห์ : “แตกต่างในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการ แต่เดิมที่เป็น อบต.มีอะไรหน่อยก็ต้องวิ่งไปที่อำเภอสามพราน ถ้าเป็นเทศบาลแล้วทุกอย่างมันก็มาอยู่ที่นี้หมดเลย จะติดต่อเรื่องอะไรก็ง่ายขึ้น”

ลำราญ พันไชสง : “แตกต่างกันในด้านของเงินงบประมาณที่จะเข้ามาสนับสนุนในการจัดบริการสาธารณะ ในเทศบาลน่าจะทำได้มากกว่า อบต.นะ”

กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล จำนวน 7 คน

ทินกร สุยพงษ์ภักดิ์ : “อบต.กับเทศบาลมันจะมีความแตกต่างกันในด้านการดูแลรับผิดชอบของผู้แทน ตัวสมาชิกสภาเทศบาลจะดูแลรับผิดชอบได้มากกว่าสมาชิก อบต. เพราะว่าเขตพื้นที่การรับผิดชอบจะขยายกว้างออกไปมากกว่าเดิมที่เป็น อบต.นะ”

ลำราญ สงกา : “มันมีความแตกต่างกันในด้านโครงสร้างการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไป การเป็นเทศบาลจะมีหน่วยงาน (สำนัก/กอง) เพิ่มขึ้นมากกว่า อบต.นะ”

ยิ่งศักดิ์ ปิ่นทองคำ : “การเป็นเทศบาลมันจะมีความแตกต่างจาก อบต.ตรงที่อำนาจหน้าที่จะมีมากขึ้น เงินงบประมาณก็จะเข้ามามากขึ้น”

บุญส่ง ญาติตาอิน : “แตกต่างในเรื่องของการเลือกตั้งที่จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือเปลี่ยนแปลงจากหมู่บ้านเป็นการแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยการแบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจะทำให้จำนวนประชากรกว้างขึ้น (เยอะขึ้น) ทำให้ซื้อเสียงได้ยากขึ้น ถ้าเป็นหมู่บ้าน อบต. จำนวนประชากรน้อย (เพราะเลือกตั้งกันแบบหมู่บ้านใครหมู่บ้าน) พอเวลาเลือกตั้งใครมีพวกมากญาติเยอะก็เข้าไปเป็นสมาชิก อบต.ได้โดยง่าย”

จรัล มากรักษา : “เทศบาลจะแตกต่างจาก อบต.ตรงที่การเก็บภาษีต่างๆ เขาอาจจะเก็บเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะนำมาพัฒนาท้องถิ่นของเราให้มันเจริญมากขึ้น”

บุญรอด ตะต่อง : “เป็นเทศบาลมันน่าจะแตกต่างจาก อบต.ในด้านการบริหารงาน โดยการเป็นเทศบาลมันจะมีการบริหารที่กระชับขึ้น มีความเป็นรูปธรรม เพราะว่าเงินงบประมาณมันมีความชัดเจนกว่า อบต. เวลาจะจัดทำโครงการอะไรก็จะสามารถทำได้เลยโดยไม่ต้องมาบ่นกันว่างบไม่มี”

มานพ โทมอญ : “ถ้ามองดูแล้วผมว่า อบต.กับเทศบาลก็ไม่น่าจะแตกต่างกันมากนัก แค่เพียงว่าเป็นเทศบาลแล้วตำแหน่งทางการเมืองก็จะมีจำนวนมากขึ้น เงินงบประมาณก็เข้ามามากขึ้น อำนาจหน้าที่ก็เพิ่มขึ้น แต่โดยรวมแล้วการบริหารจัดการก็ไม่น่าจะแตกต่างไปจากเดิมนะ”

ในประเด็นความแตกต่างระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล จากการสนทนากลุ่มพบว่า มีความแตกต่างกันใน 5 ด้านหลักๆ ดังต่อไปนี้

1) เรื่องของจำนวนเงินงบประมาณที่จะเข้ามา ประชาชนมองว่า การเป็นเทศบาลจะเป็นองค์กรที่อยู่ในกลุ่มจำนวนที่น้อยกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นประชาชนจึงเข้าใจว่า เมื่อมีการจัดสรรงบประมาณของรัฐตกมา การเป็นเทศบาลนั้นก็จะได้เงินงบประมาณที่เข้ามา มากกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

2) เรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล ประชาชนมองว่า อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีความชัดเจนและตรงต่อการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากกว่าอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

3) เรื่องการจัดเก็บภาษี ประชาชนมองว่า การเป็นเทศบาลนั้นประชาชนอาจจะต้องเสียภาษีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เทศบาลสามารถเอาเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

4) เรื่องรูปแบบการเลือกตั้ง จากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าการเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องดังกล่าว โดยประชาชนเห็นว่า การเลือกตั้งในระดับเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยที่การเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นรูปแบบการเลือกตั้งก็จะใช้หมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง และมีสมาชิกที่มาจากแต่ละหมู่บ้าน (หมู่ละ 2 คน) ส่วนการเป็นเทศบาลนั้นรูปแบบการเลือกตั้งจะใช้การแบ่งเป็นเขตเลือกตั้งที่ใช้จำนวนประชากรที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีสมาชิกสภาเทศบาลเขตละ 6 คน

5) บทบาทของผู้แทนในการดูแลรับผิดชอบต่อประชาชน จากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าการเป็นเทศบาลนั้นจะทำให้มีจำนวนผู้แทนที่จะเข้ามาดูแลประชาชนได้มากกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมองว่า การที่จำนวนของผู้แทนเปลี่ยนแปลงไป ก็จะทำให้การดูแลประชาชนของผู้แทนก็จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยเช่นกัน โดยแต่เดิมจากแค่หมู่บ้านก็ขยายไปเป็นเขตพื้นที่ใหญ่ๆ ในการดูแลรับผิดชอบต่อประชาชน โดยที่ไม่ต้องมาแบ่งแยกกันระหว่างหมู่บ้านเหมือนกับการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ปัญหาในพื้นที่ที่ประสบจะมีอะไรบ้างและการเป็นเทศบาลจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่

กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร จำนวน 6 คน

นาย ก. (นามสมมุติ) : “ไม่มีอะไรนะ ทุกอย่างก็เพียบพร้อมดีทุกอย่าง ไม่ขาดเหลืออะไร”

นาย ค. (นามสมมุติ) : “เรื่องขยะมูลฝอยก็มีบ้าง เพราะรถเก็บขยะมีน้อยแต่ขยะมีเยอะมาก เก็บไม่ค่อยทันก็เลยส่งกลิ่นเหม็นบ้าง ถ้าเป็นเทศบาลงบประมาณมันเยอะขึ้น ก็ต้องเพิ่มจำนวนรถขยะและจำนวนคนหน่อยก็น่าจะดีขึ้น”

นาย จ. (นามสมมุติ) : “ปัญหาเสาพิศวง ที่มันระบดไปทั่วทุกที่ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ที่ต้องระวังตัวหน่อย เรื่องปัญหาเสาพิศวงเป็นปัญหาระดับชาติ เทศบาลไม่น่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้ นะ”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนโรงหล่อพระ จำนวน 8 คน

นายสอย (นามสมมุติ) : “เรื่องไฟฟ้าก็มีบ้าง เพราะบ้านผมอยู่ติดกับโรงงานอุตสาหกรรม บางทีไฟมันก็ติดๆ ดับๆ ก็มีนะ อืม...ถ้าเป็นเทศบาลแล้วการแก้ไขปัญหาก็น่าจะดีขึ้นกว่า อบต.นะ”

นายละออง (นามสมมุติ) : “คุณภาพของน้ำที่ใช้อุปโภคบริโภค น้ำแถวบ้านผมเป็นตะกอน แดงๆ บางทีมีเม็ดพริกปนมาก็มี ทาง อบต.เขาก็ส่งหมอต้อยมาดูก็เอาแต่ถ่ายรูปอย่างเดียวแต่ไม่คิดที่จะแก้ปัญหาให้มันดีขึ้น อยากจะถามเหมือนกันว่า อบต.เขารวยฟิล์มหรือยัง อืม...ถ้ายกฐานะขึ้น เป็นเทศบาลเมืองแล้ว อำนาจหน้าที่มันก็จะชัดเจนกว่า อบต.การแก้ไขปัญหาก็ต้องดีขึ้นกว่าเดิม”

นายวัลลภ (นามสมมุติ) : “เรื่องถนนหนทาง แถวบ้านของผมยังเป็นทางลูกรังอยู่เลย ที่อื่นเขาเป็นถนนคอนกรีตไปหมดแล้ว สงสัยว่าบมมันหมดตรงแถวบ้านผมพอดี การเป็นเทศบาลทำให้มีงบประมาณเพิ่มมากขึ้นนะ เรื่องปรับปรุงถนนหนทางก็ น่าจะทำได้สมบูรณ์กว่า อบต.หน่อย”

นางสาวอุตร (นามสมมุติ) : “เรื่องน้ำเสียที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมนะสิ ทำให้น้ำในคลองเน่าเสียนำมาใช้การไม่ได้ เรื่องท่อน้ำประปาก็มีปัญหา เวลาท่อแตกที่ไรเขาก็เอาयरยนต์มาปะไว้ชั่วคราวก่อนทำอย่างนี้มันเหมือนกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปวันๆ การเป็นเทศบาลก็น่าจะดีขึ้น เพราะเขามีเงินและอำนาจหน้าที่ก็มากขึ้น น่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้ดีกว่า อบต.”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามล จำนวน 6 คน

น.ท.มานพ โทมอญ : “เรื่องน้ำเสียนี่ไง พวกโรงงาน หมู่บ้านจัดสรร เขาชอบปล่อยน้ำที่ไม่ได้บำบัดออกมา ก็เลยทำให้แม่น้ำคูคลองเน่าเสียบ้าง เป็นเทศบาลแล้วการแก้ไขปัญหานี้ได้ดีขึ้นไหม อันนี้ต้องรอดูสักพักก่อน”

สมศักดิ์ โทมอญ : “เรื่องน้ำท่วม เพราะว่าท่อระบายน้ำมีปัญหา ทาง อบต.เขาไม่ค่อยมาจัดการเรื่องท่อระบายน้ำสักเท่าไร ฝนตกหนักๆ น้ำก็เลยท่วมนะสิ ส่วนถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็ต้องดีขึ้นนะ เพราะอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองเขาระบุไว้ในมาตรา 53 (6) ว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ จะมาทำเฉยๆ ไม่ใส่ใจไม่แล้วนะ”

สมพงษ์ วิทยากร : “ถนนหนทางก็มีบ้าง เพราะถนนบางเส้นรถใหญ่วิ่งกันเยอะ ถนนก็เป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง การเป็นเทศบาลเมืองก็น่าจะดีขึ้นนะ เพราะเงินงบประมาณมันมากขึ้น”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองจุลล้อม จำนวน 6 คน

มานิช ศรีกร : “ไม่มีปัญหาอะไรมากนะในพื้นที่ หมู่ที่ 1 ทุกอย่างมันก็พร้อมอยู่แล้ว”

ลำจวน สุขโหมด : “เรื่องอาชญากรรมในพื้นที่ก็เยอะเหมือนกันนะ ขนาดกลางวันแสกๆ รถจอดไว้ก็ขังหายเลย ถ้าเป็นเทศบาลแล้วการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวก็ไม่น่าจะดีขึ้นนะ มันขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าจะจัดการกับเรื่องนี้อย่างไรมากกว่า”

ทวี สิงหนวุฒิ : “ก็มีเรื่องสิ่งแวดล้อม เพราะว่าน้ำในคลองก็เน่าเสียมาก ทำให้เกษตรกรนำน้ำขึ้นมาใช้ในการเกษตรไม่ได้เลย การเป็นเทศบาลแล้วก็น่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้ดีขึ้นนะ เงินงบประมาณก็มาก อำนาจหน้าที่ก็ชัดเจนขึ้น”

หลอม ปู่จัน : “ถนนหนทางก็มีปัญหาบ้าง คือว่าตรงพื้นที่เส้นทางลัดระหว่างทางสาย 4 กับสาย 5 ยังเป็นถนนดินอยู่เลย พอฝนตกก็เละ จึงทำให้การคมนาคมไม่ค่อยสะดวก ทาง อบต.เองก็ไม่เห็นมาแก้ไขอะไรเลย ส่วนเป็นเทศบาลแล้วจะมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นใหม่ ก็ขึ้นอยู่กับคณะผู้บริหารว่าจะมาสนใจในการแก้ปัญหาหรือเปล่า เพราะที่ผ่านมามีไม่ค่อยได้รับการเหลียวแลสักเท่าไร”

ภาณุมาศ ศรีกร : “เรื่องน้ำท่วมขังก็มีบ้าง เนื่องจากไม่มีทางระบายน้ำ พอฝนตกหนักๆ ก็แยะหน่อย เป็นเทศบาลแล้วเงินก็มาก อำนาจก็มี การแก้ไขปัญหานี้ก็ต้องดีขึ้นสิ”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี จำนวน 7 คน

ทวิช ศิลปศาสตร์ : “ไม่ค่อยมีปัญหาอะ ถ้ามีปัญหาอะไรในพื้นที่แล้วการเป็นเทศบาลมันก็ต้องจัดการแก้ไขปัญหานี้ได้ดีขึ้น”

พัชรกนก สาริกา : “ปัญหาที่พอจะมองเห็นก็คือ ตอนที่ฝนตกแล้วน้ำก็จะท่วม เพราะทางระบายน้ำไม่ค่อยดี ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็น่าจะดีขึ้นนะ ซึ่งทางเทศบาลเองก็น่าจะส่งคนมาซ่อมบำรุงทางระบายน้ำหรือไม่ก็ลอกท่อบ้าง ก็ในเมื่อเงินงบประมาณในเทศบาลก็มีเยอะการแก้ไขปัญหานี้ก็น่าจะดีขึ้นนะ”

พิจิภา เทศสิงห์ : “ปัญหาในพื้นที่นะเธอ ก็เรื่องน้ำไงล่ะ อย่างที่บอกไปว่า เมื่อก่อนใช้แต่น้ำบาดาลอบแล้วก็ตัวหมอง แต่ถ้าเป็นเทศบาลแล้วอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.เทศบาล ระบุว่า เป็นหน้าที่ที่ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดหรือประปา ซึ่งจะทำให้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวก็น่าจะได้รับการแก้ไขปรับปรุงนะ”

เพ็ญศรี มณีสรี : “ปัญหาเรื่องมลพิษก็พอมีบ้าง ตอนเป็น อบต.ก็มีการจับปรับโรงงานที่ปล่อยมลพิษบ้างหรือไม่ก็รณรงค์เรื่องเขตพื้นที่สีเขียวบ้าง แต่ถ้าเป็นเทศบาลแล้วการจัดการแก้ไขปัญหานี้ก็ต้องดีขึ้น คงไม่ใช่แค่ปรับหรือรณรงค์นะ”

นະລา บุญยพัทธ์ : “เรื่องน้ำเสียก็พอมีบ้าง คุณ คลองในตำบลกระทุ่มส้มเคียวนี้ไม่ค่อยใสเหมือนแต่ก่อนแล้ว การเป็นเทศบาลแล้วก็น่าจะปรับปรุงแก้ไขได้ดีขึ้น งบประมาณก็มากขึ้นเขาก็ น่าจะจัดโครงการบำบัดน้ำเสียในคู คลองต่างๆ ให้มันดีขึ้นได้”

กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล จำนวน 7 คน

ทินกร สุธพงษ์ภัณธ์ : “ปัญหาในพื้นที่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับน้ำจะเป็นส่วนใหญ่ เช่น น้ำเสีย คลองตัน ทางระบายน้ำมีปัญหา การบำบัดน้ำเสียยังทำได้ไม่ดี เป็นต้น ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็น่าจะดีขึ้นนะ เพราะได้ยื่นมาว่าคณะผู้บริหารเขามีโครงการที่จะมาจัดการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวนะ”

ถำราษฎร์ สงกา : “หมู่ที่ 3 ของผม เวลาฝนตกน้ำท่วมบ่อยมาก เพราะทางระบายน้ำไม่ดี คลองก็ตื้นเขิน ส่วนการเป็นเทศบาลแล้วก็น่าจะแก้ปัญหาได้ดีขึ้น เพราะว่าเทศบาลมีทั้งงบประมาณและอำนาจหน้าที่มาสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาครับ”

ยิ่งศักดิ์ ปิ่นทองคำ : “ปัญหาในพื้นที่นะเธอ อืม...ส่วนมากแล้วที่ผมเห็นก็จะเป็นเรื่องปัญหาสังคม เช่น มีพวกมิจฉาชีพ วัยรุ่นมั่วสุมกัน ถ้าเป็นเทศบาลแล้วจะแก้ไขปัญหานี้ได้ไหมอันนี้ก็ต้องไปถามผู้บริหารดูว่าเขาสนใจในเรื่องนี้ยังงัย”

บุญส่ง ญาติตาอิน : “ไม่มีปัญหาอะไรนะ ถึงมีปัญหาเกิดขึ้นเทศบาลก็คงแก้ไขปัญหานี้ได้ดีกว่า อบต.นะ”

จรัล มากรักษา : “ปัญหาในพื้นที่ก็คงเป็นเรื่องน้ำ ไฟฟ้า เชื้อนก้นคลองยังงัยละครับ ในเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตามแก้ไขปัญหากันต่อไป ถ้าเป็นเทศบาลแล้วมันก็ต้องจัดการแก้ไขให้ดีขึ้น เพราะว่างบประมาณก็เยอะ อำนาจหน้าที่ก็ชัดเจนขึ้นน่าจะแก้ไขได้ดีขึ้นในระดับหนึ่ง”

บุญรอด ตะต๋อง : “ปัญหาในพื้นที่ก็คงเป็นเรื่องของประชากรที่เพิ่มขึ้นมากก็เลยทำให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาบ้าง ในเรื่องนี้ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารด้วยว่าเขาจะจัดการกับปัญหาอย่างไร”

มานพ โทมอญ : “ก็มีปัญหากรณีพิพาทในเรื่องที่มีคนเอาดินไปกลบคลองที่สาธารณะทำให้ทางน้ำไม่สามารถระบายออกไปไหนได้ พอฝนตกน้ำก็เลยท่วม ซึ่งทาง อบต.ยังจัดการแก้ปัญหาอะไรมาไม่ได้ ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็ไม่แน่ใจว่าจะแก้ไขปัญหานี้ได้หรือเปล่า”

ในประเด็นดังกล่าว ประชาชนส่วนใหญ่มองว่า ปัญหาในพื้นที่ที่ประสบอยู่หลักๆ ก็จะเป็นในด้านสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน และสังคม โดยประชาชนเชื่อว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะสามารถจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะว่าเทศบาลมีเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นและอำนาจหน้าที่ที่มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

4) ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กับเทศบาล

กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร จำนวน 6 คน

นาย ก. (นามสมมุติ) : “มันก็ต้องเป็นเทศบาลสิ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายก็มากกว่าของ อบต. ยิ่งไงชะเทศบาลก็ต้องปฏิบัติงานดีกว่าแน่”

นาย ข. (นามสมมุติ) : “อบต.มันก็ดีในระดับหนึ่ง แต่ถ้าเป็นเทศบาลมันก็น่าจะดีกว่า การแบ่งส่วนราชการของ อบต.มีแค่ 4-5 หน่วยงาน ส่วนเทศบาลมีหน่วยงานมากกว่าของ อบต.เกือบเป็นสิบ การมีหน่วยงานมีเยอะขึ้นมันก็น่าจะมีความชัดเจนกว่าในการปฏิบัติงาน”

นาง จ. (นามสมมุติ) : “คิดๆ ดูแล้ว ถ้าวัดลองเปรียบเทียบการบริหารงานของ อบต.กับเทศบาลในด้านของประสิทธิภาพนั้น การเป็น อบต.แต่เดิมก็สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง มีการพัฒนาในด้านคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพช่วยเหลือดูแลเด็กและผู้สูงอายุที่มีบ้าง แต่นั่นคงไม่พอ เพราะปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นมีมากกว่าที่อำนาจหน้าที่ของ อบต.จะตอบสนองให้กับประชาชนได้ ดังนั้นเมื่อทางกลุ่มคณะผู้บริหารมีความคิดที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็ควรจะรีบทำ เพราะชาวบ้านมีปัญหาหลายเรื่องที่ต้องให้แก้ไขปัญหายอยู่”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนโรงหล่อพระ จำนวน 8 คน

นายวัลลภ (นามสมมุติ) : “เทศบาลดีกว่านะ เพราะพนักงานของเทศบาลที่ปฏิบัติงานก็ต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะรองรับกับภาระหน้าที่ของเทศบาล และอีกอย่างหนึ่งการเป็นเทศบาลเขาก็ต้องจ้างคนเข้ามาเพิ่มเติมทำให้จำนวนของพนักงานของเทศบาลก็จะมีมากกว่าของ อบต. การแบ่งงานที่รับผิดชอบก็จะสามารถจัดคนให้เพียงพอกับจำนวนงาน ไม่ต้องทำงานคนเดียวหลายอย่างเหมือนกับ อบต. งานที่ออกมามันก็จะมีความมีประสิทธิภาพกว่า”

นางสาวอุตร (นามสมมุติ) : “เทศบาลต้องทำได้ดีกว่าแน่นอน เพราะอำนาจหน้าที่ของเทศบาลมันก็มีความชัดเจนกว่า ยกตัวอย่างเช่นเรื่องการศึกษา อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของ อบต.มีแค่ให้ส่งเสริมการศึกษา ส่วนเทศบาลมีกฎหมายระบุไว้ชัดเจนว่าสามารถจัดการศึกษาได้”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามด จำนวน 6 คน

น.ท.มานพ โทมอญ : “เรื่องการปฏิบัติงานต้องยกให้เทศบาลแน่นอน เพราะองค์กรมันใหญ่งบประมาณก็เยอะ การบริหารจัดการก็ดีกว่า”

สมศักดิ์ โทมอญ : “เทศบาลน่าจะดีกว่า แต่เดิม อบต.ที่ผ่านมาก็ไม่ค่อยทำอะไรเท่าไร ส่วนมากทางข้าราชการประจำ (พนักงาน อบต.) จะมาทำงานแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้านมากกว่า ถ้า

เป็นเทศบาลแล้วพนักงาน อบต.ก็เปลี่ยนไปเป็นพนักงานเทศบาล เขาก็ต้องจัดหาบุคลากรมาเพิ่มเติมมากขึ้น การปฏิบัติงานมันก็น่าจะดีขึ้น”

อุบล เรืองขาร : “ไม่แน่ใจนะ เป็นเทศบาลหรือ อบต.ก็คงปฏิบัติงานออกมาไม่แตกต่างกัน เพราะว่าคณะผู้บริหารและสมาชิกที่เข้าไปในเทศบาลก็น่าจะดีกว่า ไม่รู้ว่ามันจะมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิมหรือเปล่า”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองจุเหลื่อม จำนวน 6 คน

มานิช ศรีกร : “เทศบาลดีกว่าแน่นอน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลจะดูแลประชาชนได้ดีกว่า ก็เพราะว่าเทศบาลมีเงินงบประมาณที่มากกว่า อบต.นั่นเอง”

ทวี สิงหนวุฒิ : “การเป็นเทศบาลมันยกระดับขึ้นมาจาก อบต.นะ รูปแบบการทำงานมันก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปจะมาทำงานเหมือนเดิมมันไม่ได้แล้ว”

หลอม ปุ่จัน : “เทศบาลจะทำงานได้ดีกว่าแน่นอน เพราะว่าเป็นเทศบาลจะสามารถตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ ได้ด้วยตนเองไม่ต้องไปห่วงหน้าพะวงหลังเหมือนกับ อบต. ซึ่งมันจะทำให้งานต่างๆ ที่ออกมามีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น แต่ว่าจะดีขึ้นมากแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับตัวนายกเทศมนตรีด้วยว่าจะบริหารจัดการยังไงด้วย”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี จำนวน 7 คน

ทวิช ศิลปศาสตร์ : “เทศบาลมันก็ต้องดีกว่าสิ เพราะว่าเทศบาลกับ อบต.มันมีอำนาจหน้าที่และเงินงบประมาณที่แตกต่างกัน ซึ่งมันจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานแตกต่างกันตามไปด้วย”

สำราญ พันไชสง : “ผมว่า อบต.มันก็ดี เทศบาลก็ยิ่งดี แต่ถ้ามองในด้านประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว การเป็นเทศบาลก็น่าจะการปฏิบัติงานได้ดีกว่า เพราะว่ามีทั้งเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่มาสสนับสนุนในการปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วมันจะไม่ดีได้อย่างไรละครับท่าน”

กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล จำนวน 7 คน

ทินกร สุยพงษ์ภัณธ์ : “เทศบาลดีกว่า อบต.แน่นอน เพราะว่าเขาจะฐานะขึ้นมาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานและยังเพิ่มในส่วนของเงินงบประมาณที่จะเข้ามาด้วย การปฏิบัติงานมันก็น่าจะดีมีประสิทธิภาพกว่านะ”

สำราญ สงกา : “เป็นเทศบาลดีกว่าแน่ เพราะมีหน่วยงานและบุคลากรเยอะกว่าของ อบต. การทำงานมันก็น่าจะดีกว่านะ”

ยิ่งศักดิ์ ปิ่นทองคำ : “เทศบาลดีกว่าแน่นอน เพราะการเป็นเทศบาลแล้วเงินงบประมาณก็เข้ามามากขึ้น ทำให้สามารถจัดจ้างบุคลากรเข้ามาทำงานได้มากขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานก็จะดีขึ้น เพราะว่าจะไม่มีปัญหาเรื่องบุคลากรน้อย แต่จำนวนงานมีมาก”

บุญส่ง ญาติตาอิน : “มันก็ต้องเป็นเทศบาลสิ เงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่มีมากขึ้นชัดเจนกว่า อบต. การทำงานมันก็ต้องดีกว่าด้วย”

จรัล มากรักษา : “ไม่ต้องคิดอะไรมากเลย เป็นเทศบาลแล้วการทำงานมันก็ต้องดีกว่าอยู่แล้ว เงินงบประมาณก็เข้ามาสนับสนุนเยอะ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายก็มีมาก มันก็จะดีกว่าของเก่านะ”

บุญรอด ตะต๋อง : “การทำงานระหว่าง อบต.กับเทศบาลเทียบกันดูแล้วก็ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงไปหรือดีขึ้นจากเดิมนะ เพราะว่าผู้บริหารที่จะเข้ามาที่ชุดใหม่ๆ คงไม่น่าจะมีประสิทธิภาพในการทำงานที่เพิ่มขึ้นไปจากของเดิมนะ”

มานพ โทมอญ : “การเป็นเทศบาลก็ต้องปฏิบัติงานได้ดีกว่าอยู่แล้ว เพราะว่าเทศบาลจะมีการบริหารงานที่เข้มงวดในการดูแลรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะว่ามาตรฐานในการกำกับดูแลเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เป็น อบต. นายอำเภอจะคอยมากำกับดูแล แต่ถ้าเป็นเทศบาลแล้ว ผู้ว่าฯ จะเข้ามากำกับดูแลแทน การทำงานมันก็ต้องมีประสิทธิผลมากขึ้นกว่าเดิมตามไปด้วย”

จากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นว่า การปฏิบัติงานในรูปแบบของเทศบาลจะมีประสิทธิภาพมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะว่าเทศบาลมีทั้งเงินงบประมาณ อำนาจหน้าที่ และหน่วยงานที่รองรับในการปฏิบัติการกิจที่มีมากกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากกว่า

5) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมดวาระหน้าที่ไปเมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

กลุ่มชาวบ้านชุมชนวัดเพลินเพชร จำนวน 6 คน

นาย ก. (นามสมมุติ) : “ไม่เป็นไรนะ ทุกวันนี้ก็ไปร้องเรียนปัญหาทั่วไปกับ อบต.เลยนะ ไม่ได้ใช้บริการผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสักเท่าไร”

นาย ค. (นามสมมุติ) : “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหายไปจากชุมชนก็ไม่มีเป็นไร เพราะสมาชิกสภาเทศบาล เขาก็จะเข้ามาดูแลเราเหมือนเดิม อย่างในชุมชนของเราก็มีผู้ใหญ่บุญเลิศไปลง สท.ด้วย ยังไงเขาก็ไม่ทิ้งเราหรอก”

นาง จ. (นามสมมุติ) : “ไม่ได้ส่งผลอะไร โดยปกติแล้วเราก็มีตัวแทนกลุ่มของเราอยู่นะ (คณะกรรมการหมู่บ้าน) ที่เป็นตัวตั้งตัวตีชนกับ อบต.อยู่แล้ว”

นาง จ. (นามสมมุติ) : “กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็มีความสำคัญต่อวิถีของชีวิตชาวบ้าน เหมือนกันนะ เวลามีปัญหาเดือดร้อนอะไรประชาชนมักจะไปปรึกษากับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากกว่า ที่จะไปติดต่อกับทางราชการ”

กลุ่มชาวบ้านชุมชน โรงหล่อพระ จำนวน 8 คน

นายสอย (นามสมมุติ) : “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหายไปก็หิวๆ อยู่นะ ปกติมีปัญหาอะไรก็ไปคุยกับผู้ใหญ่บ้าน เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเปรียบไปแล้วก็เหมือนกับคนกลางระหว่างรัฐกับชาวบ้าน”

นายละออง (นามสมมุติ) : “ไม่เป็นไร ก็ให้สมาชิกสภาเทศบาลที่เราเลือกๆ กันเข้าไปมาดูแลรับผิดชอบแทนก็แล้วกัน”

นายสมพงษ์ (นามสมมุติ) : “ไม่ส่งผลกระทบเท่าไร เออ... ได้ยินมาว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเก่าๆ เขาก็แตกทีมกันไปลงสมัคร สท. ร่วมทีมกับกลุ่มสมาชิก อบต.เดิมตั้งหลายคน ก็น่าจะทำให้ทีมงานของ สท. ใหม่ที่จะได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำงานในเทศบาลก็จะมี ความลงตัวมากๆ เลย”

นายขุนแผน (นามสมมุติ) : “ไม่มีปัญหาอยู่แล้ว สมาชิกสภาเทศบาลเขาก็ดูแลรับผิดชอบแทนเราได้ เพราะพวกเขาดูแลกันเป็นเขตๆ ทีมหนึ่งมีตั้ง 6 คน”

นางบุญตา (นามสมมุติ) : “อืม... มันก็มีผลบ้างนะ เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเขาเป็นเหมือนตัวแทนที่เป็นปากเป็นเสียงให้กับชาวบ้าน”

นางสาวสังวาลย์ (นามสมมุติ) : “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะหมดอำนาจหน้าที่ไปมันก็มีผลกระทบเหมือนกันนะ ตั้งแต่อยู่มาเป็นสิบๆ ปีก็มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ดูแลลูกบ้านมาโดยตลอด ซึ่งทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะรู้ปัญหาของคนในพื้นที่ได้ดี เพราะอยู่ในพื้นที่มานาน ส่วนทางฝ่ายราชการจะไม่ค่อยรู้ เพราะไม่ค่อยลงพื้นที่มากนัก ถ้าเป็นไปได้แล้วยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วยังคงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้จะดีมาก”

นางสาวอุตร (นามสมมุติ) : “การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วจะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมดอำนาจหน้าที่ไป ในเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านแน่นอน เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกลุ่มคนที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุด เวลาลูกบ้านมีปัญหาอะไรก็สามารถขอคำปรึกษาหรือความร่วมมือได้ง่ายกว่าการที่จะไปติดต่อกับทางราชการโดยตรง”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองตามด จำนวน 6 คน

น.ท.มานพ โทมอญ : “ไม่ส่งผลกระทบ เพราะเรามีคณะกรรมการหมู่บ้าน ตัวแทนชุมชนระหว่างหมู่บ้านอยู่แล้ว”

สมศักดิ์ โทมมอญ : “ไม่ดีเลยนะ เพราะตัว สท.จะไม่ค่อยเข้าถึงชาวบ้าน เดิมที่มีสมาชิก อบต. หมู่บ้านละ 2 คนก็ไม่เห็นทำอะไร มีแต่แอ๊คทำไปตามเรื่องของเขา เวลาทำอะไรหน่อยเราก็ง่วงไปหา กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก่อนถึงจะคุยกันรู้เรื่องหน่อย”

สร้อยทิพย์ ชมทอง : “ไม่มีผู้ใหญ่นบ้านก็แยสิ ความใกล้ชิดชาวบ้านมันก็ต่างกันแล้วระหว่าง สท.กับสมาชิก อบต.มันแทนกันไม่ได้ เพราะพวกเขาจักจะโผล่น้ำมาเฉพาะตอนที่เลือกตั้งเท่านั้น แลต่างจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในพื้นที่กับเราโดยตลอด”

อุบล เรืองขาร : “มีก็ดีไม่มีก็ดี เพราะยังไม่วเวลามีปัญหาเดือคร้อนก็โทรศัพท์ไปให้ทาง อบต. (สำนักปลัดฯ) ให้ส่งคนเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาหรือไม่เราก้ไปช้ดกันที่ตอประชุม ประชาคมเลย”

เพชรสิริ สัจवालวงศ์ : “ส่งผลกระทบชัดเจน ถ้าขาดกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไป เพราะในหมู่ 7 ผู้ใหญ่บุญถือเขาก็ทำงานช่วยเหลือลูกบ้านเป็นอย่างดีนะ จะไปหวังพึ่งสมาชิก อบต.หรือ สท.คง ยาก”

สมพงษ์ วิทยากร : “ส่งผลกระทบแน่นอน เวลาชี้ข่าวสารหรือจะแจ้งปัญหาอะไรก็มิแต่ ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยฯ ในหมู่ก็จะเป็นคนที่เข้าถึงและรับรู้ปัญหาได้โดยตรง ตัวผู้ใหญ่นบ้านเองค้ามี การสอบถามทุกข์สุขของชาวบ้านอยู่โดยตลอด แตกต่างจากสมาชิก อบต.นานๆ จะมาสักครั้ง”

กลุ่มชาวบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านหนองงูเหลือม จำนวน 6 คน

มานิช ศรีกร : “ส่งผลกระทบต่อประชาชนแน่นอนในเรื่องของการติดต่อ ประชาสัมพันธ์ และการประสานงานก็ทำได้น้อยลง การมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่มันจะมีความคล่องตัวและสะดวก กว่านะ เพราะอย่าง สท.ที่จะเข้ามาเนียบบางคนก็ไม่ใช่คนในพื้นที่อาจจะไม่รู้ปัญหาเท่าที่ควร การ เข้าถึงตัวเพื่อจะไปบอกกล่าวปัญหาก็ยากกว่าผู้พวกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้าถึงตัวได้ง่ายกว่ากัน เยอะเลย”

ทวี สิงหนุวุฒิ : “ไม่มีผลกระทบหรอก ในหมู่ที่ 1 เองก็มีการจัดตั้งประธานชุมชนขึ้นมา คอยทำหน้าที่ประสานงานกับทางเทศบาลเขาอยู่แล้ว”

ภาณุมาศ ศรีกร : “ไม่ส่งผลกระทบสักเท่าไร เพราะว่าหมู่ที่ 1 ของเรามีคณะกรรมการ หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นเพื่อมาบริหารจัดการในหมู่ที่ 1 ของเรานะ เมื่อมีปัญหาอะไรก็มาถกกันในที่ ประชุมของหมู่แล้วก็ค่อยประสานต่อไปยังเทศบาลก็ได้”

สมบูรณ์ จิตกลาง : “ไม่ส่งผลกระทบอะไรนะ เพราะในแต่ละหมู่ เขาก็จะต้องจัดให้มีกลุ่ม ตัวแทนของเขาที่คอยประสานงานกันอยู่แล้วไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ถ้าไม่มีตัวแทนกลุ่มก็ไป ร้องเรียนกันโดยตรงในที่ประชุมประชาคมเลยก็ได้”

กลุ่มชาวบ้านชุมชนซอยโชคดี จำนวน 7 คน

ทวีข ศิลปศาสตร์ : “ไม่มีผลกระทบ ไม่มีก็ดีก็คือว่า ปกติเรามีอะไรก็ไปติดต่อกับทางเทศบาลเลย”

ธนากร ศิลปศาสตร์ : “ไม่ส่งผลกระทบเหมือนกัน แต่เดิมที่เป็น อบต.ก็ต้องไปติดต่อกับทางผู้ใหญ่บ้านแล้วก็ไปผ่านทางกำนันแล้วก็ค่อยไป อบต. ถ้าเป็นเทศบาลแล้วก็ยังตรงไปติดต่อกันที่เทศบาลเลยมันจะไม่ง่ายกว่าหรือ ไม่ต้องผ่านคนนั้นคนนี้หลายขั้นตอนมันจะยุ่งยากนะ”

พิจิกา เทศสิงห์ : “ส่งผลนะ น่าจะคงไว้ เพราะว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็คือตัวแทนของประชาชนที่จะไปบอกกล่าวปัญหาให้เบื้องบนได้รับรู้”

นะลา บุญยพัทธ์ : “ส่งผลกระทบแน่นอน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านนะ ควรจะมีไว้ในเขตเทศบาล เพราะว่าชาวบ้านบางคนไม่ค่อยรู้เรื่องและไม่สะดวกในการติดต่อกับทางราชการ พอมีปัญหาอะไรก็วิ่งไปหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็จะใกล้และสะดวกกว่านะ”

กลุ่มชาวบ้านในประชาคมตำบล จำนวน 7 คน

ทินกร สุธพงษ์ภักดิ์ : “มีผลบ้างนะ เรื่องการติดต่อกับทางอำเภอก็ไปลำบากอยู่แล้ว ไม่รู้ว่าจะไปติดต่อกับใคร บางคนไม่เข้าใจในระบบของเทศบาลก็จะมีปัญหาบ้าง การมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้ก็น่าจะดีกว่าที่จะไม่มีเลยนะ”

ลำราญ สงกา : “ไม่ส่งผลกระทบ เพราะมีอะไรเราก็ไปติดต่อกับเทศบาลอยู่แล้ว หน่วยงานต่างๆ มันก็มาอยู่ที่เทศบาลหมดเลย ไม่ต้องผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเหมือนแต่ก่อนแล้วนะ”

ยิ่งศักดิ์ ปิ่นทองคำ : “ไม่มีผลกระทบนะ เพราะว่ามันจะทำให้ชาวบ้านตื่นตัวในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งหัวหน้าชุมชนขึ้นมาดูแลรับผิดชอบหรือประสานงานกันมากกว่าที่จะไปคอยพึ่งอยู่แต่กับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพียงอย่างเดียว”

บุญส่ง ญาติตาอิน : “มีผลบ้าง เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นคนของรัฐที่ส่งมาดูแลประชาชนโดยตรง ส่วน สท.เป็นนักการเมืองท้องถิ่นการดูแลรับผิดชอบต่อชาวบ้านก็จะแตกต่างกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะเข้าถึงและใกล้ชิดชาวบ้านได้มากกว่า ส่วน สท.มักจะทำดีต่อประชาชนเพื่อหวังผลตอบแทนทางการเมืองมากกว่านะ”

จรัล มากรักษา : “ส่งผลบ้างนะ มันก็จะลำบากหน่อยเวลาจะไปติดต่อกันต่างๆ เพราะว่าต้องไปติดต่อกันถึงอำเภอเลย ถ้ามีกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ก็จะสามารถฝากฝังงานกันได้ ซึ่งการมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่มันก็น่าจะดีกว่านะ”

บุญรอด แตะต้อง : “ใจหายนะ ไม่อยากให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหายไปเลย เพราะเวลามีปัญหาอะไรก็เข้าหากกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำ ถ้าไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้วมันรู้สึกเหมือนขาดอะไรไปในชีวิตเลยนะ”

มานพ โทมอญ : “ส่งผลบ้าง ถ้าเป็นในกรณีที่เป็นชาวบ้านธรรมดา เพราะว่ามีปัญหาอะไร ชาวบ้านก็จะเข้าหากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกันเป็นส่วนมาก เพราะว่าเข้าถึงตัวกันได้ง่ายกว่าและยังสามารถที่จะไปบอกกล่าวปัญหาต่างๆ ได้สนิทใจว่าการไปบอกกล่าวโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐ”

จากการสนทนากลุ่มพบว่า กลุ่มประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวในมุมมองที่แตกต่างกันออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายที่หนึ่งมองว่าจะได้รับผลกระทบจากการขาดหายไปของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงปัญหาของประชาชนได้ดีกว่าสมาชิกสภาเทศบาล การขาดหายไปของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงเปรียบเสมือนการขาดคนกลางที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับประชาชน ส่วนฝ่ายที่สองมองว่าการขาดหายไปของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชน เพราะว่ามีความเชื่อมั่นในกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่จะสามารถดูแลประชาชนได้ดีเหมือนกัน ซึ่งกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่จะเข้าไปทำงานในเทศบาลก็จะเป็นการผนึกกำลังร่วมกันระหว่างกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำให้การทำงานแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีความเป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนเองก็ยังมีการจัดตั้งตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่จะไปประสานงานต่างๆ กับทางเทศบาลอยู่แล้ว โดยที่ไม่ต้องไปขอความช่วยเหลือจากกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มประชาชน

จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มประชาชน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถที่จะสรุปความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มประชาชนมองว่า การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มขึ้นเป็นเทศบาลนั้นจะทำให้มีเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการมีเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้นจะสามารถนำมาซึ่งการพัฒนาในพื้นที่และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

2) กลุ่มประชาชนมีความเชื่อมั่นว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและตรงต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ให้กับประชาชน เนื่องจากโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและกรอบอัตรากำลังของเทศบาลเมื่อเปรียบเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะพบว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีหน่วยงานและกำลังคนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการที่เทศบาลมีหน่วยงานและบุคลากรเพิ่มมากขึ้นจะทำให้มีความสอดคล้องในการดำเนินการตามภารกิจและยังสามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) กลุ่มประชาชนบางส่วนได้ให้มุมมองว่า กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังคงมีความจำเป็นต่อประชาชนในพื้นที่อยู่ ถ้ามีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วก็ไม่อยากให้ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

หายไปจากชุมชน เนื่องจากจะทำให้ประชาชนขาดที่พึ่งและคนกลางที่จะคอยเชื่อมโยงประสานงานกันระหว่างฝ่ายประชาชนกับฝ่ายราชการ อีกทั้งกลุ่มประชาชนเองยังไม่มั่นใจในตัวผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะเข้ามาทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความเป็นอยู่ของประชาชน

4) ในขณะที่เดียวกันมีกลุ่มประชาชนอีกฝ่ายได้ให้มุมมองว่า การขาดหายไปของกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านจะไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เนื่องจากกลุ่มประชาชนเองก็มีการจัดตั้งตัวแทนกลุ่มต่างๆ ขึ้นมาเป็นตัวแทนในการประสานงานกันระหว่างฝ่ายประชาชนกับฝ่ายราชการอยู่แล้ว และมีความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นในระดับเทศบาลจะสามารถดูแลรับผิดชอบประชาชนได้ เพราะกลุ่มประชาชนเชื่อว่าผู้แทนชุดใหม่ที่จะเข้าไปทำงานในระดับเทศบาลก็เป็นการผสมผสานกันระหว่างกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเดิม ทำให้มีการดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ไม่ได้ลดประสิทธิภาพลงแต่อย่างใด

ประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ในประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆ ของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาคั้งนี้ มาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น

กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

เรื่องปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนที่เกิดขึ้นจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ทางด้านนายวสันต์ อยู่ประจำ³¹ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ต้องยอมรับสภาพของเขา เพราะว่ามันเป็นชุมชนเมืองที่เจริญแล้วไม่ได้เป็นชุมชนชนบทเหมือนแต่ก่อน ในพื้นที่ อบต.กระทุ่มล้มเองไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองหรือการต่อต้านจากทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทางฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต.กับฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถคุยกันรู้เรื่อง และฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเขาก็เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ถ้าเป็น อบต.แถบข้างเคียงอย่าง อบต.ไร่จึงนั้นเขาจะต่างจากเราเยอะ โดย อบต.ไร่จึงมี 14 หมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้าน 14 คน ฝ่าย อบต.มี 28 คน สมมุติว่า ถ้าลงเลือกตั้งทาง อบต.ไร่จึงจะมีปัญหาทางการเมืองมากกว่าทาง อบต.กระทุ่มล้ม เพราะว่าเทศบาลเมืองมีสมาชิกได้ 18 คน รองนายกฯ ได้ 3 คน รวมแล้วในองค์กรใหม่จะมีที่ประมาณ 24-25 คน ซึ่งในเรื่องนี้ทาง อบต.ไร่จึงคน

³¹ วสันต์ อยู่ประจำ, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2550.

จะเกินมาเยอะ ทำให้เกิดปัญหาตำแหน่งไม่ลงตัว โดยส่วนใหญ่แล้ว อบต. กระจุกตัวเราเป็นทีมเดียวกันหมดสามารถคุยกันได้เมื่อมีปัญหา และทางคณะผู้บริหารก็ได้มีการอธิบายถึงผลดีและผลเสียจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลให้ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฟัง ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไรนะ”

ความคิดเห็นของนายสันต์ อยู่ประจำ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยพยายามเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกระจุกตัวกับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่จึงว่า การจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองของ องค์การบริหารส่วนตำบลกระจุกตัวนั้นมีความลงตัวกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไร่จึง ดังนั้นเมื่อสามารถจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มก็จะไม่เกิดขึ้น

ด้านนายฉวีวัตร เฟ็งเจริญ³² รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระจุกตัว ให้ความเห็น

“เรื่องความขัดแย้งภายในชุมชนนั้นมีบ้าง แต่เป็นส่วนน้อยและไม่รุนแรงมากนัก ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านของ อบต. กระจุกตัวนั้นทางคณะผู้บริหาร อบต. สามารถพูดคุยชี้แจงให้ทางกลุ่มเข้าใจได้ และทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองก็อยากให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเช่นกัน เนื่องจากทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความเชื่อว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลน่าจะส่งผลดีมากกว่าการที่จะเป็นผลเสีย เนื่องจากกฎหมายใหม่ของกระทรวงมหาดไทยที่จะยังคงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ต่อไปได้ และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม อบต. กับ กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ก็อยู่ในลักษณะที่เกื้อกูลกันโดยทั้งสองฝ่ายสามารถประสานประโยชน์กันได้ในเรื่องขอขยายอำนาจของตนเองได้”

ความคิดเห็นของนายฉวีวัตร เฟ็งเจริญ เป็นการชี้ให้เห็นว่าความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มจะไม่เกิดขึ้น ถ้าทั้งสองฝ่ายต่างหันหน้ามาพูดคุยปรับความเข้าใจให้ตรงกันในเรื่องของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่จะเป็นประโยชน์ต่อฐานอำนาจของทั้งสองฝ่าย

ในขณะที่นายทักษิณย์ ชุ่มน้อย³³ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระจุกตัว ได้แสดงความเห็นที่ใกล้เคียงกันว่า

³² ฉวีวัตร เฟ็งเจริญ. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2550.

³³ ทักษิณย์ ชุ่มน้อย. สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2550.

“เรื่องปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนใน อบต. กระจุกถุ่มลุ่มนั้นไม่มี เพราะทางฝ่ายคณะผู้บริหาร อบต. ได้มีการชี้แจงให้ทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าใจแล้ว โดยเป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้าหากเป็นการยกฐานะในท้องที่แห่งอื่น ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะออกมาต่อต้านเนื่องจากว่ากลัวที่จะสูญเสียอำนาจของกลุ่มตนเอง แต่ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านของ อบต. กระจุกถุ่มลุ่มนั้นกลับมีความคิดเห็นว่า ควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยสาเหตุน่าจะมาจากการที่หมู่บ้านในชุมชนของเรามีจำนวนน้อยคือ 9 หมู่บ้าน ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลเมืองมีได้ทั้งหมด 18 คน ซึ่งธรรมชาติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านของกระจุกถุ่มลุ่มโดยกิ่งหนึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นวาระ ในเมื่อยังงี้ก็ต้องเลือกตั้งอยู่แล้วก็ลองขยับไปลงสมาชิกสภาเทศบาลดูก็ไม่น่าจะเสียหายอะไร ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถมีช่องทางที่จะรองรับในการอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองได้ ซึ่งถ้าเกิดไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลก็อาจจะผันตัวเองไปเป็นที่ปรึกษาก็ได้ เนื่องจากทาง อบต. กระจุกถุ่มลุ่มของเรามันมีทางออกสำหรับในเรื่องนี้ เพราะแต่ละกลุ่มมีการเจรจาต่อรองกันในเรื่องผลประโยชน์กันว่า ถ้าไม่ได้รับเลือกตั้งแล้วฉันจะอยู่ตรงไหน และจากโครงสร้างของเทศบาลนั้น คนเก่าๆ ก็สามารถเข้าไปสู่องค์กรใหม่ได้มากกว่าร้อยละ 80 และสาเหตุต่อมาก็คือ จากแนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทยที่จะยังคงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้เหมือนเดิม* จึงทำให้ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความเชื่อว่าเขาจะสามารถอยู่ในหน้าที่ได้เหมือนเดิม และทำให้เห็นถึงการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างฝ่ายปกครองกับฝ่ายท้องถิ่นอย่างชัดเจน จึงทำให้ปัญหาในท้องถิ่นจึงไม่เกิดขึ้น”

คำพูดของนายทักษิณ ชุมน้อย แสดงให้เห็นถึงการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นไม่ได้เป็นการลดทอนอำนาจของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านลงแต่อย่างใด เพราะว่าทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองก็ยังคงมีบทบาทอำนาจหน้าที่ต่อไปได้ในระดับเทศบาล โดยทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถขยับไปลงเล่นการเมืองในระดับเทศบาลหรือไม่ก็ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อไปตามที่กฎหมายว่าไว้ก็ได้

ในเรื่องประเด็นปัญหาความขัดแย้งนั้น ทางด้านนายสัมพันธ์ บัวหลัน³⁴ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระจุกถุ่มลุ่ม ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องปัญหาความขัดแย้งว่า

* หมายเหตุ จากการสอบถามกับทางสำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยพบว่า กระทรวงมหาดไทยมีแนวคิดที่จะผลักดันให้มีการคงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไว้ในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ซึ่งกฎหมายดังกล่าวยังคงอยู่ในขั้นตอนกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการ จึงยังไม่ได้มีการประกาศใช้แต่อย่างใด.

³⁴ สัมพันธ์ บัวหลัน. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2550.

“เรื่องความขัดแย้งภายในชุมชนนั้นคิดว่าคงไม่มี เพราะทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยแนวทางของ อบต.มันต้องเป็นเทศบาลเมือง การที่จะมาคัดค้านว่า จะเป็นหรือไม่เป็นนั้นทำไม่ได้ เพราะตอนทำประชาพิจารณ์ได้เสียงจากชาวบ้านยอมรับเป็นจำนวนมาก การที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไปขัดขวางนั้นจะมีแต่ผลเสียต่อทางกลุ่มมากกว่า เพราะชาวบ้านจะมองว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวจนทำให้ถึงความเจริญของส่วนรวมไว้ แต่ถ้าเป็นที่อื่น อบต.บางแห่งเขาจะหวงอำนาจ โดยเขาจะผลักดันให้ อบต.ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อน เพื่อให้เขาบริหารในกลุ่มของเขาก่อนแล้วค่อยมาเป็นเทศบาลเมือง แต่ อบต.กระทุ่มล้มของเราไม่เป็นแบบนี้ เราผลักดันออกไปเลยคือ เราอยากให้ชาวบ้านได้รับผลประโยชน์มากที่สุด”

จากคำสัมภาษณ์ในข้างต้นเหมือนกับเป็นการตอบโต้ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่า การที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลควรจะคำนึงถึงความต้องการของชาวบ้านเป็นหลัก ถ้าชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการให้เป็นเทศบาลเมืองก็ควรจะเป็นเทศบาลเมือง ไม่ใช่มีว่แต่ทำตามขั้นตอนยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลก่อน เพื่อสร้างฐานอำนาจให้กับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้วค่อยเป็นเทศบาลเมือง ซึ่งการกระทำดังกล่าวมันจะเป็นการไม่ยุติธรรมต่อเสียงส่วนใหญ่ของประชาชน

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะพบว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มนั้นไม่มีปัญหาความขัดแย้งกัน โดยทางฝ่ายคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถเจรจากันในเรื่องของฐานอำนาจและตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาล ได้ ซึ่งปัจจัยทั้งสองด้านเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ผลประโยชน์ด้านอื่นๆ ตามมา ดังนั้นเมื่อต่างฝ่ายต่างสามารถประสานประโยชน์ให้กับทางกลุ่มของตนเองได้จึงทำให้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จึงไม่เกิดขึ้น

กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น

ในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนนั้น นายแสงเจลิยว สีผึ้ง³⁵ กำนันตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

³⁵ แสงเจลิยว สีผึ้ง. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2551.

“เรื่องปัญหาความขัดแย้งในชุมชนไม่มีคือ ตั้งแต่เป็นกำนันมากกว่า 19 ปีแล้วแม้แต่ปัญหา การร้องเรียนจากการเลือกตั้งยังไม่เคยเห็นมีเลย เพราะว่าผู้บริหาร อบต. กับทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่แล้วจะเป็นพรรคพวกเดียวกัน ซึ่งทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองแม้ว่าจะใส่เสื้อ คนละสีกับอีกฝ่าย โดยอีกฝ่ายเขาใส่เสื้อผู้บริหาร เราใส่เสื้อปกครองดูแลความสงบเรียบร้อยให้กับ ประชาชน เราก็ทำงานในส่วนของเราไม่เข้าไปก้าวก้าการทำงานของเขาและไม่ได้ไปล้ำเส้นของ อีกฝ่ายหนึ่งมันก็จะอยู่ด้วยกันได้อย่างไม่มีปัญหา โดยในเรื่องของปัญหามันก็มีกันแทบทุกที่อยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับว่ามากหรือน้อย และในทุกปัญหามันก็มีทางออกหรือมีวิธีการประนีประนอมแก้ไขกันได้ อยู่แล้ว ในส่วนของการเลือกตั้งเทศบาลที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้น แล้วจะมีปัญหาความขัดแย้งในเรื่อง ของการแย่งตำแหน่งกันตรงจุดนี้คิดว่าไม่น่าจะมีปัญหา เพราะโดยองค์ประกอบแล้วนายก อบต. เขาจะสามารถคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่จะมาลงสมัครได้ ดังนั้นเหตุการณ์แบบรักพี่ เสียดายน้องมันจะไม่เกิดขึ้นแน่นอน ตัวนายก อบต. เขามีกลวิธีที่จัดสรรคนได้ว่าใครจะลงตรง ตำแหน่งไหนได้จึงทำให้ปัญหาการแย่งตำแหน่งจึงไม่เกิดขึ้นแน่นอน”

จากคำสัมภาษณ์ของนายแสงเจลิยว สีผึ้ง พยายามชี้ให้เห็นถึงสายสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังคงราบรื่นไม่มีความขัดแย้งใดๆ ต่อ กัน และนายแสงเจลิยวยังมีความเชื่อมั่นในตัวของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายวสันต์ อยู่ ประจํา) ที่จะสามารถเป็นคนกลางในการจัดสรรอำนาจ (ตำแหน่งทางการเมือง) ได้อย่างลงตัวและ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งจากการแย่งชิงอำนาจทางการเมือง

ส่วนนายสุรศักดิ์ อยู่ประจํา³⁶ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวในลักษณะที่ ใกล้เคียงกันว่า

“เรื่องปัญหาความขัดแย้งในชุมชนคิดว่าไม่น่ามี เพราะประชากรในแต่ละหมู่ก็สามารถ รวมตัวกันได้เป็นอย่างดีไม่มีปัญหา และทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่ก็รวมตัวกันได้ดี ในด้านของ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับกลุ่มคณะผู้บริหาร อบต. ก็เป็นไปด้วยดีมีการร่วมมือ กันทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันตลอด ทางฝ่ายกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองก็ช่วยเหลืองานหรือให้คำปรึกษา ต่างๆ กับทาง อบต. โดยตลอด เพราะทางกลุ่มของเรามีการประชุมประชาคมกันทุกเดือน ถ้าหมู่ใดมี ปัญหาเดือดร้อนก็มาพูดคุยหรือเสนอแนะกันได้ ส่วนการเลือกตั้งเทศบาลที่มองกันว่า จะทำให้เกิด ปัญหาความขัดแย้งกันจากเรื่องตำแหน่งทางการเมือง ตรงจุดนี้ทางผู้ใหญ่บ้านเห็นว่า มันก็ขึ้นอยู่กับ ตัวนายก อบต. ว่าจะวางตัวกันยังไง ใครจะลงตรงไหนแล้วก็ทำการแบ่งเขตเลือกตั้งให้คนที่

³⁶ สุรศักดิ์ อยู่ประจํา. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2551.

สมัคร ซึ่งมองดูแล้วการเป็นเทศบาลเมืองน่าจะมีความลงตัว เพราะจะสามารถแบ่งเขตการเลือกตั้งได้ 3 เขต โดยแต่ละเขตมีสมาชิกได้ 6 คน รวมกันแล้วก็มี 18 คน อาจมีปัญหาเรื่องคนเกินบ้าง แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งแต่อย่างใด เพราะโดยส่วนตัวแล้วเชื่อมั่นว่าตัวนายก อบต. จะสามารถแก้ปัญหาได้โดยการจัดวางตัวที่เหมาะสมได้ ซึ่งการวางตัวผู้สมัครของนายก อบต. เขาก็จะดูแล้วว่าใครมีความรู้ความสามารถ รู้ปัญหาเข้าถึงประชาชนได้ ถ้าจัดวางคนที่ประชาชนไม่รู้จัก ไม่มีผลงานที่ประจักษ์และเข้ามาเพื่อหวังที่จะกอบโกย ตัวนายก อบต. คงจะไม่เอาร่วมทีมแน่”

จากคำสัมภาษณ์ของนายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ ในข้างต้นชี้ให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันของกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ประสานงานและร่วมมือกันอย่างดีมาโดยตลอด และมองปัญหาความขัดแย้งกันในเรื่องตำแหน่งทางการเมืองว่า นายก อบต. จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ เพราะมั่นใจว่าทีมงานผู้สมัครของตัวนายก อบต. จะคัดเลือกเฉพาะบุคคลที่จะเข้ามาทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

ในบางทศนะก็ให้ความเห็นว่าปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนสามารถเกิดขึ้นได้จากปัญหาเรื่องตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาล ดังเช่นนางวรรณพร ศรีกร³⁷ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ปัญหาความขัดแย้งในชุมชนนั้นไม่มี คือหมายความว่า ความคิดเห็นของเราจะไปทิศทางเดียวกันคือว่ายังงี้ว่าตามกัน แต่ถ้าจะมีปัญหาความขัดแย้งกันมันก็น่าจะมาจากเรื่องของตำแหน่งในการเลือกตั้งเทศบาล เพราะว่าถ้าตำแหน่งมันไม่ลงตัวจะเป็นตัวปัญหา โดยตำแหน่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะเชื่อมโยงไปยังผลประโยชน์ด้านอื่นๆ ที่จะตามมา เช่นในกรณีที่ยกฐานะแล้วเป็นได้แค่เพียงเทศบาลตำบลแล้วจะส่งต่อจำนวนคนที่ยังลดลงไปอีก เพราะจากเดิมถ้าเป็นเทศบาลเมืองจะมีสมาชิกได้ 18 คน แต่ถ้าเป็นเทศบาลตำบลจะมีสมาชิกได้ 12 คน ตรงนี้จะทำให้เกิดปัญหาการแบ่งตำแหน่งกันไม่ลงตัว เนื่องจากมีการจัดสรรตำแหน่งกันไปแล้วว่าใครจะลงตรงส่วนไหน แต่ไปๆ มาๆ ก็มีคนที่ต้องหลุดออกจากตำแหน่งไป ซึ่งถ้าดูจากฐานจำนวนคนของ อบต. ก็เกินสิบคนแล้ว ไหนจะเอาคนนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาอีก และถ้าเกิดมีผู้ใหญ่บ้านบางคนโคดลงมาเล่นการเมืองระดับเทศบาลดูบ้าง จะทำให้จำนวนคนยิ่งเกินเข้าไปอีกตรงจุดนี้คิดว่าคงมีปัญหาแน่ ถ้าเขาไม่จัดสรรเรื่องตำแหน่งกันให้ดี”

³⁷ วรรณพร ศรีกร. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2551.

ความคิดเห็นของนางวรรณพร ศรีกร สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่ต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะได้รับการเลือกตั้งเข้าไป เพื่อที่จะเข้าไปจนกว่าผลประโยชน์ที่รออยู่ในเทศบาล โดยปัญหาหลักของความขัดแย้งจะมาจากเรื่องตำแหน่งทางการเมืองที่ยังไม่ลงตัว เพราะว่าตำแหน่งที่ว่างในสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนจำกัด แต่คนที่ลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนมากจึงทำให้เกิดการแย่งชิงตำแหน่งกัน

ด้านนายบุญลือ โทมอญ³⁸ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้กล่าวในลักษณะที่ใกล้เคียงกันว่า

“ไม่มีนะตั้งแต่ที่อยู่มา การยกฐานะไม่ได้ทำให้เกิดความขัดแย้งอะไรกับทางกลุ่มคณะผู้บริหารกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม้ว่าการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองแล้วจะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลุดจากตำแหน่งไปเราก็ต้องรับสภาพ ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่กำลังจะเกิดขึ้นก็น่าจับตามองเหมือนกันว่าจะเกิดความขัดแย้งขึ้น โดยทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านลาออกมาลงสมัครกันเยอะ เพราะเชื่อว่าจะมีตำแหน่งที่ว่างในเทศบาลให้กับทางกลุ่ม ถ้าเกิดมีคนหลุดจากตำแหน่งไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปคงมีปัญหาตามมาแน่นอน ซึ่งนั่นจะหมายความว่าบทบาททางการเมืองของเขาจะต้องหายไปถึง 4 ปีเลย”

คำพูดของนายบุญลือ โทมอญ แสดงให้เห็นถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่จะเป็นชนวนปัญหาความขัดแย้งกันจากเรื่องตำแหน่งทางการเมือง เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลกันมากโดยมีความหวังว่าจะได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำงานในเทศบาล แต่ถ้าเกิดไม่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปก็จะทำให้สูญเสียบทบาทหรือฐานอำนาจในชุมชนไป

ส่วนนายบุญเลิศ เข้มผกา³⁹ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความเห็นว่า

“ความขัดแย้งในตอนนี้ยังไม่มี ถ้าจะมีปัญหาความขัดแย้งกันก็น่าจะมาจากเรื่องการเลือกตั้ง เพราะการแบ่งเขตการเลือกตั้งยังไม่ลงตัว อาจจะส่งผลให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันในการเลือกตั้ง ซึ่งต้องรอดูภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลก่อนว่าจะเป็นอย่างไร เพราะถ้าเกิดมีคนแพ้การเลือกตั้งก็อาจจะมีกรร้องเรียนเรื่องการซื้อเสียง โกงการเลือกตั้ง ส่งผลให้เกิดการไม่รับรองผลการเลือกตั้งก็ได้”

³⁸ บุญลือ โทมอญ. สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551.

³⁹ บุญเลิศ เข้มผกา. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2551.

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการเลือกตั้งที่จะนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งตามมา จากเรื่องของการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ที่ทำให้บางกลุ่มเสียเปรียบจากเลือกตั้ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลาดตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาล ซึ่งรายละเอียดของการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มมีดังต่อไปนี้⁴⁰

เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 จำนวนประชากร 496 คน, หมู่ที่ 2 จำนวนประชากร 919 คน, หมู่ที่ 7 จำนวนประชากร 1,775 คน, หมู่ที่ 9 จำนวนประชากร 2,275 คน รวมจำนวนประชากรในเขตเลือกตั้งที่ 1 ทั้งสิ้น 5,465 คน

เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย หมู่ที่ 3 จำนวนประชากร 843 คน, หมู่ที่ 4 จำนวนประชากร 4,383 คน รวมจำนวนประชากรในเขตเลือกตั้งที่ 2 ทั้งสิ้น 5,256 คน

เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย หมู่ที่ 5 จำนวนประชากร 895 คน, หมู่ที่ 6 จำนวนประชากร 1,982 คน, หมู่ที่ 8 จำนวนประชากร 2,800 คน รวมจำนวนประชากรในเขตเลือกตั้งที่ 3 ทั้งสิ้น 5,677 คน

จากการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มของคณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นประจำจังหวัดนครปฐม การเลือกตั้งในครั้งนี้นับว่าส่งผลกระทบต่อผู้ที่ จะลงรับสมัครสมาชิกสภาเทศบาลเมือง โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลเดิมที่จะลงมารักษาตำแหน่งทางการเมืองของตน เพราะว่าในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีสมาชิก สภาเทศบาลได้เพียงเขตละ 6 คน แต่เดิมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใช้เขต หมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งและมีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 2 คน ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจะแบ่งออกเป็น เขตเลือกตั้งจึงส่งผลให้ฐานเสียงของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมต้องขยายกว้าง ออกไปมากกว่าหมู่ที่ตนอยู่ ซึ่งถ้าดูจากการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ถ้าหมู่ของใครมีจำนวนประชากร น้อยก็นับว่าเสียเปรียบด้านต้นทุนฐานเสียง และถ้าอยู่ในเขตเลือกตั้งที่มีหมู่รวมกันหลายๆ ฐานเสียงก็ จะยิ่งกระจายออกไปอีก ทำให้ต้องแข่งขันกับผู้สมัครในรายอื่นๆ มากขึ้นกว่าเดิม โดยการเลือกตั้ง ในครั้งนี้ไม่เพียงแต่ว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมต้องแข่งขันกันเองในแต่ละหมู่แล้ว ยังจะต้องแข่งขันกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะมาลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลด้วย ดังนั้นการจัด ทีมและการวางตัวผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลจึงต้องมีความรัดกุมมากกว่าเดิมและต้องคำนึงถึงเขต การเลือกตั้งและฐานเสียงที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

⁴⁰ คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นประจำจังหวัดนครปฐม, “ประกาศ เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม เรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม,” 25 มิถุนายน 2551.

นอกจากนั้นในประเด็นปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนได้มีผู้ใหญ่บ้านบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องพยายามปรับตัวยอมรับในเรื่องดังกล่าวมากกว่าที่จะไปทำให้เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน ในประเด็นนี้นายฉลอง เรื่องประชา⁴¹ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกระทุ่มล้ม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เท่าที่ดูแล้วปัญหาความขัดแย้งจากรื่องการยกฐานะนั้นคิดว่าไม่มี ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเองก็ต้องปรับตัวยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงของ อบต. แม้ว่าการยกฐานะเป็นเทศบาล จะทำให้ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหายไปจากชุมชนก็ไม่ใช่เป็นไร เรามองว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็เป็นผลดีต่อกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะได้พิสูจน์ตัวเองในสายตาชาวบ้าน เพราะว่ากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะได้เข้าไปลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งการลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลนั้นก็เป็นการชี้ชัดว่า ชาวบ้านเองศรัทธาในสิ่งที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้สร้างผลงานไว้หรือไม่ ถ้าเราดีจริงชาวบ้านก็จะเลือกเราเข้าไปทำงานต่อเอง”

ความคิดเห็นของนายฉลอง เรื่องประชา ชี้ให้เห็นถึงการปรับตัวของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องยอมรับสภาพกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยการผันตัวเองมาลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลมากกว่าที่จะไปปะทะให้เกิดความขัดแย้งกับทางกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ซึ่งทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเลือกที่จะใช้วิธีการต่อสู้แข่งขันกันในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อเป็นตัวตัดสินในสายตาของชาวบ้าน

ในขณะที่นายชูชาติ แสงรักษา⁴² ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลกระทุ่มล้ม กล่าวว่า

“ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคณะผู้บริหารกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มี เพราะว่าที่ผ่านมามีลิบกว่าปีไม่เคยมีปัญหากัน กลุ่มคณะผู้บริหารกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเราเป็นทีมเดียวกันว่าไงก็ตามกัน แต่เมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วจะทำให้เกิดความขัดแย้งกันจากรื่องการหลุดจากตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นก็ไม่มีปัญหาอะไร เรื่องดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็มีการปรับตัวผันตัวเองไปลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ก็ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเดิมไปจนครบวาระ”

⁴¹ ฉลอง เรื่องประชา. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2551.

⁴² ชูชาติ แสงรักษา. สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2551.

จากคำสัมภาษณ์ของนายชูชาติ แสงรักษา แสดงให้เห็นถึงผลของการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่าไม่ส่งผลกระทบต่ออะไรกับกลุ่ม เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีทางเลือกรองรับ โดยการไปลงสมัครสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ก็ลงในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อไปตามที่กฎหมายระบุไว้

ด้านนางวันทา โทมอญ⁴³ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลกระทุ่มล้ม ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า

“ความขัดแย้งระหว่างคณะผู้บริหารกับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นไม่มี เพราะเราแบ่งงานกันทำและอยู่ร่วมกันด้วยดีมาโดยตลอด ส่วนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหลุดจากตำแหน่งไป เราก็คงไม่ได้ไปขัดขึ้นหรือต่อต้านอะไร เพราะทางกลุ่มคณะผู้บริหารก็ได้ชี้แจงให้เราทราบว่ากรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลมันจะเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ และจากผลประชาพิจารณาของประชาชนก็แสดงออกว่าต้องการเป็นเทศบาลเราก็ไม่มีสิทธิ์ไปขัดขวางอะไร เมื่อเราไม่ได้อยู่ในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ไม่ได้หมายความว่าบทบาทหรืออำนาจของเราจะหายไปจากชุมชน เพราะว่าเรายังสามารถทวงคืนสิ่งนั้นกลับมาได้จากการลงสมัครเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนั่นเอง ถ้าได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเราก็ยังสามารถกลับมามีบทบาทอำนาจหน้าที่และสามารถดูแลพี่น้องประชาชนได้เหมือนเดิม”

คำสัมภาษณ์ข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการหลุดจากตำแหน่งหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ส่งผลกระทบต่อทางกลุ่ม เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ยังมีช่องทางที่จะกลับมามีบทบาทและอำนาจได้อีก จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ส่วนนายประนอม โทมอญ⁴⁴ ผู้ใหญ่บ้านตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 9 ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ปัญหาความขัดแย้งในชุมชนตอนนี้ยังไม่มี เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลอยู่แล้ว และทางกลุ่มเองก็มีความคิดเห็นว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออะไรกับทางกลุ่ม โดยในเรื่องของตำแหน่งทางการเมืองในองค์กรใหม่ที่จะเกิดขึ้นก็มีความชัดเจนและลงตัวมากไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาแต่อย่างใด เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เล่นการเมืองในระดับเทศบาลมีอยู่ประมาณ 4-5 คนเท่านั้น ถ้านำไปบวกรวมกับกลุ่ม

⁴³ วันทา โทมอญ. สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2551.

⁴⁴ ประนอม โทมอญ. สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2551.

ทาง อบต.เดิมก็ยังมีที่ว่างพอ โดยกลุ่มผู้ใหญ่บ้านที่เหลือบางส่วนก็อาจจะเข้าไปลงในตำแหน่งอื่นๆ หรือไม่ก็ผันตัวเองไปเป็นผู้นำชุมชน วางมือเกษียณตัวเองก็มี การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจึงเป็นเวทีที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะได้ขยับบทบาทฐานะของกลุ่มและมีปากมีเสียงในการบริหารงานในท้องถิ่นสักที”

คำสัมภาษณ์ของนายประนอม โคมอญ แสดงให้เห็นถึงเหตุผลที่สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เพราะจะทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถที่จะขยับมาลงเล่นการเมืองในระดับเทศบาลได้ เพื่อจะได้มีบทบาทเต็มตัวในพื้นที่มากกว่าที่จะอยู่ใต้เงาของฝ่ายบริหาร

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่จะพบว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มนั้นไม่มี เพราะทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล และทางกลุ่มเองก็มีสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นไม่ได้ทำให้ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสูญเสียผลประโยชน์แต่อย่างใด ในส่วนของตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกลบมองว่า อาจจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้นั้น ในเรื่องดังกล่าวทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมองว่า ถ้ามีการจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองให้กับทางกลุ่มได้อย่างเหมาะสมและไม่ทำให้ฐานอำนาจของกลุ่มเสียไปได้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มก็จะไม่เกิดขึ้น

สรุป

การศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มในครั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่สำคัญภายในชุมชน (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล, รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล, ปลัดกองกิจการบริหารส่วนตำบล, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) จะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นชนชั้นนำของชุมชน ซึ่งนอกจากคุณสมบัติด้านการดำรงตำแหน่งที่สำคัญภายในชุมชนแล้ว การที่บุคคลจะได้รับการเสนอชื่อให้เป็นชนชั้นนำนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติในด้านอื่นๆ ที่เหนือกว่าประชาชนโดยทั่วไปมาเป็นส่วนประกอบด้วย กล่าวคือ มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี และมีสายสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติหรือข้าราชการในพื้นที่ โดยคุณสมบัติดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำในระดับที่แตกต่างกัน และจากการผลศึกษาโครงสร้างอำนาจในชุมชนในครั้งนี้ยังพบว่า โครงสร้างอำนาจชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่มเป็นการรวมตัวกันระหว่างกลุ่มอำนาจเก่า (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) กับกลุ่มอำนาจใหม่ (คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) ซึ่งถ้าดูจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจในองค์การ

บริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มจะพบว่า แต่ละกลุ่มมีความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยง และพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน ฉะนั้นการดำเนินการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นจึงพบว่า การดำเนินการต่างๆ ยังคงยึดติดอยู่กับชนชั้นนำที่เป็นผู้ขับเคลื่อนให้บังเกิดขึ้น ซึ่งจากสภาพสังคมของ ตำบลกระทุ่มล้มที่ยังคงมีลักษณะของสังคมแบบชนชั้นนำหรือสังคมความสัมพันธ์แบบแนวตั้งคือ มีการเน้นบทบาทการบริหารจัดการในท้องถิ่นที่ยึดเอาตัว “ผู้นำท้องถิ่น” เป็นตัวแปรที่สำคัญในการ เคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ภายในท้องถิ่น การยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็น เทศบาลที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องของชนชั้นนำที่ดำเนินการเพื่อกลุ่มหรือบุคคลบางพวก เพื่อให้ได้มาซึ่ง อำนาจ และใช้อำนาจที่ได้มาในการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น

ในส่วนของผู้ประเด็นความคิดเห็นต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล นั้นทางกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น และกลุ่มประชาชนต่างก็แสดงความคิดเห็นว่า การยกฐานะจะทำให้มีเงิน งบประมาณเข้ามาเพิ่มมากขึ้นกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจะ ทำให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น แต่จาก ข้อเท็จจริงกลับพบว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลไม่ได้ช่วยทำให้มีเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นแต่อย่าง ใด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่ ผ่านมาเมื่อปี 2550 กับเงินงบประมาณของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มในปี 2551 พบว่า รายได้ของ เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มในปี 2551 มีจำนวน 67,545,133.11 บาท หรือลดลงจากปี 2550 เท่ากับ 6.46 เปอร์เซ็นต์ และทั้ง 4 กลุ่มยังเห็นตรงกันว่า อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากกว่าอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล จากข้อเท็จจริงพบว่า ภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้ว ทางฝ่ายบริหารของเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มยังไม่ได้มีการจัดทำบริการสาธารณะตามที่ได้ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 53, 54 และตามภารกิจที่ถูกละเลยจาก ส่วนราชการต่างๆ แต่อย่างใด นอกจากนี้การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นนั้นทางกลุ่มสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นบางส่วนได้แสดงความคิดเห็นว่า การยก ฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นควรจะเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการเป็นเทศบาล ตำบลก่อนแล้วค่อยปรับเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลเมือง เนื่องจากการเป็นเทศบาลเมืองจะทำให้กลุ่ม กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมวดระดำแหน่งหน้าที่ไป ซึ่งจะทำให้ขาดคนกลางที่จะประสานงานระหว่างรัฐ กับประชาชน การที่ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อนจะเป็นการทำให้ทุกฝ่ายได้มีการปรับตัวทำ ความเข้าใจต่อการบริหารงานในระดับเทศบาล นอกจากนั้นกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลและกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นบางส่วนได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่คณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลเลือกที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็เพื่อประโยชน์ทางอ้อมกับพวกพ้องของตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นการรักษาฐานอำนาจ ตำแหน่งทางการเมือง และผลประโยชน์ที่มีอยู่ภายในเทศบาลเมือง

สำหรับประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นมีเครือข่ายที่เชื่อมโยงและมีการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน โดยการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลไม่ได้ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ฝ่ายสั้นคลอนแต่อย่างใด เพราะว่าทั้งสองฝ่ายได้มีการเจรจาต่อรองกันในเรื่องของผลประโยชน์ต่างๆ ที่จะได้รับจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล กล่าวคือ มีการจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาลระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นได้อย่างลงตัวและเป็นที่น่าพอใจกับทั้งสองฝ่าย ซึ่งการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่หรือฐานอำนาจของกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นแต่อย่างใด เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นที่สามารถเปลี่ยนแปลงฐานะของตนเองไปสู่การเมืองท้องถิ่นในระดับเทศบาลได้ ดังนั้นเมื่อทุกฝ่ายสามารถร่วมมือกันได้ อย่างสมประโยชน์ในการดำเนินการยกฐานะจึงส่งผลทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันก็จะไม่บังเกิดขึ้น

บทสรุป วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

บทสรุป

เวทีการเมืองในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่นก็ล้วนแล้วแต่มีสภาพของการแข่งขัน แข่งชิง ผลประโยชน์ อำนาจและอิทธิพลระหว่างกันอยู่เสมอ โดยความขัดแย้งระหว่างกันภายในการเมืองระดับท้องถิ่นที่ประกอบไปด้วย กลุ่มคณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มประชาชน ได้ก่อให้เกิดกระบวนการทางการเมืองที่มีลักษณะของการเคลื่อนไหวต่อสู้ แข่งชิง ชัดแจ้ง ประนีประนอมในผลประโยชน์ต่างๆ ขึ้น และผลกระทบจากการเมืองดังกล่าวที่เกิดขึ้นในระดับการเมืองท้องถิ่นนี้จะมีผลต่อประชาชนในพื้นที่โดยตรงทั้งในด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ดังนั้นการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเคลื่อนไหวหรือมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นก็ย่อมที่จะกระทบต่อบุคคลในพื้นที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง อำนาจ ผลประโยชน์ของบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่

กรณีของการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มขึ้นเป็นเทศบาลเป็นอีกกรณีหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของสภาพความขัดแย้งทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง อำนาจ ผลประโยชน์ และตำแหน่งทางการเมืองของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่ การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดสภาพของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถานภาพ บทบาทและอิทธิพลของผู้นำภายในท้องถิ่นและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังที่จะทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลว่าเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังศึกษาถึงข้อเท็จจริงในด้านปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

จากการที่ได้ทำการสัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน ผลการศึกษาพบว่า แต่ละกลุ่มได้ออกมาแสดงความคิดเห็นต่อการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสียควบคู่กันไป กล่าวคือ ในมุมมองของผู้ที่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีเงินงบประมาณเข้ามาสนับสนุนเพิ่มขึ้น และจากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ก็มีขอบข่ายที่ครอบคลุมในการที่จะปฏิบัติภารกิจต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ

ท้องถิ่นที่ขยายตัวและตรงต่อการตอบสนองกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 4 กลุ่มโดยส่วนใหญ่พบว่า จะให้การสนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลโดยมองในเรื่องของเงินงบประมาณและอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นเป็นหลัก

สำหรับมุมมองของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล จากการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ปกครองท้องที่พบว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นเป็นการข้ามขั้นตอน เนื่องจากทางคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแทนที่จะเป็นเทศบาลตำบลก่อน โดยการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนั้นจะทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมค อำนาจหน้าที่ไปภายในหนึ่งปี ซึ่งจะทำให้ประชาชนขาดที่พึ่งและคนกลางในการประสานงานความร่วมมือต่างๆ และจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ปกครองท้องที่พบว่า การที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองมากกว่าที่จะเป็นเทศบาลตำบลก็เพื่อที่จะชิงความได้เปรียบในการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ให้อยู่กับกลุ่มตนเอง

จากมุมมองความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มที่ได้แสดงออกมาไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนหรือคัดค้านในการยกฐานะ ถ้าวลองพิจารณาแล้วจะพบว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นที่แต่ละกลุ่มมองในเรื่องของผลที่จะได้รับจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลในการพิจารณาแล้วจึงแสดงท่าทีออกมา ซึ่งกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นที่สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็คือ กลุ่มที่ได้ประโยชน์จากการยกฐานะ ส่วนกลุ่มที่แสดงความคิดเห็นที่คัดค้านการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็คือ กลุ่มที่สูญเสียประโยชน์จากการยกฐานะ กล่าวคือ กลุ่มที่ได้ประโยชน์จากการยกฐานะก็จะแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกและออกมาสนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลอย่างเต็มที่ โดยจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มผู้ปกครองท้องที่บางส่วนที่แสดงความคิดเห็นว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองจะส่งผลดีต่อกลุ่มของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการมีตำแหน่งทางการเมืองที่สูงขึ้น การรักษารัฐธรรมนูญที่มีอยู่เดิม และการรักษาผลประโยชน์ในพื้นที่ ส่วนกลุ่มที่สูญเสียผลประโยชน์จากการยกฐานะก็จะแสดงความคิดเห็นออกมาในเชิงลบและแสดงปฏิกิริยาที่คัดค้านการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเช่นกัน โดยจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ปกครองท้องที่บางส่วนที่แสดงความคิดเห็นว่า ควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลก่อน ซึ่งการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวมีผลมาจากการที่ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วจะทำให้ตนเองได้รับผลกระทบจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง นั่นก็คือ การสูญเสียตำแหน่งทางการเมือง อำนาจและผลประโยชน์ในพื้นที่ไป ดังนั้นการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจึงเป็นการแสดงออกในลักษณะที่ปกป้องผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ

ดังนั้นจากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็อาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งภายในชุมชนระหว่างกันได้ ซึ่งมีผลมาจากการที่แต่ละกลุ่มได้รับทรัพยากรที่มีอยู่ภายในพื้นที่ไม่เท่าเทียมกัน จากความไม่เท่าเทียมดังกล่าวจึงทำให้แต่ละกลุ่มต้องมีการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่ง

ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด ฉะนั้นการแข่งขันดังกล่าวอาจจะทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันจนนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มตามมาได้ จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความขัดแย้งสามารถจัดการแก้ไขได้ด้วยวิธีการประนีประนอมกันของแต่ละฝ่าย โดยที่กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นต่างก็มีการตกลงเจรจาและมีการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกัน กล่าวคือ มีการจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาลให้กับทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นผลทำให้ข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่มลดลง และส่งผลทำให้บุคคลที่มีแนวคิดที่คัดค้านอยู่เดิมในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเปลี่ยนใจยอมรับข้อเสนอในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง และจากผลการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชนพบว่า ชนชั้นนำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ้มลุ่มจะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งที่สำคัญอยู่ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล, กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนชั้นนำด้วยกันเองจะเป็นไปในลักษณะของเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างกันซึ่งถูกแสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบของพรรคพวก และเครือข่าย โดยเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกันจะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันโดยวิธีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันนั่นเอง ฉะนั้นการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นจึงพบว่า การดำเนินการต่างๆ ยังคงยึดติดอยู่กับกลุ่มชนชั้นนำที่เป็นตัวจักรที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพยายามผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการตัดสินใจการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเป็นการดำเนินการที่กระทำเพื่อตนเองและพวกพ้องที่จะนำไปสู่การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง โดยสังเกตได้จากการที่กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นได้มีการตกลงเจรจากันในเรื่องของตำแหน่งทางการเมืองในระดับเทศบาลระหว่างกัน ฉะนั้นการดำเนินการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นจะส่งผลทำให้เทศบาลมีการกระจุกตัวของอำนาจที่ยังคงติดอยู่กับผู้ที่มีอิทธิพลอยู่เดิมในองค์การบริหารส่วนตำบลที่แปรเปลี่ยนสถานภาพของตนเองมาถือครองอำนาจอยู่ในเทศบาล และใช้อำนาจที่มีอยู่ภายในเทศบาลในการแสวงหาผลประโยชน์ต่อไป

วิเคราะห์

ในการศึกษาเรื่องการเมืองในกระบวนการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลในครั้งนี้ได้หยิบยกเอาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ้มลุ่มมาใช้เป็นกรณีศึกษา โดยได้ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาใน 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองท้องที่ และประชาชนที่มีต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยความแตกต่างกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลจะอยู่ที่เรื่องของเงินงบประมาณที่เข้ามาสนับสนุนในการบริหารงาน เนื่องจากการเป็นเทศบาลจะจัดอยู่ในกลุ่มองค์กรที่มีจำนวน 1,619 แห่ง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดอยู่ในกลุ่มองค์กรที่มีจำนวน 6,157 แห่ง¹ เมื่อมีการหารเฉลี่ยงบประมาณจะพบว่า การเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีสัดส่วนของตัวหารที่มีมากกว่าจึงทำให้งบประมาณที่ได้มาก็จะน้อยกว่าการเป็นเทศบาล* นอกจากนี้การเป็นเทศบาลจะสามารถเพิ่มบทบาท อำนาจหน้าที่บางอย่างที่องค์การบริหารส่วนตำบลเดิมไม่สามารถทำได้ ฉะนั้นจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ทางกลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มผู้ปกครองท้องที่ และกลุ่มประชาชนโดยส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นที่สนับสนุนให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เพราะมองว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วจะทำให้ได้รับเงินงบประมาณเข้ามาสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น

¹ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, “บันทึกข้อความที่ มท 0890.2/ว 1005 เรื่องข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,” 15 สิงหาคม 2551.

* หมายเหตุ จากการสอบถามกับทางสำนักคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การจัดสรรเงินภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้และเงินอุดหนุนที่ให้แก อบต. และเทศบาลนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะเข้าใจผิดว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีเงินงบประมาณเข้ามาสูงขึ้น เพราะเข้าใจว่าการยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีตัวหารที่น้อยลง ซึ่งจะทำให้เวลาแบ่งเงินงบประมาณที่จะได้มาจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว อบต.บางแห่งที่ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วก็อาจจะได้เงินงบประมาณที่มากหรือน้อยลงกว่าเดิมที่เป็น อบต.ก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น อบต.ท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วพบว่า มีเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิมกว่าเมื่อครั้งที่ยังเป็น อบต. ซึ่งในตอนที่เป็น อบต.นั้นพบว่า มีเงินงบประมาณจำนวน 14,067,393 บาท เมื่อยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วพบว่า มีเงินงบประมาณจำนวน 89,037,717 บาท ส่วน อบต.ท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วพบว่า มีเงินงบประมาณลดลงจากเดิมกว่าเมื่อครั้งที่ยังเป็น อบต. ซึ่งในตอนที่เป็น อบต.นั้นพบว่า มีเงินงบประมาณจำนวน 11,535,855 บาท เมื่อยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วพบว่า มีเงินงบประมาณจำนวน 11,321,601 บาท เป็นต้น.

และจากเงินงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจะทำให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีกว่าการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นทุกกลุ่มยังมองว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจะทำให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นทำให้การบริหารงานมีความชัดเจน มีความครอบคลุมในการจัดบริการด้านต่างๆ และยังคงตรงต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ จากความคิดเห็นที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการมองในลักษณะที่ว่า “ของใหม่ย่อมดีกว่าของเก่า” ซึ่งถ้าพิจารณาจากข้อเท็จจริงจะพบว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นไม่ได้ทำให้มีเงินงบประมาณเพิ่มมากขึ้นตามที่กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นได้กล่าวอ้างแต่อย่างใด เนื่องจากข้อมูลรายได้ของเทศบาลเมืองกระทุ่มลัมเป็นตัวบ่งชี้ว่า ภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วไม่ได้ทำให้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น โดยรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลัมในปี 2550 มีจำนวน 72,210,401.80 บาท ส่วนรายได้ของเทศบาลเมืองกระทุ่มลัมในปี 2551 มีจำนวน 67,545,133.11 บาท หรือลดลงจากเดิมเท่ากับ 6.46 เปอร์เซ็นต์ ส่วนในเรื่องของอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นนั้นจากข้อเท็จจริงพบว่า เทศบาลเมืองกระทุ่มลัมยังไม่สามารถจัดการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แต่อย่างใด จากข้อค้นพบของการศึกษาพบว่าการดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะต่างๆ ยังคงอยู่แค่ขั้นตอนของการจัดเตรียมความพร้อมเท่านั้นยังไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติแต่อย่างใด ฉะนั้นภายหลังจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองกระทุ่มลัมแล้วการจัดบริการสาธารณะต่างๆ ที่ประชาชนได้รับยังคงไม่แตกต่างจากการเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแต่อย่างใด

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มในเรื่องของประโยชน์ที่จะได้รับจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลต่อทุกคนในพื้นที่โดยส่วนรวมเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้วการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลก็ส่งผลประโยชน์ทางอ้อมต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งด้วย นั่นก็คือ กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล โดยเหตุผลหลักที่กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการให้มีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลก็คือ ต้องการที่จะเพิ่มพูนอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมืองของกลุ่มให้มากยิ่งขึ้น จากข้อค้นพบของการศึกษาพบว่า ตัวของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายวสันต์ อยู่ประจำ) ก็จะเปลี่ยนแปลงฐานะไปเป็นนายกเทศมนตรี ส่วนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 คน (นายณัฐวีร์ เฟิงเจริญ และนายสัมพันธ์ บัวหลั่น) ก็จะขยับตัวไปลงสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อเปิดทางให้กับบุคคลที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เตรียมไว้ที่จะมาเป็นรองนายกเทศมนตรี* ส่วนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

* บุคคลดังกล่าวก็คือ นายแสงเฉลียว สีผึ้ง, นายโอภาส บัวหลั่น, นายภณณัฐ จินดานิล.

(นายทักษิณ ชุมน้อย) ก็ขยับขึ้นไปเป็นปลัดเทศบาล* การที่กลุ่มคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะยังคงตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาลเอาไว้ให้อยู่กับกลุ่มของตนเองได้ นั่นก็หมายความว่า อำนาจก็ยังอยู่กับทางกลุ่มของตนเองต่อไป ฉะนั้นเมื่อกลุ่มยังคงรักษาอำนาจไว้ได้ ก็จะสามารถโยกย้ายไปสู่ผลประโยชน์ที่จะตามมาในด้านอื่นๆ ได้ เช่นเดียวกันกับกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเอง ก็มีส่วนได้ส่วนเสียกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเหมือนกัน สาเหตุที่ทางกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนให้มีการยกฐานะก็คือ ต้องการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มไว้เช่นกัน ซึ่งสิ่งแรกที่ต้องรักษาไว้ให้ได้ก็คือ ตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นตัวที่จะเชื่อมโยงไปสู่ผลประโยชน์ในด้านของตัวเงิน ค่าตอบแทน และยิ่งเอื้อประโยชน์ต่อกิจการส่วนตัวของตนเองด้วย ส่วนกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นเองก็มีแนวคิดที่สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ก็เพราะว่าต้องการเปลี่ยนแปลงฐานะและรักษาอำนาจทางการเมืองเอาไว้ จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นที่จะขยับตัวเองไปร่วมทีมกับกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมแล้วก็ลงเลือกตั้งในนามของทีมนายกององค์การบริหารส่วนตำบล (กลุ่มพัฒนากระทุ่มล้ม)** จากการรวมกลุ่มดังกล่าวทำให้กลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นมีโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำงานในเทศบาลค่อนข้างสูง*** เมื่อทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นยังคงมีตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาลได้ก็ย่อมที่จะส่งผลให้ทางกลุ่มยังคงมีบทบาทและอำนาจในพื้นที่ได้ต่อไปเหมือนเดิม ดังนั้นการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจึงเป็นการดำเนินการของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผลักดันออกมาเพื่อเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มและยังเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มลงด้วย

* การยกฐานะ อบต.ขึ้นเป็นเทศบาล เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถขยายกรอบการกำหนดตำแหน่งของผู้บริหารส่วนราชการท้องถิ่น โดยการกำหนดตำแหน่งตามกรอบ โครงสร้างส่วนราชการของเทศบาล ระบุว่า การกำหนดระดับตำแหน่งผู้บริหารในตำแหน่งปลัดเทศบาล สามารถกำหนดระดับตำแหน่งได้จนถึง ปลัดเทศบาล 10 (จากเดิมที่เป็น อบต.นั้น ปลัดทักษิณ ชุมน้อย มีตำแหน่งเป็นปลัด อบต. 8) หากว่าเทศบาลนั้นเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนปีงบประมาณที่ผ่านมา 150 ล้านบาทขึ้นไป และมีเกณฑ์ปริมาณงานและเกณฑ์ประสิทธิภาพ โดยได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70.

** สักส่วนผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มพัฒนากระทุ่มล้มพบว่า ในแต่ละเขตจะมีกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมทีมเขตละ 2 คน นอกนั้นอีก 4 คนก็จะเป็นกลุ่มสมาชิกสภา อบต.เดิม.

*** ผลการเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกระทุ่มล้มพบว่า กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับการเลือกตั้งเข้าไปเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกันเกือบทุกคน ยกเว้นที่พลาดเพียงคนเดียวก็คือ นายประนอม โทมอญ.

2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นที่มีผลต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นนั้นไม่เกิดขึ้น โดยปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสามารถตกลงเจรจาไกล่เกลี่ยกันได้ในรูปแบบของการประนีประนอม โดยที่แต่ละกลุ่มสามารถจัดสรรผลประโยชน์จากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลระหว่างกันได้ ซึ่งถ้าพิจารณาจากโครงสร้างอำนาจชุมชนของตำบลกระทุ่มล้มจะพบว่า สภาพความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มจะมีลักษณะที่เป็นไปในรูปแบบของเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างกัน โดยที่ภายในเครือข่ายจะมีความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปแบบของพรรคพวก และเครือข่าย ซึ่งถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยการดำเนินการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลที่เกิดขึ้นนั้นก็มิไกลไกลการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน โดยที่นายแสงเจลิยว สีผึ้ง ได้เปิดฉากเจรจากับนายสันต์ อยู่ประจำ ในเรื่องของผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่ทำให้กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยอมรับข้อเสนอในการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล นั่นก็คือ ทางกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องการได้ตำแหน่งทางการเมืองในเทศบาลเป็นสิ่งที่ตอบแทน โดยที่นายแสงเจลิยวเสนอให้นายสันต์นำเอากลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมกับทีมงานฝ่ายบริหารเทศบาลหรือทีมผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนสิ่งแลกเปลี่ยนตอบแทนที่นายสันต์จะได้รับก็คือ ฐานคะแนนเสียงของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฉะนั้นจากกลไกการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลทำให้สามารถลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับผู้ประกอบการท้องถิ่นได้พอสมควร

ดังนั้นเมื่อมีการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเกิดขึ้นทางกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นจึงออกมาสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยมีสาเหตุมาจากการที่กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นมองเห็นช่องทางที่จะขยายฐานะของตัวเองโดยการที่กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นจะได้ขยับมาลงเล่นการเมืองในระดับเทศบาลนั่นเอง จากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผ่านมาพบว่า กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จะลงเล่นการเมืองในระดับเทศบาลนั้นมีประมาณ 6-7 คน (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9) นอกนั้นก็เกษียณอายุหรือไม่ก็วางมือไปเป็นผู้นำชุมชน เมื่อมองจากการเลือกตั้งในระดับเทศบาลที่จะเกิดขึ้นพบว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนั้นจะทำให้มีตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 18 คน ตำแหน่งคณะผู้บริหารในเทศบาลจำนวน 7 คน รวมทั้งหมดก็มีจำนวน 25 คน ฉะนั้นจึงทำให้ทางกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นมองเห็นถึงโอกาสที่จะได้รับเลือกเข้าไปสู่อุบัติกรรมใหม่โดยดูจากจำนวนคนกับตำแหน่งที่มี น่าจะมีโอกาสความเป็นไปได้ ซึ่งทางกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นเองได้มีการเจรจากันแล้วว่าใครจะลงตรงตำแหน่งไหน จากข้อมูลเชิงลึกพบว่า กำนันจะลงในตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ลูกชายของกำนัน (นายจรศักดิ์ สีผึ้ง) ก็จะลงในตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 (นายสุรศักดิ์ อยู่ประจำ) ที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายสันต์ อยู่ประจำ) และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2, 8, 9 (นายฉลอง เรืองประชา, นางวันทา

โตมอญ, นายประนอม โตมอญ) ก็จะลงในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล จากการจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองที่ลงตัวดังกล่าวทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นเชื่อว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออะไรกับทางกลุ่ม ดังนั้นเมื่อต่างฝ่ายต่างสามารถประสานประโยชน์ให้กับกลุ่มของตนเองได้ ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ก็จะไม่เกิดขึ้น

เมื่อนำผลการศึกษาทั้งหมดมาเทียบเคียงกับสมมติฐานในการศึกษาที่ว่า นายกฯ รองนายกฯ ปลัดฯ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนับสนุนการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะมีความคิดเห็นคัดค้าน ซึ่งการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่ายมีผลมาจากความขัดแย้งในโครงสร้างทางการเมืองอำนาจ และผลประโยชน์ในพื้นที่ จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการให้มีการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาล ผลจากการศึกษาทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า จากสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้นั้นถูกต้องเพียงบางส่วน โดยไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานทั้งหมด เนื่องจากทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งสาเหตุเกิดมาจากการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้น ไม่ได้ทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นสูญเสียอำนาจและผลประโยชน์แต่อย่างใด เพราะได้มีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจจากผู้ปกครองท้องถิ่นไปสู่ผู้ปกครองในองค์กรใหม่คือ เทศบาล ซึ่งสถานะของสมาชิกสภาเทศบาลหรือฝ่ายคณะผู้บริหารในเทศบาลมีสถานะที่สูงกว่าขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ทางกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นไม่ได้ออกมาแสดงอาการต่อต้านหรือคัดค้านในการยกฐานะ ดังนั้นเรื่องปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำท้องถิ่นกับกลุ่มผู้ปกครองท้องถิ่นจึงไม่เกิดขึ้น เป็นผลทำให้การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลจึงราบรื่นไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

จากบทสรุปผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยซ้ำอีกครั้งในภายหลัง เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้ว
2. ในการยกฐานะในแต่ละครั้ง ควรจะให้ความสำคัญและเน้นงานด้านประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้มากขึ้น และให้เข้าถึงกับประชาชนทุกกลุ่มโดยทั่วกัน
3. ควรมีการส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในอำนาจหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้การศึกษาหรือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการแสดงความคิดเห็นกันให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กชกาญจน์ ศรีวิวัฒน์. ความพร้อมของสาขาวิชาการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ศึกษา

เฉพาะกรณีอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

กิตติชัย ศรีสวัสดิ์. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 8. สัมภาษณ์, 25 กันยายน

2551.

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : วิญญชน, 2546.

คณะกรรมการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นประจำจังหวัดนครปฐม. ประกาศเทศบาลเมือง

กระทุ่มลุ่ม เรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองกระทุ่มลุ่ม, 25 มิถุนายน

2551.

เจริญ ทองคุ้ม. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 2. สัมภาษณ์, 11 กันยายน

2551.

ฉลอง เรื่องประชา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2551.

น้ออน แสงรักษา. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 4. สัมภาษณ์, 13 กันยายน

2551.

เฉลิม เงินงาม. รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2551.

ชด ชูชุม. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 3. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2551.

ชัชวาล จันทร์แก้ว. ทัศนคติของประชาชนต่อการยกฐานะของสาขาวิชาการแม่ข่ายเป็นเทศบาลตำบล

จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ชัยมงคล สุขสงวน. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 1. สัมภาษณ์, 8 กันยายน

2551.

ชำนาญ ชุมรักษา. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 3. สัมภาษณ์, 15 กันยายน

2551.

ชูชาติ แสงรักษา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2551.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์, 2539.

ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

ณวัตร์ เฟ็งเจริญ. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2550.

ทองดี มิ่งขวัญ. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 6. สัมภาษณ์, 20 กันยายน

2551.

ทักษิณย์ ชุ่มน้อย. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2550.

นาตาชา วศินดิถ. โครงสร้างอำนาจในชุมชนกับการเมืองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเมืองพัทยา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

บุญลือ โทมมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551.

บุญเลิศ เข้มผกา. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 2 กันยายน 2551.

ประดิษฐ์ ทิพย์สุมาลัย. ความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น : ศึกษากรณีการขยายเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ประนอม โทมมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลกระทุ่มลุ่ม. สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2551.

ประเสริฐ อินทรบำรุง. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลุ่ม หมู่ที่ 6. สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2551.

ปัญญา มังกรโรทัย และจตุพร สุขอินทร์. รอบรู้รอบจ.-อบต. ปกครองท้องถิ่น. เดลินิวส์ (10 พฤษภาคม 2550): 29.

เปรมศักดิ์ กิรานนท์. อุปสรรคและปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546.

พิชญวัตร วรรณะกุล. ปัญหาการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีสุขาภิบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

พีระ การุญ. การยกฐานะสุขาภิบาลปากน้ำประแสขึ้นเป็นเทศบาลตำบลปากน้ำประแสอำเภอแกลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

ภูมิภาค. อบต.กระทุ่มลุ่มพร้อมยกฐานะเป็นเทศบาล. เดลินิวส์ (13 กุมภาพันธ์ 2550): 33.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม. นนทบุรี : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช, 2545.

ยุพาภรณ์ รักษาคุณ. ทัศนะของประชาชนต่อการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่.

การค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

ระดม วงษ์น้อม. แนวความคิดเรื่องชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

วรรณพร ศรีกร. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2551.

วสันต์ อยู่ประจำ. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2550.

วันทา ไทมอญ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 6 กันยายน 2551.

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. หนังสือที่ มท 0890.2/ว 3156 เรื่องแนวทางปฏิบัติการจัดตั้ง และเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 20 กันยายน 2547.

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. บันทึกข้อความที่ มท 0890.2/ว 1005 เรื่องข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 15 สิงหาคม 2551.

สนม อุไรรักษ์. ผู้มีอิทธิพล ชนชั้นนำ และโครงสร้างอำนาจในชุมชนอำเภอชายแดนภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐศาสตร์, สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สนิท จรอนันต์. ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2543.

สมเกียรติ จันทร์ตรี. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 5. สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2551.

สัมพันธ์ บัวหลั่น. รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2550.

สำเนา บุรี. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 8. สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551.

สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์. รวมกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2547.

สุรศักดิ์ อยู่ประจำ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2551.

สุรินทร์ แคนบำรุง. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 5. สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2551.

เสมือน จินดานิล. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม หมู่ที่ 1. สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2551.

แสงเฉลี่ยว สีผึ้ง. กำนันตำบลกระทุ่มล้ม. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2551.

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. ประกาศคณะกรรมการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม เรื่องผลการรวมคะแนนเลือกตั้ง 24 สิงหาคม 2546, 24 สิงหาคม 2546.

องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม. ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้ม เรื่องผลการดำเนินการสำรวจเจตนารมณ์ยกฐานะเป็นเทศบาล, 8 กุมภาพันธ์ 2550.

อภันตรี อารีกุล. รายงานการวิจัย เรื่องปัจจัยทางการศึกษาและปัจจัยอื่นบางประการที่เกี่ยวข้องกับ
บุคคลชนชั้นนำ โครงสร้างอำนาจชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษา
 กรณีชุมชนในจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี : แผนกวิชาการศึกษาชนบท คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2532.

อังกูร สุนกุล. ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจชุมชน : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การ
 บริหารส่วนตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
 สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อารมณั์ โทมอญ. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลัม. สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2551.

โอภาส บัวหลัน. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มลัม หมู่ที่ 9. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม
 2550.

ภาษาอังกฤษ

Hunter, Floyd. elite and masses An Introduction to Political Sociology. New York : D.Van
 Nostrand, 1981.

Mills, C. Wright. The power elite. New York : Oxford University Press, 1956.

ภาคผนวก

แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล

1. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มควรจะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลหรือไม่ ถ้าควร ควรเป็นเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมือง
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างต่อการที่องค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล
3. ถ้าท่านเห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ท่านคิดว่าจะได้ประโยชน์อะไรจากการเป็นเทศบาล
4. ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ท่านคิดว่าจะเสียประโยชน์อะไรจากการเป็นเทศบาล

2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อความแตกต่างในการปกครองท้องถิ่นระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล

1. องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในความคิดของท่านคืออะไร
2. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลแตกต่างกันหรือไม่
3. ถ้าแตกต่างกัน ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลแตกต่างกันอย่างไร

3) ปัญหาในพื้นที่ที่ประสบอยู่มีอะไรบ้างและการเป็นเทศบาลจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่

1. ปัญหาในพื้นที่ของท่านมีอะไรบ้าง
2. การแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลแต่เดิมมีวิธีการจัดการแก้ไขปัญหาอย่างไรบ้าง
3. การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้ว ท่านคิดว่าจะช่วยในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้หรือไม่

4) ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล

1. ท่านคิดว่า การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระทุ่มล้มที่ผ่านมา มีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน
2. ท่านคิดว่า การยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่

3. ในความคิดของท่านระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาล รูปแบบใดจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากกว่ากัน

5) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการที่กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหมวดจะหน้าทีไปเมื่อมีการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในเขตตำบลกระทุ่มล้อมของท่านไม่จำเป็นต้องมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอีกต่อไป

2. ท่านทราบหรือไม่ว่าการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแล้วจะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่ได้อีกแค่หนึ่งปีก็จะหมดวาระหน้าที่ไป

3. ท่านคิดว่า เรื่องดังกล่าวส่งผลกระทบต่อท่านหรือไม่ เหตุผล

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนา

1.เพศ () ชาย () หญิง

2.อายุ () 18-30 ปี () 31-40 ปี () 41-50 ปี () 51-60 ปี () 61 ปีขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4.อาชีพ () เกษตรกร () ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว () รับราชการ () รับจ้าง
() อื่นๆ.....

5.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน () น้อยกว่า 3,000 บาท () 3,001-10,000 บาท () 10,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล

1.อบต.กระทุ่มล้มมีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่ทราบ

2.อบต.กระทุ่มล้มมีหน้าที่ในการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และสาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่ทราบ

3.อบต.กระทุ่มล้มมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่ทราบ

4.อบต.กระทุ่มล้มมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่ทราบ

5.อบต.กระทุ่มล้ม มีรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองคือ ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

6.สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน และมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

เทศบาลเมือง

1.เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเทศบาลเมืองโดยการทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

2.เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มมีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

3.สมาชิกสภาเทศบาลเมืองมีจำนวนเท่าไร

12 คน 18 คน 24 คน

4.สมาชิกสภาเทศบาลเมือง (สท.) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละกี่ปี

4 ปี 5 ปี ไม่ทราบ

5.เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มไม่ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

6.เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มไม่ต้องจัดให้มีโรงรับจำนำ

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

7.เทศบาลเมืองกระทุ่มล้มอาจจัดให้มีและบำรุงโรงพยาบาล

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

8.กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันจะหมดอำนาจหน้าที่ไปภายใน 1 ปี เมื่อ อบต.กระทุ่มล้มยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมือง

ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย ชีรเดช ลีริอ่ำไพรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2546 และสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา จากสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548 และได้เข้าศึกษาต่อยังคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2551